Doğan Kardeş

Nisan 1965 ★ 125 Kuruş

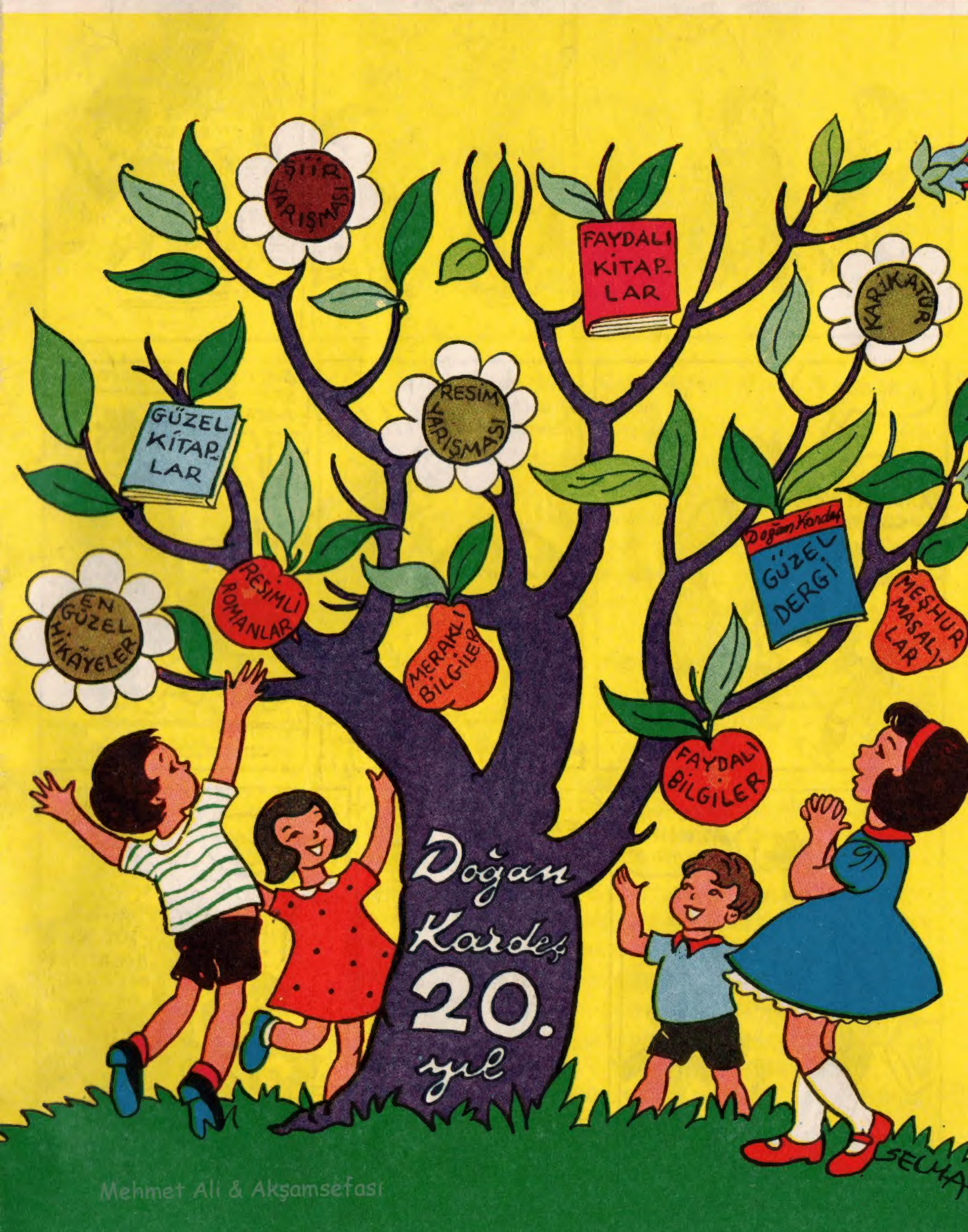

Mehmet Ali & Akşamsefası

İKİZLER

ŞİMDİ HOŞÇA KAL
HAYDİ GÜLE GÜLE
SAAT KAÇ YAVRUM?
ŞİMDİ MEYDAN SAATİNE BAKIP GELEYİM!
NE İYİ ÇOCUK

KAÇMIŞ?
EFENDİM, ANLAMADIM!
NE OLACAK! SAAT!
BİR DAKİKA, İSTASYON SAAT'İNE BAKAYIM!

BEŞE YİRMİ VAR EFENDİM!
TEŞEKKÜRLER! NEYSE SAATİMİ AYARLIYAYIM!
BEŞE YİRMİ VAR EFENDİM!
AY! BANA BİRŞEYLER OLDU GALİBA!..

Doğan Kardeş
ÇOCUK DERGİSİ

Sayı: 553 Nisan 1965

•

Kuruluşu: 23 Nisan 1945

Fiatı: 125 kuruş

•

Aylık çocuk dergisi ✶ Sahibi: Kâzım Taşkent ✶ Umumi Neşriyat Müdürü: Vedat Nedim Tör ✶ Bu sayıyı hazırlayan: Onat Kutlar ✶ Yazı İşleri Bürosu: Galata Kuledibi, İlkbelediye Caddesi, Küçükhendek sokağı No. 27, Kat 1 ✶ Mektup adresi: Posta Kutusu: 217 Beyoğlu ✶ Yazı işleri için telefon: 44 74 37 - 44 05 39 ✶ Abone, posta ve banka havaleleri ve her türlü siparişler, Divanyolu Klodfarer Caddesi No. 7 de Doğan Kardeş Yayınevine yapılmalıdır ✶ Yayınevi ile mektuplaşma adresi: P. K. 1146 İstanbul ✶ Yayınevi telefonu: 27 34 54 ✶ Abone şartları: 12 sayı hesabiyle yıllık 10 lira ✶ Yurt dışı iki misli ✶ Adres değişikliği için 50 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir ✶ Gelen yazılar, resimler basılsın basılmasın sahibine geri verilmez ✶ Basıldığı yer: Tifdruk Matbaacılık Sanayii A.Ş. Basımevi

Dergimiz «Basın Ahlâk Yasası» na uymayı taahhüt etmiştir.

Doğan Kardeş Dergisi ve kitapları
YAPI ve KREDİ BANKASI
nın kültür hizmetlerinden biridir.

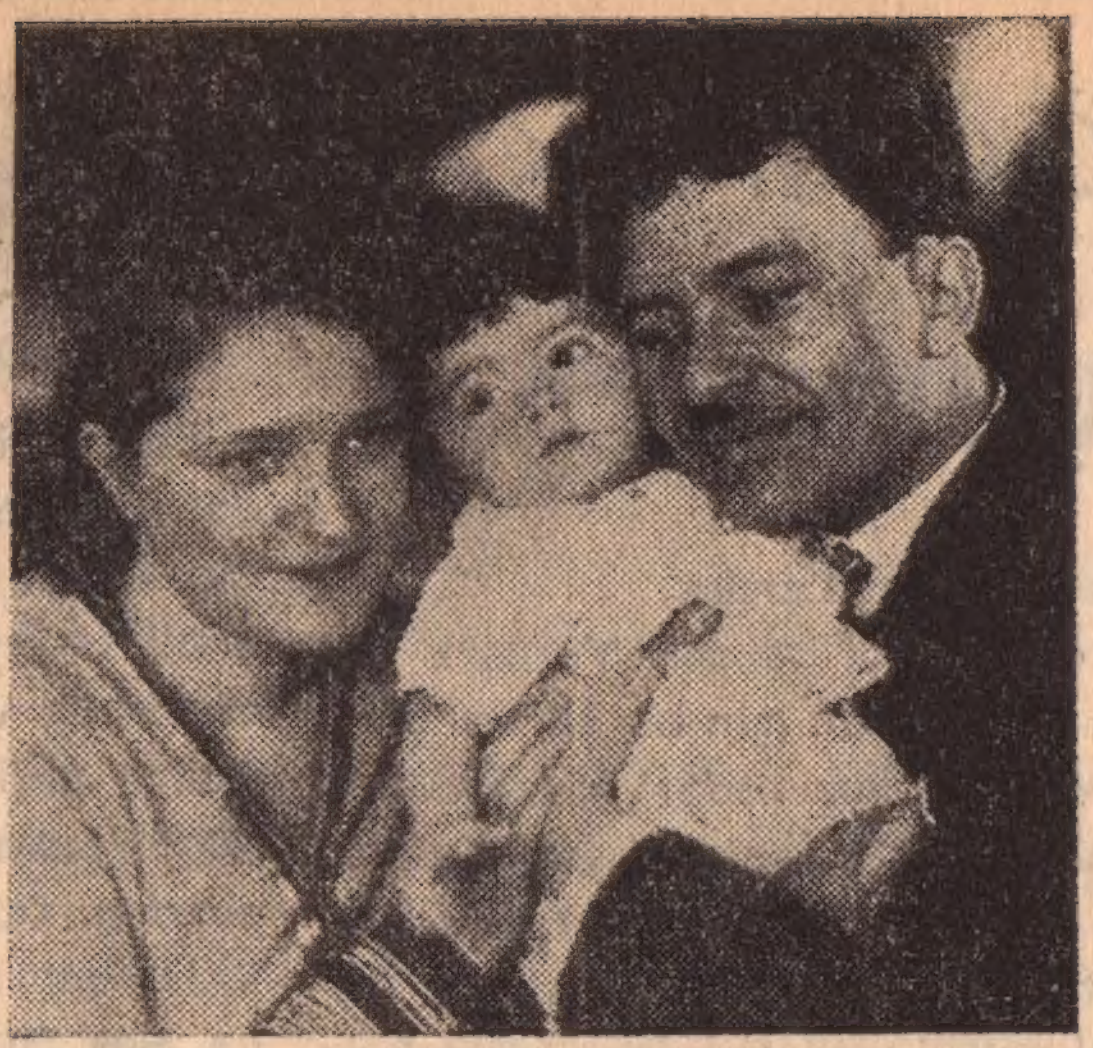

Doğan Anne ve Babasıyla

« Doğan » ın Annesinden « Doğan » ın Kardeşlerine...

26 yıl oldu Doğan'dan ayrılalı.

Hasret, hep bilirsiniz, sonunda bir kavuşmanın bayramı olan ayrılık... Çoğu zaman hayırlı sebepleri olur bu gidişlerin: Çocuklar, okumak için giderler, gençler askerliğe... Büyükler iş yolculuklarına çıkarlar. Fakat hepsinin de belli bir zaman sonra dönüşü vardır. Bekliyenler ve dönenlerin sevinç gözyaşları döktüğü günler... «Doğan» da okumaya gitmişti.

Bir gün o da tahsilini bitirip dönmüş olacaktı yuvamıza... Onu görmiyeli ikinci çeyrek yüzyıl başladı. Oysa ki, şimdi onun da okulları çoktan bitmiş, şerefli askerlik ödevini de tamamlamış olacaktı.

O, hâlâ gelmedi... Ve artık gelmiyecek de... Fakat 26 yıldanberi, o değişmeyen çocuk yaştaki Doğan, son ayrılık günündeki haliyle daima aramızda ve içimizde... Şimdi onun yaşındaki çocukların sevgilisi «Doğan Kardeş» de, her ay binlerce yavrunun hasretle beklediği ve sevinçle kavuştuğu «Doğan Kardeş» de onun adı ve sevgisi daima yaşayacak.

Ben de sizin gibi her ay «Doğan Kardeş» de bir kavuşmanın duygularını buluyorum, sevgili çocuklarım.

O'nun aziz ruhunu şâd etmenin yolu, iyi insan, çalışkan vatandaşlar olarak başarılar kazanmanızdır.

Allah, sizi anne ve babalarınıza ve büyük milletimize bağışlasın...

«Doğan» Kardeşin annesi
AYŞE TAŞKENT

Mehmet Ali & Akşamsefası

DOĞAN KARDEŞ POSTASI

Kıymetli Doğan Kardeş,

Sana «Kardeşlerimizden Yazılar» sütununda yayınlaman için bir şiirimi gönderiyorum. Şimdiye kadar gönderdiğim şiirlerimin (eğer yayınlanmıyacak derecede ise şiirimin de) kusurlarını dergimin sayfalarında okumak istiyorum. Bu ricamı olumlu karşılayacağına güveniyorum. Sana daha da abone bulabileceğim ümidiyle hoşça kal.

Hikmet Erez - ÇAYELİ

Sevgili Hikmet Kardeş,

Şiirlerini geçen yıllardanberi dikkatle okuyorum. Tatil yarışmasına ilk olarak gönderdiğin ve bir «Balıkçı Baba» yı anlatan şiirin de dikkatimi çekmişti. Ancak o şiirin çok acıklı, ağlamaklı, biraz da özensizdi. Yazdığın şiirler gittikçe daha güzel olmaya başladığı için sevindim. «KARŞILIK» adlı şiirini bu sayıda yayınlıyorum. İnşallah bundan böyle bana daha sade, güzel ve orijinal şiirler yollarsın. Sana ve bütün yazı yollayan kardeşlere şunu da tekrarlamak istiyorum: Doğan Kardeş gönderilen bütün yazılara teker teker cevap veremediği için üzgündür. Ama onları er geç meraktan kurtarmak için olanca gücümle çalışıyorum. Ya mektupla cevaplandırıyorum ya da dergide onlara karşılık veriyorum. Yazılarınızı şiirlerinizi dikkatle okuyorum. Onun için, lûtfen «Doğan Kardeş yazımı basmadı» diye darılmayın.

Gözlerinden öperim.

DOĞAN KARDEŞ

Sevgili Doğan Kardeş,

Ben senin Ankara'daki okuyucularından biriyim. Ondört yaşındayım. Burada, Kıbrıs Bayraktar Ortaokulunun III üncü sınıfındayım. Boş yakitlerimi saz, akordeon ve mızıka çalmakla, şiir yazmakla geçiriyorum. Ayrıca Doğan Kardeş kitaplarını okumak başlıca zevklerimden. Doğan Kardeş'te başlıyan yenilikler beni çok memnun etti. Ben, ayrıca Hayvan Dostuyum. Bir tane siyah - beyaz kanaryam var. Çok sevimli.

Şimdilik hoşça kal sevgili Doğan Kardeş.

Ümit Ceyhan - ANKARA

Sevgili Doğan Kardeş,

Size mektup yazdım. Ama mektubum Doğan Kardeş Postası'nda yayınlanmadı. Acaba almadınız mı merak ettim. Şimdi ikinci mektubumu yazıyorum. Ben, bu yıl abone oldum. Fakat senelerdir size seve seve bakardım. Çünkü ağabeyim Sıtkı Tömbekici size aboneydi. Bir şiiri ile bir de karikatürü Doğan Kardeş'te yayınlanmıştı. İsterseniz gene yollayacak. Bu yıl ikinci sınıfta olduğum için sizi doya doya okuyorum. Pek çok bilgi ediniyorum. Doğan Kardeş Nisan'da 20 yaşında olacağınızı yazıyorsunuz. Nice yıllar dilerim.

Annem de sizi çok sever. Ve gelmenizi bizim kadar sabırsızlıkla o da bekler. Doğum günüm için beni abone yaptırmış. Buna öyle sevindim ki iki yaş birden büyüdüm. Siz çok yaşayın bizler de bilgili yetişelim. Saygılarımı sunarım.

Ruhi TÖMBEKİCİ

Sevgili Doğan Kardeş,

Ben senin küçük bir okuyucunum. Her ay ağabeyime gelen Doğan Kardeş'leri ondan önce ben okuyorum. Ve seni çok seviyorum. Benim sizden bir ricam var. Yerine getirirseniz çok memnun olurum. Bizim iki tane saka kuşumuz var. Onları kafeste gördükçe üzülüyorum ve salıvermek istiyorum. Ama büyüklerim onları bırakırsam yorulup öleceklerini söylüyorlar. Ne yapayım? Şaştım kaldım. Bana bir yol gösterirsen seni daha çok severim.

Sema Uygun - ADAPAZARI

Sevgili Sema Kardeş,

Sakalar salıverilince onlara bir şey olmaz. Henüz yavru değilseler elbette. Biliyorsun dışarda dolaşan saka kuşları sapasağlam. Ancak büyüklerinin düşündükleri bir şey olsa gerek. Bir kuşu özgürlüğüne kavuşturmak istemeni çok beğendim. Büyüklerinin düşüncelerini de adamakıllı öğren, en uygun olanı yap. Hoşça kal

DOĞAN KARDEŞ

Sevgili Doğan Kardeş,

Okumaya başlamadan çok daha önceleri bile derginizi merak ve hevesle alır, sayfalarını karıştırır resimlerine bakardım. Kapak resimlerine bakmaya doyamazdım. Bugün bile, liseye gittiğim halde eve Doğan Kardeş gelir gelmez, bütün derslerimi kitaplarımı unutur onu okurum. Babam sizin en eski bir okuyucunuz ve yazarınızdır. Babamın ilk şiirlerinin çıktığı haftalık Doğan Kardeş sayılarını bugün de saklıyorum. Babamın Doğan Kardeş'te çıkan ilk şiiri 328 inci sayıda «GÖK GÜRLÜYOR» başlığını taşıyor.

Biz 8 kardeşiz. Hepimiz Doğan Kardeş'in sadık ve ayrılmaz okuyucularıyız. Babamın şiirlerinin çıktığı sayıları evimizin en kıymetli hazineleri gibi saklarız, birbirimizden kıskanırız.

Bu mektubu sekiz kardeş hep beraber yazdık. Babamıza sürpriz yapacağız. Size daha çok uzun yıllar başarılar dileriz.

Nilüfer Orhan ve kardeşleri - İSTANBUL

Sevgili Çocuklar,

Mektubunuz beni çok heyecanlandırdı. Şimdi, 20. yaş günümde sizlerle birlikte babanıza sürpriz yapmaktan ne kadar sevinç duyuyorum bilemezsiniz. Bundan böyle de hep sizlere ve bütün okuyucu kardeşlerime lâyık olmaya çalışacağım. Varolunuz.

DOĞAN KARDEŞ

********* ********* ********* ********* ********* *********

20. Yıl Doğan Kardeş Sergimize Geliniz

Dergimizin 20. yılını doldurması şerefine Yapı ve Kredi Bankası'nın Galatasaray'daki yeni Genel Müdürlük binasında «20 Yıl Doğan Kardeş» adlı bir sergi düzenlenmiştir. Bu sergide Doğan Kardeş'in 20 yıllık yayınlarını görebilirsiniz.

Sergi, pazardan başka her gün sabah 9'dan, akşam 19'a kadar açıktır. Sergi 30 Nisan cuma günü akşamı kapanacaktır. Bütün kardeşlerimin bu sergiyi görmelerini rica ederim. Okulları ile toplu olarak gelirlerse daha çok sevinirim. Bunu öğretmenlerinize hatırlatınız.

Mehmet Ali & Akşamsefası

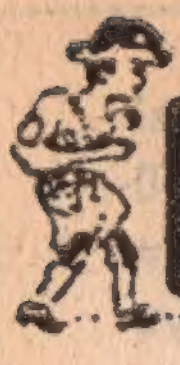

KARAGÖZ OYNUYORUZ

İDİL BİRET, SUNA KAN ve MOHİNİ!..

Karagözcük — Babacığım, bugün sınıfta bize öğretmenimiz ne dedi biliyor musun?

Karagöz — Nereden bileyim çocuğum, ben keramet sahibi miyim?

Karagözcük — Keramet sahibi de olsan yine bulamazsın. Bin yıl da düşünsen yine bulamazsın...

Karagöz — Aaa, uzun etme, nedir söyliyeceğin, söyle meraktan çatlıyacağım.

Karagözcük — Ben, sizin kardeşinizim dedi.

Karagöz — Şaka etmiş olacak. Belki arkadaşınızım dedi de siz böyle anladınız.

Karagözcük — Hayır, hayır, sonra anlattı da biz de hak verdik. O sahiden bizim kardeşimizmiş...

Karagöz — Aaa, şimdi de ben delireceğim...

Karagözcük — Bak nedenini anlatayım da, o vakit sen de hak vereceksin.

Karagöz — Haydi çabuk anlat da meraktan kurtulayım.

Karagözcük — Bizim öğretmenimiz de küçükken bir Doğan Kardeş okuyucusuymuş.

Karagöz — Haaa, şu hikâye... Ama canım nasıl olur?

Karagözcük — Vallahi, öyleymiş babacığım.

Karagöz — Öyle ya niçin olmasın? Doğan Kardeş 20 yaşını doldurduğuna göre, öğretmen hanım da o zaman 10 yaşında olsa, bugün 30 yaşında demektir.

Karagözcük — Öğretmenimiz, Doğan Kardeş'in ilk sayısı çıktığı zaman 12 yaşındaymış. Ortaokulun ilk sınıfındaymış. Üç yıl Doğan Kardeş'i okumuş. Sonra kızkardeşine devretmiş. Şimdi de onun çocuğu okuyormuş...

Karagöz — Desene ki, Doğan Kardeş şimdi ikinci kuşağa devroldu.

Karagözcük — Öyle babacığım... Öğretmenimiz bize Doğan Kardeş'in bu mutlu gününde onunla ilgili anılarını anlattı. Doğan Kardeş tarafından düzenlenen Sanat Müsamerelerinin birinde İdil Biret'le Suna Kan'ı dinlediği zaman nasıl coştuğunu sanki bugünmüş gibi anlattı.

Karagöz — Demek İdil Biret'le Suna Kan İstanbul'daki ilk konserlerini Doğan Kardeş müsamerelerinde vermişler, öyle mi?

Karagözcük — Öyleymiş babacığım. Yalnız onlar mı? Ayla Erduran, Ayşegül Sarıca, Gülay Uğurata da Doğan Kardeş'in müsamerelerinde çalmışlar. Hem biliyor musun, o vakit Doğan Kardeş bu çocuklar için demiş ki, eğer bu çocuklar çalışmalarına böyle sabırla, sevgiyle devam ederlerse, ilerde bütün dünyanın alkışlıyacağı büyük sanatçılar olacaklar.

Karagöz — Demek Doğan Kardeş'in dedikleri çıktı.

Karagözcük — Sonra babacığım, Türkiye'ye ilk fili de Doğan Kardeş getirtmiş.

Karagöz — Sahi öyle birşey hatırlıyorum, ama nasıldı anlat bakayım?

Karagözcük — Bunun hikâyesini de öğretmenimiz gülmekten katılarak anlattı. Doğan Kardeş bir gün gazetelerde Hindistan Başbakanı Nehru'nun Japon çocuklarına bir fil yavrusu hediye ettiğini okumuş. O da kaleme sarılmış, Başbakan Nehru'ya güzel bir mektup yazmış. O mektubunda Doğan Kardeş, Sayın Nehru amca demiş, Japonyalı kardeşlerimize bir fil yavrusu hediye ettiğini gazetelerde okuduk. Biz, Türk çocukları ömrümüzde fil görmedik, eğer bize de bir fil yavrusu hediye edersen, çok sevineceğiz. Bunun üzerine Nehru amca da Türk çocukları için bir fil yavrusu göndermiş.

Karagöz — Sahi, sahi dur

bakayım, hoş bir adı da vardı o filciğin.

Karagözcük — Mohini'ymiş babacığım Mohini.

Karagöz — Ha ha doğru, doğru Mohini, Mohini...

Karagözcük — Öğretmenimiz, bize Mohini'yi karşılamak için Doğan Kardeş'in düzenlediği töreni de anlattı. Katıldık gülmekten. Bütün İstanbul'un okulları tabur tabur Dolmabahçe meydanını doldurmuşlar. Mohini'nin vapurdan karaya ayak basmasını heyecanla beklemişler. Bir yanda da bando mızıka marş çalmış. En nihayet yusyuvarlak, duman renginde, yelpaze kulaklı küçücük bir filcik şaşkın, şaşkın etrafına bakınarak, terbiyeli terbiyeli, ağır ağır meydana çıkmış, bir küçük kız çocuğu da oraya kurulu kürsüye gelerek Türk çocukları adına Mohini'ye hitaben bir hoş geldin söylevi çekmiş.. Sonra, önde bando mızıka hep beraber Taksim'e gitmişler, Atatürk'ün anıtına bir çelenk koymuşlar. Sonra Mohini'yi Sergi Sarayının karşısındaki bir binada hazırlanmış yerine götürmüşler. Öğretmenimiz dedi ki, «Mohini'nin İstanbul'da kaldığı bir hafta boyunca, her gün okuldan çıkınca doğru onu ziyarete koşardım. Ve her seferinde bir külah Hacı Bekir şekeri götürürdüm.» Mohini sonra Ankara'daki Hayvanat Bahçesine götürülmüş. Öğretmenimiz de ahırını boş görünce, bu ayrılığa dayanamamış, hüngür hüngür ağlamış...

Karagöz — Vah zavallı, vah...

Karagözcük — Şimdi de her Ankara'ya gidişinde Hayvanat Bahçesinde Mohini'yi ziyaret ediyormuş. Mohini, şimdi koskocaman, tam bir fil olmuş.

Karagöz — Bak gördün mü vefa diye buna derler işte.

Karagözcük — Ben de büyüyünce çocuklarıma Doğan Kardeş okutacağım Babacığım.

Karagöz — İnşallah yavrum, inşallah, o günleri hep görürüz.

Karşılık

Yağmur yağıyordu bir sabah
Kapımız vuruldu titrek titrek...
Küçük bir sütçü kızdı gelen
tanımadığımız,
Yamalı çorabına dek su içinde.
İri gözlerinden ürkeklik okunuyordu.
Mevsim yaz olmasına rağmen
Üşüyordu!...
Beyaz teni pembe pembe olmuştu.
Süt çanağı tutan minik elleri,
Âdeta morarmıştı...
Mırıldandı uçuk dudaklarıyla,
«Süt alır mısınız?»
Yaz yağmuruyla ıslanan entarisi
Kır kokuyordu burcu burcu.
Yemyeşil çimenler vardı
Uzun siyah saçlarında.
Annemle ben ona kuru elbiseler
giydirdik,
Sütünü aldık.
O, hiç gülmeden,
Hava açınca yola koyuldu
Kasabamızın pazarıydı o gün

★

Bir çadırın arkasında bizim sütçü kızı
gördüm
Aylarca sonraydı.
Meyva satıyordu anasıyla.
Gözlerime inanamıyordum
O somurtkan kız,
Bana gülümsiyerek karayemiş
uzatıyordu.

Hikmet EREZ

Mehmet Ali & Akşamsefası

CHARLES DICKENS'TEN GÜZEL BİR HİKÂYE

****

Çeviren :
S. Türkis NOYAN

****

DOKTOR MARIGOLD ve KÜÇÜK SOFİ

DOKTOR Marigold aslında hekim değildi. Hattâ mesleğinin hekimlikle en ufak bir ilişkisi bile yoktu. Doktor Marigold çeşitli eşyalarla yüklü olan arabasiyle şehir şehir, köy köy dolaşan bir gezgin satıcı idi. Onun kocaman arabasında altın nişan yüzüğünden tutun da mutfakta kızartma yapmak için kullanılan tavaya kadar her şeyi bulabilirdiniz. Doktor Marigold bir şehre veya kasabaya varınca, arabasını durdurur, etrafında toplanan ahaliye türlü şaklabanlıklar yaparak mallarını över ve nihayet bir sürü pazarlıktan sonra tutturabildiği fiata satardı.

Şimdi, sevgili okuyucularım, herhalde bu gezgin satıcıya neden Doktor adı verildiğini merak etmişsinizdir. Bakın anlatayım: Doktor Marigold'un babası da bir vakitler aynı işle uğraşırdı, yani arabası ile diyar diyar gezerek mal satardı. Günün birinde karısı yolda hastalandı ve bir hekim çağırmak gerekti. Hekim hasta kadını tedavi edip iyileştirdiği halde bu fakir insanlardan para almak istemedi. Onun bu iyi kalpliliğini ve tok gözlülüğünü karı-koca ömürleri boyunca anmak üzere dünyaya gelen erkek çocuklarına «Doktor» adını verdiler. Küçük Doktor sarışın, gürbüz ve sevimli bir oğlandı. Vaktiyle annesine babasına iyilik eden hekimin yaşadığı şehirden her geçişlerinde onun evine uğramayı unutmaz, kapıdan başını uzatıp yaşlı «adaşına» günaydın der, hâtırını hoş ederdi. İyi kalbli doktor da çocuğun eline biraz harçlık sıkıştırmayı bir zevk sayardı.

Yıllar geçip Doktor Marigold güçlü kuvvetli, yakışıklı bir delikanlı olarak yetişince, ihtiyar annesi ve babası işlerini ve arabalarını ona devrettiler. Bundan böyle genç Doktor Marigold kocaman araba ile bütün ülkeyi dolaşarak mal satmaya başladı. Çok geçmeden yalnız dolaşmak ona sıkıntı verdiğinden kendine bir eş bulup evlendi. Karısı güzel ve çalışkan olmakla beraber kötü bir huyu vardı. Zaman zaman fena halde öfkelenir ve o anda ne dediğini ne yaptığını bilmezdi. Hırsı geçince bu yaptıklarından ötürü pişmanlık duyardı ama ne çare ki artık iş işten geçmiş olurdu. Doktor Marigold karısının bu kötü huyuna ilk zamanlar aldırmadı, onu olduğu gibi kabul etti ve hoş gördü. Fakat bir süre sonra bir kız cocukları dünyaya gelip de, kadın öfkeli zamanlarında onu da hırpalamaya başlayınca, bu durum Doktor Marigold için büyük bir üzüntü konusu oldu. Kadının öfkelenmesine sebep olmasın diye kızı ile daha çok kendi ilgileniyor onu annesinden uzak tutmaya çalışıyordu ama, üçü de devamlı olarak daracık arabanın içinde birbirlerine çok yakın yaşamak zorunda olduklarından zaman zaman bu gayretleri de boşa gidiyordu. Doktor Marigold'un küçük kızı Sofi uslu ve sevimli bir kızdı. Şirin yüzünü çevreleyen simsiyah parlak saçları vardı. Annesi sinirlendiği zaman yavrucağın bu güzel saçlarından yakalar, ileri geri sarsarak tartaklar döverdi.

Böyle anlarda Doktor Marigold üzüntüsünden arabadan yere atlar, yaşlı atın yanısıra yürüyerek hıçkıra hıçkıra ağlardı. Gün geçtikçe küçük Sofi'nin aklı ermeye ve babası-

nın kendisine olan düşkünlüğünü sezmeye başladı. O da babasına içten bir sevgi ile bağlı idi ve kendisi için üzülmesini istemiyordu. Bu yüzden annesi tarafından hırpalandığı zaman, daha yüzünün kızarıklığı geçmeden, gözünün yaşı kurumadan babasına sokulur: «Sen aldırma babacığım. Ben canımın acısından ağlamıyorum. Annem beni rahat bıraksın diye yalancıktan bağırıyorum,» diye fısıldardı. Çok defa da küçük kız, babası çektiği acıları farketmesin diye annesinin yaptığı eziyetlere ses çıkarmadan katlanırdı.

Doktor Marigold'un karısı aslında fena bir kadın değildi. Bu kötülükleri elinde olmadan yapıyordu. Genel olarak çocuğuna çok iyi bakar, onu tertemiz giydirir, hasta olduğu zaman başının ucundan ayrılmaz, onu iyi etmek için her fedakârlığa katlanırdı.

Günün birinde Sofi gerçekten ağır bir hastalığa yakalandı. Yavrucak devamlı yağan yağmurlarda üşütmüş, ateşlenmişti. Zavallı çok perişan bir haldeydi. Buna rağmen annesini yanına yaklaştırmak istemiyor, onu görür görmez, babasının boynuna sarılıp titreyerek «Hayır hayır ben babamın yanında kalacağım» diye ağlıyordu. O günlerde Doktor Marigold'un işleri hiç de iyi gitmemişti. Çocuğuna ilâç almak şöyle dursun, cebinde biraz ekmek alacak parası bile yoktu. Her ne pahasına olursa olsun biraz mal satıp para kazanması lâzımdı. Fakat Sofi onun yanından ayrılmak istemiyor, boynuna doladığı kollarını bütün kuvvetiyle sıkarak onu alıkoymaya çalışıyordu. Bu durumda Doktor Marigold hasta kızını bir battaniyeye sararak kucağına almak ve öylece tezgâhının başına geçerek satış yapmak zorunda kaldı.

Arabanın etrafını saran müşteriler onu bu halde görünce gülmeye başladılar. Hattâ aralarından biri: «Yoksa bu kızı da mı satacaksın? Söyle bakalım fiyatı ne kadar?» diye alay etti. Doktor Marigold bu sözlere içerlemekle beraber, hiç belli etmedi, her zamanki gibi müşteri çekmek için çığırtkanlığa başladı: «Hey, duyduk duymadık demeyin,» diye bağırdı. «kucağımda gördüğünüz şu küçük kız aslında bir peri kızıdır. O sizin içinizden geçenleri, geçmişi, geleceği, her şeyi bilir ve benim kulağıma fısıldar. Hattâ şimdi benden neler alacağınızı da bana söylüyor. Bakın şimdi ona soruyorum: Acaba bu beylerin arasında testere almak isteyen biri var mı? Hayır, peri kızı diyor ki, bu adamlar testere kullanacak kadar akıllı ve becerikli değiller. Şimdi peri kızına benden ne satın alacağınızı soruyorum.» Bu sözleri söylerken Doktor Marigold kızının üzerine eğildi ve kulağına: «Vah yavrucağım,» diye fısıldadı, «alnın ne kadar da sıcak. Başın çok mu ağrıyor?» Küçük Sofi gözlerini açmadan cevap verdi: «Azıcık ağrıyor, babacığım.» Bunun üzerine Doktor Marigold gene müşterilerine döndü ve yüksek sesle bağırmaya devam etti: «Evet beyler, küçük peri diyor ki, aranızda not defteri almak isteyen biri varmış, ona gelirini ve giderini yazmak istiyormuş. Bu adam üstelik bir de kalem alacak, kalemin ucunu açabilmek için de bir çakı... Yazı yazarken üstüne oturabileceğiniz açılır kapanır bir iskemle de satabilirim size. İşte buyrun bir de güzel şemsiye. Bununla zifiri karanlık gecelerde ay ışığında gezebilirsiniz. Size bütün bu mallar için kaç para vereceğinizi sormuyorum bile. Çünkü peri kızı onu da bana söylüyor.» Doktor Marigold kızına soru sorarmış gibi yaptı ve onun ateşli yanağına gizlice bir öpücük kondurdu. Sofi de dudaklarını babasının yanağına değdirerek karşılık verdi. Bundan sonra Doktor Marigold gene mal satabilmek için şakalar yapmaya, yüksek sesle konuşmaya ve müşterileri davet etmeye koyuldu. Nihayet tek tük birkaç kişi ondan bazı şeyler satın aldılar ve cebine biraz para girdi. Döktüğü diller boşa gitmemiş, etrafta herkes neşelenmiş, gülüşerek, pazarlık etmeye yanaşmışlardı. Fakat bu arada hasta çocuğun durumu da gitgide ağırlaşmıştı. Doktor Marigold onun kolları arasında her an daha halsiz düştüğünü endişe ile farkediyordu. Birden çocuk babasının omzunun üzerinden tâ ilerdeki bir ağaçlığa doğru bakmak için hafifçe doğruldu ve: «Bak ne güzel bir yer babacığım. Beni oraya götürsene, orada biraz yatmak ve dinlenmek istiyorum,» diye fısıldadı, sonra birden gevşeye-

Şair bir kardeş...

Deniz Eskin kardeş, bizim gönüllü muhabirlerimizdendir. Bahar Yarışmalarımıza da gönderdiği güzel bir «Suçlu Kim» yazısı ile derece almıştı, Ayrıca 3 arkadaşını da Doğan Kardeş'e abone yaptı. Bu çalışkan ve kıymetbilir kardeşin kendi kasabasında yarışma kazanan güzel bir şiirini yayınlıyoruz.

ERİK AĞACI

İlkbaharda ne güzeldin
Erik ağacı.
Sonbaharda ne oldun
Erik ağacı ?

Şimdiden başladın
Yapraklarını dökmeye
Kışın ne yapacaksın?
Çırılçıplak kalacaksın
Erik ağacı.

Deniz ESKİN

Mehmet Ali & Akşamsefası

rek kendinden geçti. Doktor Marigold satışı yarıda bırakarak hemen arabanın içine girdi ve karısına: «Çabuk kapıyı kapa, dışardakiler bir şey farketmesinler,» diye seslendi. Sonra çocuğunu yatağının üstüne yatırdı ve hıçkırıklarını tutamıyarak üstüne kapandı. «Artık küçük Sofi'mi hırpalamıyacaksın. O senin elinin erişemiyeceği kadar uzaklara gitti...»

Küçük Sofi öldükten sonra annesine bir durgunluk geldi. Belki yavrucağa yaptığı eziyetlerden dolayı pişmanlık duyuyor, belki de kocasının acı sözlerini bir türlü hazmedemiyordu. Kadın günden güne zayıfladı ve nihayet o da günün birinde bir hastalığa yakalanarak göçtü gitti. Doktor Marigold artık arabasında yalnız kalmıştı. Çok defa acı anılarını unutmak için yaşlı atının yanısıra yürüyor, onunla arkadaşlık ediyordu. Bu durumda gezici hayatının tadı tuzu yoktu. Günün birinde Doktor Marigold yolda kendisi gibi şehir şehir dolaşan bir canbaz trupuna rastladı. Bu canbazhanede çalışan gençlerden biri ile ahbap oldu ve dertleşmeye başladı. Delikanlı ona kendi günlük üzüntülerinden bahsederken canbazhane müdürünün küçük bir üvey kızı olduğunu, sağır ve dilsiz olan bu zavallı yavrucağın sık sık üvey babası tarafından hırpalandığını, adamın onu saçlarından yakalıyarak acımadan dövdüğünü anlattı. Doktor Marigold bunu duyunca kendi ölen yavrusunu hatırlıyarak gözleri dolu dolu oldu. Hemen o anda kararını vererek canbazhane müdürü ile konuştu. «Üvey kızınızı evlât edinmek istiyorum. Buna karşılık size ne verebilirim?» diye sordu. Müdür «Bana bir pantalon askısı ver, yeter» diye cevap verince Doktor Marigold arabasından bir düzine iyi cins pantalon askısı seçip getirdi ve Müdüre verdi. Sonra küçük kızı yanına alarak arabasına döndü. Artık Doktor Marigold'un hayatına yeniden renk gelmişti. Sağır ve dilsiz kıza Sofi adını verdi ve onu daha ilk andan itibaren ölen yavrusunun yerine koyarak sevgi ile bağrına bastı. Küçük kız da gerçekten Doktor Marigold'un kolları arasında can vermiş olan zavallı Sofi'ye benziyordu. Aşağı yukarı onun yaşlarında idi ve onun gibi parlak, güzel siyah bukleleri vardı. Çok geçmeden Doktor Marigold ve dilsiz kız birbirlerine alıştılar ve gayet güzel anlaşmaya başladılar. Doktor Marigold bütün boş zamanlarında kıza bir şeyler öğretmeye, onu eğitmeye çalışıyordu. Karton parçalarının üzerine yazmış olduğu harfleri yanyana dizerek kelimeler meydana getiriyor, bunları Sofi'ye gösterip karşılığı olan eşyayı işaret ediyordu. Örneğin karton harflerle «Araba» yazdıktan sonra birlikte yolculuk ettikleri arabayı gösteriyor, hattâ tebeşirle aynı yazıyı arabanın üzerine yazıyordu. Kendi boynuna da üzerinde «Doktor Marigold» yazılı bir kâğıt asmıştı. Bundan

Bunları Biliyor musunuz ?

UZAY NİÇİN SESSİZDİR ?

Uzay yolculuklarının gün geçtikçe arttığı bir devrede bulunuyoruz. Uzay yolcularının alışması gereken noktalardan biri de buranın sessizliğidir. Uzayda her taraf derin bir sessizliğe gömülmüştür. Neden acaba? Zira uzayda sesin yayılmasını sağlıyan hava tabakası yoktur. Ses titreşimlerinin yayılmasını sağlıyacak atmosfer tabakası olmadığından korkunç bir gök gürültüsü en ufak bir çıt bile çıkarmıyacağı gibi, yeryüzünde duymaya alıştığımız gürültü ve sesleri de işitmek mümkün değildir.

Peki öyleyse uzaydaki insanların birbirleriyle anlaşmaları imkânsız mıdır? Bir bakıma bu eksiklik özel dalga üzerinden yapılan radyo yayınları ile giderilmektedir. Ne var ki insanoğlu uzayı fethettiği zaman karşılaşacağı birçok problemden biri de bu olacaktır.

YERYÜZÜNDE EN KURAK YER NERESİDİR ?

Yeryüzünde insanların oturduğu en kurak yer Güney Şili'deki minik Afrika kasabasıdır.

Yıllık yağış ortalaması 0,050 cm. kadardır. Bu miktar, çöllere düşen yağmurdan daha azdır. İşin tuhafı buranın Büyük Okyanus kıyısında olmasıdır. Burada 14.000 kişinin barınmasını sağlıyan Peru soğuk su akıntısının buraları soğutmasıdır.

ÇİÇEK

Minik bir çiçek vardı
Artık açmak istiyordu,
İlkbahar da gelmişti.
Minik çiçek açıverdi
Güneş gözlerini kamaştırdı.

Lâle Ersaraç

başka geçtikleri yerlerin isimlerini de gene yazarak Sofi'ye belletmeye çalışıyordu. Küçük kız önceleri öğrenmekte güçlük çektiyse de gitgide babasının maksadını kavradı. Adam büyük bir sabırla onun üzerinde işlemekten bıkmıyordu. Zamanla Sofi okuma ve yazmayı gayet güzel öğrendi ve babası ile daha iyi anlaşmaya başladı. Küçük kız kendisine bu kadar ilgi ve sevgi gösteren Doktor Marigold'u sevindirmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyordu. Bu hali ile onun ölen kızına tıpatıp benzemekteydi. Satıcı arabasını bir köyde durdurup müşterilere öteberi satmaya uğraşırken Sofi de kapıda bekler, babasının gözünden içinden geçenleri okumaya çalışır, onun bir işareti üzerine arabanın içinden istediği eşyayı getirirdi. Böylece babasına hem can yoldaşı, hem de yardımcı olmuştu.

Aradan yıllar geçti, Doktor Marigold'un arabası bu zaman süresince tam bir huzur ve mutluluk yuvası haline gelmişti. Fakat Sofi onaltı yaşına basınca babası onun gelecekteki hayatı için tasalanmaya başladı. Bu iyi kalbli, akıllı kız hep böyle kendisi ile birlikte diyar diyar dolaşacak mıydı? Ona daha iyi bir eğitim ve öğretim sağlamak gerekmez miydi? Onu daha başka bir hayata yetiştirmek görevi değil miydi? Bu düşüncelerin etkisiyle Doktor Marigold Londra'da bulunduğu bir sırada bir Sağır ve Dilsiz Okulu'na başvurdu. Ve Müdüre derdini anlattı. Müdür önce Sofi'yi bir sınavdan geçirdi. Dilsiz kız babasına özel bir takım işaretlerle küçük bir hikâye anlatmayı başarınca müdür şaşkınlığını gizliyemedi. «Kızınıza özel bir öğretmen mi tuttunuz?» diye sordu. Doktor Marigold «Hayır» diye cevap verdi, «bütün bildiklerini ona ben öğrettim.» O zaman Müdür her ikisini de tebrik etti ve «demek siz hem akıllı, hem de iyi kalbli bir insanmışsınız» diye Doktor Marigold'u övdü.

Sınavın sonucunda Sofi'nin bu okula iki yıl devam etmesine karar verildi. Doktor Marigold Sofi'den güçlükle ayrılmakla beraber genç kızın iyiliği için buna razı oldu. Ve bundan böyle işine yalnız başına devam etmek üzere ıssızlaşan arabasına döndü.

İki yıl her şeye rağmen çabuk geçti. Günün birinde Doktor Marigold yepyeni gıcır gıcır bir arabayla Sofi'yi okuldan almaya gidiyordu. Genç kız bu arada daha da büyümüş, güzelleşmiş, bilgili, akıllı bir küçük hanım olmuştu. Gerçi düşündüklerini ancak işaretlerle anlatabiliyordu ama konuşulanları dudakların hareketinden anlamayı çok iyi öğrenmişti. Doktor Marigold kızının bu gelişmesi ile hem övünç duyuyor ve hem de bundan böyle birarada yaşıyacaklarından ötürü seviniyordu. Fakat çok geçmeden kızının gizli bir derdi olduğunu öğrendi. Sofi okulda genç bir adamla tanışmış, arkadaş olmuştu. Bu delikanlı orada öğretmen olarak yetiştirilmekte idi ve öğrenimini tamamlayınca Çin'e gidecekti. Niyeti önce Sofi ile evlenmek onu da eşi olarak beraberinde götürmekti. Fakat Sofi babasını yalnız bırakmaya kıyamadığı için bu teklifi kabul etmemişti. Doktor Marigold genç kızın yüreğine dert olan bu meseleyi öğrenince onun kendi hayatını ve mutluluğunu babası uğruna feda etmesine razı olmadı. Henüz kavuştuğu sevgili kızından tekrar ayrılmak ona çok acı gelmekle beraber Sofi'yi sevdiği gençle evlenmeye teşvik etti. Böylece Sofi kocası ile birlikte Çin'e gitti ve Doktor Marigold arabasında yeniden yalnız kaldı.

Beş sene sonra bir yılbaşı gecesi herkes eğlenirken Doktor Marigold tek başına arabasında oturuyor geçmişteki günleri düşünüyordu. Birden arabanın kapısı vuruldu ve aralıktan içeriye küçük bir kızın başı uzandı. İri siyah gözler yaşlı adamı süzerken çocuğun körpe dudakları «Büyük Baba» diye seslendi. Doktor Marigold o anda yerinden fırladı, sevinç ve heyecan içinde «Bu Sofi'nin kızı olmalı» diye bağırdı, «Tanrıya şükür yavrucak dilsiz değil». O sırada arabanın kapısı ardına kadar açıldı ve Sofi içeri girerek babasının boynuna sarıldı, arkasından da kocası geliyordu. Küçük kız hiç çekinmeden ihtiyar adamın kucağına oturmuş, kulağına şöyle fısıldıyordu: «Yılbaşını seninle geçirmek için geldik, Büyükbabacığım, bundan sonra da seni bir daha yalnız bırakmıyacağız.»

Özetliyen:

S. Türkis Noyan

o da bir çocuktu

GÖZLERİ KAPALI ÇALAN USTA ÇALGICI

PABLO CASALS

«Viyolonsel çalan çocuğu dinledin mi?»

«Hangi çocuk?»

«Şuradaki lokantada bir çocuk var. Her cumartesi gecesi üçlü bir grupla klâsik müzik konseri veriyor. Aman kaçırma. Göreceksin ya çocuk bir dâhi. Erken git zira yer bulamazsın.»

İşte 1888 yılında İspanya'nın Barselona şehrinde, Pablo Casals'dan böyle bahsediliyordu. Herkesin çocuk diye tanıdığı çalgıcı oniki yaşındaydı ve Belediye Müzik Okulunda da okuyordu. Geceleri, iki kişiyle birlikte bir lokantada çalıyordu. Lokanta sahibi dans müziği çalmasını istiyordu. Fablo adamdan haftada hiç değilse bir gece klâsik müzik çalmak için izin almıştı. Ünü yayıldıkça usta çalgıcılar kilometrelerce uzaklardan onu dinlemeye geliyorlardı. Her hafta o gece lokanta tıklım tıklım doluyordu.

Pablo annesiyle birlikte Barselona'da tuttukları bir evde oturuyordu. Vendrell de çalışan babası her cumartesi onları görmeye giderdi. Pablo ile birlikte kitapçıları dolaşırlardı. Bir gün çocuğun gözüne çok eski bir nota tomarı ilişti. Üstünde Johann Sebastian Bach'ın Viyolonsel Solosu için Altı Süiti yazıyordu. Notaları eline aldığı zamanın duyduğu heyecanı hâlâ hatırlamaktadır.

«Baba, ne olur bunu al» dedi.

Baba çocuğun yüzüne hayretle baktıktan sonra notaları okumaya başladı. Fazla paraları yoktu ama yine de Bach süitlerini aldılar.

Hızlı hızlı eve gittiler. Pablo, heyecandan titriyerek viyolonselini akort etti. Daha sonra, Bach müziğinin dünyasına girerek her şeyi unuttu.

Bach müziğini halk önünde çalmadan, tam on iki yıl geceleri bu süitler üzerinde çalıştı.

O nota tomarını oniki yaşında keşfedeliberi, her gün bir Bach süiti çalmaktadır. Bugün 87 yaşındadır ve dünyanın en büyük

viyolonselistidir.

Pablo Casals 1876 da Barselona yakınındaki Vendrell'de doğdu.

Babası ve annesi Katalonyalıydılar. Katalonyalılar hürriyete âşık kimselerdir. Demokrasi ve özgürlüklerine çok bağlıdırlar. Yiğitlik ve dürüstlükleriyle ün salmışlardır. Pablo Casalsda da bu niteliklerin hepsi vardı.

Pablo dört yaşındayken, babası onu kilisedeki korosuna aldı. Çocuğa solfej öğretti. Yani Pablo herhangi bir müzik aracı olmaksızın nota okuyabiliyordu.

Altı yaşındayken babası ona org ve piyano çalmayı öğretti. Bu hevesli çocuk sekizinde babasına kendisine keman öğretmesi için yalvarmaya başladı. Baba Casals oğluna yalnız müzik dersleri vermekle kalmadı aynı zamanda onu iyi bir yüzücü ve atlet olarak da yetiştirdi.

Pablo çok çabuk öğreniyordu. Hafızası dört yaşındanberi sıkı bir şekilde eğitiliyordu. Bu yüzden çaldığı her parçayı ezberleyiveriyordu.

Konserlerinde gözleri kapalı çaldığından çocuklar ona «Kör Kemancı» adını takmışlardı. Bugün hâlâ yanık şekilde çalmaktadır.

Viyolonsel müziğiyle ilk defa onbir yaşındayken karşılaştı. Vendrell'de Katolik Müzik Merkezinin bir konserinde dinlemişti. Babası onun marangoz olmasını istiyordu. Ama bu konser onun hayatının gidişini kesin olarak çizivermişti. Çocuğun yalvarmalarına dayanamıyan baba ona bir viyolonsel aldı. Pablo ilkin kendi kendini yetiştirdi. Bir yıl sonra da Madrid ve Barselona'da viyolonsel ustaları aramaya başladı.

O sırada Kıraliçe naibi olan Maria Christina, Casals'ın müziğini pek beğenmişti. Madrid'de her hafta kendisine özel bir konser verdirdi. Kıraliçenin oğluna öğretmenlik yapan bir kont Casals'a da dil ve tarih dersleri vermeye başladı. Ünlü viyolonselci ana dilinden başka, Fransızca, İtalyanca, Almanca, Portekizce ve İngilizce bilir.

İspanya'da Viyolonsel müziği alanında ondan daha fazla bilen biri yoktu. Bunun üstüne Kıraliçe kendisine Brüksel'de yetişmesi için burs verdi.

Onyedi yaşındayken boyu kısa fakat kendisi kuvvetli ve azimliydi. Brükselde Konservatuvara yazıldı ve Profesör Jakobs'un sınıfına girdi. Sınıfta herkes çaldığı âletle, profesöre ustalığını gösteriyordu. Sıra ona gelmişti. Profesör dönerek,

HERKES GELECEĞİNİ KÜÇÜKKEN HAZIRLAR

ocuklarını seven, onların geleceğini düşünen ana babalar, yavrularını Doğan Sigorta'nın tahsil ve çeyiz sigortalarına yazdırırlar. Çocuklar için hazırlanan bu sigortalara ne kadar erken başlanırsa elde edilecek istifade o kadar fazla olur.

«Hımm!» dedi. «Sen şu küçük İspanyolsun. Ne çalarsın bakalım?»

«Ne olursa» diye cevap verdi Pablo.

«Ya! Öyleyse sen bir dahisin» dedi öğretmen. Sonra çocuklara dönerek,

«Her ne olursa çalarmış» dedi alaycı alaycı. Çocuklar kahkahalar attılar.

Sonra profesör Jacobs Pablo'ya her büyük besteciye ve eserlerine ait bazı sorular sordu. Her eser için,

«Bunu çalabilir misin?» diye soruyordu. Cevap daima aynıydı. «Evet»

Her defasında da profesör iğneliyici birtakım yorumlar yapıyor sınıftakiler de gürültülü kahkahalar atıyorlardı.

Sıra Pablo'nun viyolonsel çalmasına gelmişti. Çocuğun ustalığı karşısında profesör hem şaşırdı, hem de yaptıklarına çok mahcup oldu.

Pablo'yu dışarı çıkararak, eğer konservatuvarda

Mehmet Ali'ye Aksamsatan

kalırsa, yıl sonu yarışmalarında mutlaka birinciliği alacağını söyledi.

Fakat her Katalonyalı gibi kendisine hürmeti her şeyden üstün tutan Pablo profesöre şu cevabı verdi:

«Öğrencilerinizin karşısında beni rezil ettiniz. Burada bir dakika bile durmam.»

Annesiyle birlikte Paris'e geçti. Bunun üstüne Kıraliçe Maria Cristina bursunu geri aldı.

Geçinmek için Pablo lokantalarda çalgı çalıyordu. Annesi de güzel saçlarını kestirip satmıştı ama kazandıkları Paris'de yaşamalarına yetecek kadar değildi.

Barselona'ya döndüler. Pablo iş arıyordu. Bu sırada müzik öğretmeni güney Amerika'ya gidiyordu. Belediye Müzik Okulundaki yerini, kilisedeki görevini ve özel ders verdiği öğrencileri Pablo'ya bıraktı. Pablo üç yıl bu üç g" :evi de başarıyla yürüttü.

Üç yıl sonra tekrar Paris'e gitti ve bir senfoni orkestrasının şefi onu bir sınavdan geçirdi. Orkestra şefi Pablo'nun ustalığına hayran olmuştu. Viyolonselcinin bir dahi, üstün bir istidat olduğunu söylüyordu. Ayrıca Pablo'yu dinliyen herkes aynı kanıdaydı.

Konserler vererek hemen hemen dünyanın dört bucağını dolaştı. Yalnız bu parlak başarılar onu hiçbir zaman şımartmadı. Hâlâ daha iyi çalabilmek için bütün gücüyle çalışmaktadır.

General Franco, iktidara gelince Casals İspanya'dan ayrıldı.

Bugün, Casals, bütün bestecilerin eserlerini çalıyorsa da en çok sevdiği besteci Bach'tır. Onun için şöyle der,

«Bach Shakespeare gibidir. Her şeyi bilir ve her şeyi hissederdi. Eserleri mükemmel çalınamıyorsa hiç çalınmamalıdır.»

Casals'ın kendi bestelerı de vardır, fakat daha bunların çoğu basılmamıştır.

Bunları biliyor musunuz?

BEBEKLER NİÇİN YÜRÜYEMEZ?

Yürürken, sizi dimdik ayakta tutanın ne olduğunu hiç düşündünüz mü? Kemikleriniz değil mi! Sağlam güçlü kemiklerıniz. Bir bebeğin kemikleri sizinkiler kadar kuvvetli değildir. Onunkiler kıkırdak gibi yumuşakçadır. Ama bebek büyürken kemikleri de sertleşir. Bir süre sonra omurgası da onu ayakta tutacak kadar kuvvetlenir. Sonra ayak kemikleri vücut ağırlığını taşıyabilecek duruma gelir.

Ama yine de bebek kalkıp yürüyemez. Bacak kaslarını nasıl hareket ettireceğini ve vücudunu nasıl dengede tutacağını öğrenmesi gerekmektedir. Bir yaşına bastığı zaman artık vücudu yürümeye hazırdır. İşin garibi bebek de işte bu zamanda yürümeğe heveslenir ve bir takım denemelerden sonra kolaylıkla da başarır.

CAM NELERDEN VE NASIL YAPILIR?

Dümdüz pırıl pırıl bir tabaka cama bakınca bunun oldukça sert taneciklerden yapıldığını akla getirmek oldukça güçtür.

Ama gerçek şu ki cam, ince kum, karbonat ve kireçtaşının büyük bir kazanda yüksek sıcaklıkta eritilmesiyle yapılır. Elde edilen sıvıya şekil vermek gerekir. Üfleyicileri olan büyük makineler bu sıvı camı kalıplara püskürterek vazolar, küseler, bardaklar, tabaklar yaparlar. Yahut da sıvı cam merdaneler arasından geçirilerek levha haline getirilir. Bugün hâlâ yüzyıllar öncesi olduğu gibi üfliyerek cama şekil veren cam üfleyicileri vardır. Uzun bir borunun ucuna taktıkları bir parça cam hamuruna üfliye üfliye istedikleri şekilleri verirler. Bu türlü şişe, bardak v.s. yapımı oldukça ustalık isteyen bir sanattır.

****

Küçük Kardeşler için bir Masal

****

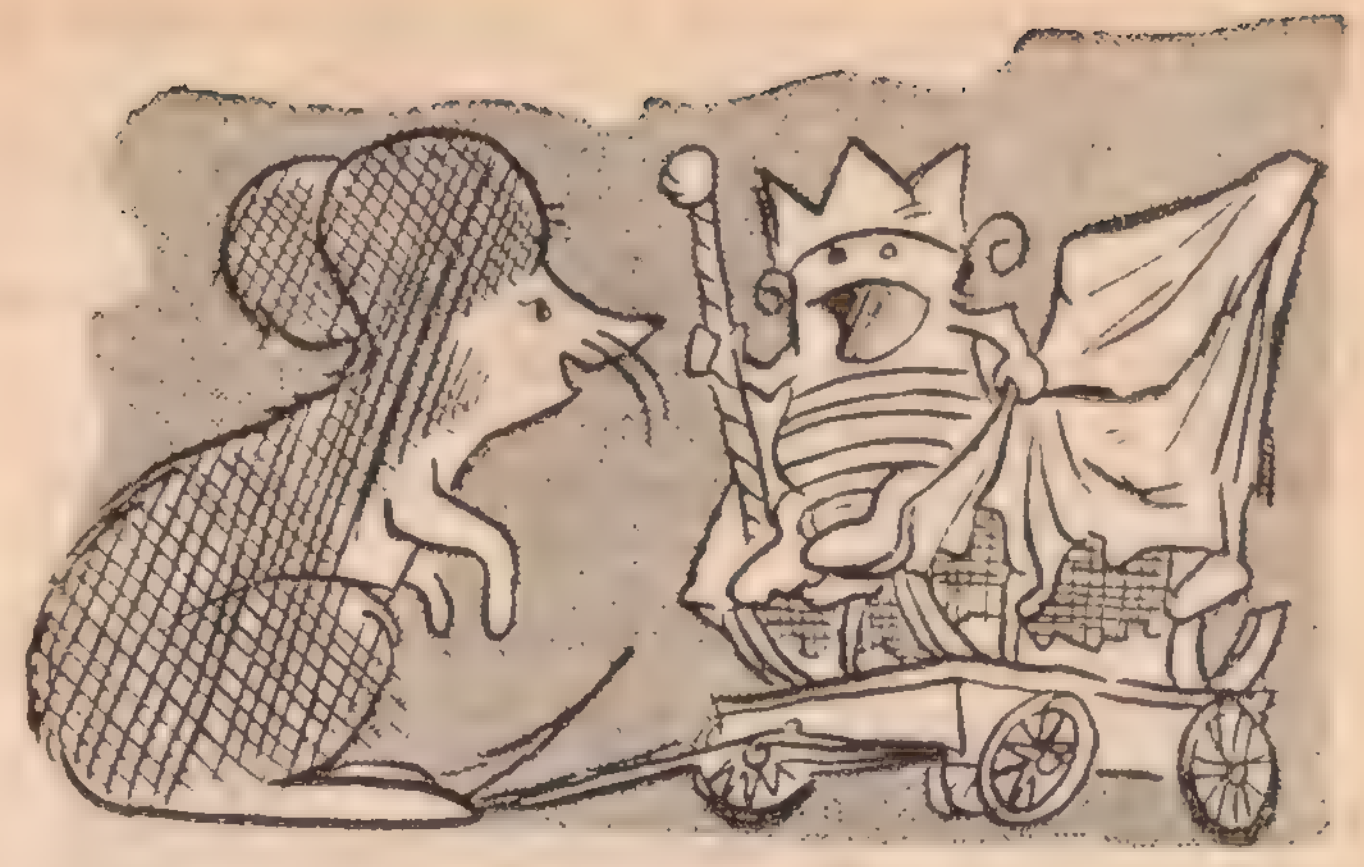

Yeryüzünün Kralı

Evvel zaman içinde bir ormanda minik bir böcek yaşarmış. Bu yaratığın büyük bir derdi varmış. Küçücük olması onu pek üzermiş. Bu yüzden ormandaki diğer hayvanlar arasına karışamazmış. Zira onlar bilmiyerek üstüne basıp böcekceğizi ezivermekten korktukları için onu yanlarına yaklaştırmazlarmış. Minik böcek bu duruma bir son vermek istemiş günlerce oturup düşünmüş, taşınmış sonunda pek parlak bir fikir bularak yuvasından dışarı seğirtmiş ve açıklık bir yerde durup olanca gücüyle,

«Ben dünyanın kıralıyım. Ben dünyanın kıralıyım» diye avaz avaz bağırmaya başlamış. İlkin onu kimsecikler duymamış fakat bir süre sonra uzaktan tepinip durduğunu görenler ne olduğunu anlamak için yanına yaklaşıp vızıltısına kulak kabartmışlar. Etrafına toplananlardan tavşan kardeş onun böyle ileri geri konuşmasına dayanamıyarak, «Bırak bu saçmaları» demiş. «Mademki kıralsın, hani tacın nerede?»

Böcek, tavşan kardeşe hak vermiş. Terlerini silerek başı önünde evinin yolunu tutmuş. Tekrar derin düşüncelere dalmış. Bir ara sevinçle yerinden fırlıyarak dolabını karıştırmaya başlamış. Uzun zamandır köşe bucak sakladığı kocaman bir tabaka sarı yaldızı bulunca hemen kesmiş yapıştırmış ve göz açıp kapayıncaya kadar kısa bir sürede bir taç yapıvermiş.

Tacını başına oturtarak dışarı çıkmış ve böbürlene böbürlene,

«Nasıl» demiş. «Şimdi kıral olduğuma inandınız mı?» Bütün hayvanlar onun bu haline katıla katıla gülmüşler. Nihayet sincap kardeş, ortaya «Ya asan nerede?» diye bir soru atmış. Tavşan kardeş de,

«Öyle ya» diye bu fikri desteklemiş, «gördüğüm bütün resimlerde kıralların elinde bir asa vardır.»

Böcek söylene söylene evinin yolunu tutmuş. Kızgın kızgın orayı burayı araştırırken odunluğun bir köşesinde saplı bir süpürge gözüne ilişmiş. Hemen bunun süpürgesini koparmış. Sopasına kalan yaldızları sarmış, bir ucuna da parlak bir bilye yapıştırarak tekrar ortaya çıkmış.

«Daha bir diyeceğiniz kaldı mı? diye çalımlı çalımlı söylenmiş. «Ben dünyanın kıralıyım işte.»

Diğer hayvanlar bu minicik yaratığın boyundan büyük işlere kalkışmasını hayret ve ilgiyle izliyorlarmış,

«Ha, ha, ha» diye gülmeye başlamış, tavşan kardeş, «Eğer sen kıralsan ben de fil oldum öyleyse.»

«Hâlâ bundan şüphe mi ediyorsun?» diye çıkışmış böcek, «Fil misin, nesin hortumunu yol üstünden kaldır.»

Sincap kardeş lâfa karışmış,

«Bak böcek» demiş, gerçekten kıralsan emirlerini tahtına oturarak vermen gerekiyor.»

Böceğin yine başı önüne düşmüş. Artık bu büyük çabalar onu adamakıllı yormuş.

«Neyse» diye söylenmiş Tanrı hakkı üçtür. Herhalde artık bu son olur.»

Yine bodrumu karıştırmaya koyulmuş. Bir köşede duran dedesinden kalma salıncaklı sandalye gözüne ilişince pek sevinmiş. Hemen aydınlığa çıkarıp tozlarını almış, temizlemiş. Sandalyenin arkalığı iyice yükselsin diye bir de tahta çıkmış. Sonra rengi pek hoşuna gittiği için sandığında sakladığı kırmızı kadifeyi çıkarıp üstüne örtmüş. Tahtını taş arabasına yerleştirip arkasından iterek ormandaki düzlüğe çıkmış.

«Artık bu defa» gerçekten dünyanın kıralı benim» diye böbürlenmeye koyulmuş.

Fare kardeş,

«Haydi sen de canım» demiş. «O kırık dökük sandalyede oturup eline bir süpürge sopası almak ve başına yaldızdan bir taç oturtmakla kıral mı olunur?»

«Ne sandın ya» diye cevap vermiş minik böcek, «bunu daha önce hiç biriniz düşünmemiştiniz.»

«Olabilir» demiş tavşan kardeş. «Gerçekten kıral olman için bize yap-

DOLMUŞ

Dolmuş, dolmuş
Neyi doldurmuş
Arkada üç,
Önde iki kişi oturmuş,
Beyoğluna doldurmuş.
İşte dolmuş.

Revza KONYALIOĞLU

KUŞLAR

Anneciğim cici kuşlar
Uça, uça yorulmuşlar
Gel tutalım
Biraz olsun oturtalım

Hayriye KONYALIOĞLU

mamız gereken şeyleri söylemen emirler vermen bizim de bunlara göre hareket etmemiz gerekir. Görüyorsun ya,aramızda böyle şeyler olmuyor.»

Birden böceğin omuzları düşmüş. Ağlamaklı olmuş. Ne yapacağını bilmeden oraya buraya şaşkın şaşkın bakınmaya başlamış. Birden gözleri parlamış ve,

«Yangın var, yangın var! Kaçın, kaçın!» diye avazı çıktığı kadar bağırmaya koyulmuş.

Ormandaki hayvanların her biri bir tarafa koşuşurken onun ağzı kulaklarına varıyormuş.

«Tamam artık» demiş. «Ben yeryüzünün kıralıyım. Kıral olabilmek için gereken nitelikler var bende.»

Ötekiler onun bu kurnazlığına şaşırıp kalmışlar. Yavaş yavaş geri dönmüşler. Bir süre şaşkın şaşkın bakışmışlar sonra hep birlikte gülüşmüşler.

Kendini ilk toparlıyan tavşan kardeş olmuş.

«Bak» demiş. «Sana bir şey söyliyeyim mi? Hayvanların kıralı olmak kuruntusunu unut, Zira pek miniksin. Ama gerçek şu ki, çok da akıllısın. Sen bizimle futbol bile oynıyamazsın. Aramızda ezilirsin. Ama bize hakemlik yapacak kadar akıllısın.»

«Güzel» demiş böcek, «Ben de hep sizlerle beraber olabilmek için kırallık hevesine kapılmıştım. «Size hakemlik etmek, kıral olmaktan daha kolay tabii.»

O günden sonra minik böcek hiç yalnız kalmamış, yerinde kararlar vererek bütün hayvanların dostluğunu kazanmış.

PARKER
SUPER Quink

Her nevi kalem için
en iyi mürekkep.

Yazarken, dolma
kaleminizi temizler.

İlâncılık 5404

dünyanın dört bucağından

BALİ

Derleyen :
Gülen OLUT

ASYA'nın güneydoğusunda; Çin denizine serpiştirilmiş irili ufaklı adalardan biri de Bali'dir. Bu minik ada, Java adasının az ötesindedir. 80 km. uzunluğunda 13 km. kadar genişliğindeki bu yeryüzü cennetinde 1 milyondan fazla zarif, güzel insanlar yaşar. Bali'de bir gün hariç, yıl boyunca bayram havası eser. Hava daima müzik sesiyle dolup taşar. Açlık soğuk gibi onları dertlendirecek kaygıları yoktur. Bazan tepeleri sislerle örtülü dağlarda yaşıyanlar, şafak sökmeden biraz titrerlerse de güneş doğunca herşey düzelir. Ada, yeşilin çeşitli tonlarıyla bezenmiş kareli bir kumaşı andırır. Açık yeşil olan bölgelerde, pirinç fideleri, tarlalara yeni dikilmiştir, koyu olan kısımlarda ise pirinç hasadı yapılmaktadır. Bu yüzden halk hiç yiyeceksiz kalmaz.

1936 - 1939 yılları arasında Bali'deydim. Bu minik ada modern Endonezya devletinin bir parçası olmadan önceki devirlerde Bali'lilerin yaşayışını gözler önünde canlandırmaya çalışacağım. Bali'liler tarımda oldukça ileridirler. Tarlalarını ilkel kabilelerde olduğu gibi çapa veya sağlam bir sopayla değil de sabanla sürerler. Sabanı ovalarda manda, dağlarda öküz çeker. Belirli zaman ve yerlerde pazarlar kurulur. Çiftçiler elde ettikleri ürünleri buralarda satarlar ve bu arada çanak çömlek, yiyecek giyecek, demirden âletler, çiçek, koku, baharat ve şenliklerde elbiselerini süslemek için yaprak halinde altın gibi şeyler satın alırlar.

Para olarak Çin'den gelen ortası delik yuvarlak bir maden parçasını kullanırlar. Paralar bir sap üzerine dizildiğinden ince bir sosisi andırır.

Dokumacılıkta ve boyacılıkta çok ustadırlar. Türlü türlü renklere boyadıkları ipliklerden göz kamaştırıcı desenler yaratırlar. Kuyumcular altını işlemesini ve ince uzun hançerlerin saplarını kıymetli taşlarla süslemesini çok çok iyi bilirler. Kendilerine özgü bir yazıları vardır. Eskiden yalnız pek az kimse, papazlar ve köylerdeki bazı özel kâtipler okuma yazma bilirlerdi.

Kitaplar hurma yapraklarından kesilmiş ince şeritler üzerine yazılır sonra bunlar da sicimlerle birbirine bağlanır ve Jaluzi denilen plâstik pancurlar gibi katlanabilirlerdi.

BARIŞ ÜLKESİ

Günlük hayatlarında rahatlık ve bolluk sağlayacak araç ve gereçleri olduğu gibi toplumun barış ve dostluk içinde yaşamasını gerçekleştirmek için de bir çeşit düzenleri vardır. Gerek Afrika'da, gerekse Amerika'da kabileler halinde yaşıyanların en göze çarpıcı özellikleri savaşın hayatlarında çok önemli bir yer tutmasıdır. Halbuki Bali'deki krallıklar arasında devamlı bir barış vardır. Avrupa'lılar Bali'ye ilk geldiklerinde burada 7 küçük krallık vardı. Herbirini bir raca idare ediyordu. Racalar Kesatrya sınıfından gelirlerdi. Din adamlarının sınıfı olan Brahman sınıfı en yüksek sınıftı. Bu ikisinden aşağı bir sınıf daha vardı. Bunlar da Kesatrya'ların bulunmadığı küçük toprakları idare ederlerdi. Bu üç sınıf Bali'ye Cava'dan gelmişti. Halkın geri kalan kısmı, nüfusun 9/10 kadarı, köylerde oturur, pirinç yetiştirir, tapınaklarda tanrılara dua eder ve sayıları pek çok olan bayramlara katılırlardı. Racaların saraylarında büyük dâvalara bakan mahkemeler vardı.

Bu minik krallıklar arasında kimsenin oturmadığı boş yerler bırakılmıştı. İşte bu, harblere yol açan sınır kavgalarının önüne geçen bir buluştu. Bali'liler harbin ne korkunç birşey olduğunu çok iyi anlamışlardı. Köylerin çoğunun etrafı derin çukurlarla çevriliydi.

HOLANDALILAR

Bali 1906 da modern dünyaya katıldı. Holanda kuvvetleri güney Bali'ye çıktılar ve yeryüzünün en garip savaşlarından biriyle adayı da ele geçirdiler.

Racalar, haremleri ve saray adamları en güzel elbiselerini giyerek Holanda birliklerini karşılamaya çıktılar. Holandalılar kendilerine karşı koymaya kalkışmayan adamlara hele kadınlara kurşun yağdırdıklarını anlayınca hemen ateşi kestiler. Bu defa da Balililer, kıymetli taşlarla süslü ince hançerlerini göğüs-

lerine saplıyarak hayatlarına kendileri son verdiler. Bu savaşla, Bali'de racaların idaresi sona erdi.

Balililer ve komşuları Cavalılar arasında yıllarca sonra bir anlaşmazlık çıkmıştı. Buna da sebep Cavalıların müslümanlığı kabul etmeleri, Balililerin de Hindu dininden vazgeçmemeleriydi. Holandalılar gelince iki ada arasındaki dostluk bağları tekrar kuvvetlendi.

Holandalılar Bali'de düzgün yollar yaptılar. Adanın idarésini eski raca sınıfından atadıkları valilerle sağlamaya çalıştılar. İkinci Dünya Savaşına kadar Bali, yeryüzünde cennetten bir köşe arıyanların koştuğu bir yerdi.

Balililer Holanda egemenliğine girdikten sonra da yine çatışmalardan sakınma yollarını uygulamaya devam ettiler. Onlara göre kavgaları önlemenin en iyi yolu anlaşamıyanları birbirlerinden uzaklaştırmaktı. Çüçük çocukların bile kavga etmelerine göz yummazlardı. İki bebek aynı oyuncağı uzanırsa hemen anneleri veya bakıcıları onları birbirlerinden ayırırlardı. Daha büyücek iki çocuk kavga edecek olursa, aylarca birbirleriyle konuşmıyacaklarına yemin etmeleri gerekirdi. Aile kavgalarında ise taraflar aralarındaki ilişkilerini keseceklerine dair birer senet imzalarlardı. Eğer sözlerinde durmazlarsa tanrılara kurban kesmek zorundadırlar.

Balililerin takvimi oldukça karmakarışıktır. Herbiri biçer, ikişer, üçer... onar günlük on ayrı haftaları vardır. Ayları 35 gün çeker. 210 günde bir de üç beş altı yedi günlük haftalardaki günlerin sıralanışı aynı özelliği gösterir. Bu da törenlerde kutlanır. Her tapınağın hattâ ataların türbelerinin bile 210 günde bir yaş günü kutlanır. Ağaçların ve kitapların da doğum günleri vardır. Bali'ye otomobil girdikten sonra da bu düşünce değişmedi. Bir arabanın her 10.000 mil yapması kutlanmaya başlandı.

GARİP İNANÇLAR

Balililer aya göre hesaplanan yirmi aylık yılı da biliyorlardı. Ne var ki bunlar zamana bizim anladığımız anlamıyla pek önem vermezler. Örneğin hiç bir aile çocuğunun kaç 210 gün yaşadığını bilmez. Onlar hayatı durmadan dönen tekerlekler topluluğu halinde görürler. Örneğin ölen bir kimsenin üç kuşak sonra aynı aileye, yeni bir çocuk şeklinde döndüğüne inanırlar. İlerde kendilerinin de işlerinin iyi gitmiyeceğini düşünerek fakirlere cömertçe yardım ederler. Oldukça garip ve karmaşık bazı düşünceleri vardır. Bali'nin merkezinde yüksek bir dağ var-

Mehmet Ali & Akşamsefası

dır. Burada tanrıların oturduğu sanılır. Tanrılar yalnız bayramlarda insanlar arasına inerek ya tapınaklardaki oyma heykellere ya da tanrı düşüncesiyle kendinden geçmiş kimselerin vücutlarına girerler.

Baliler iki türlü öğrenme tanırlar: Gözlerle öğrenme, ellerle öğrenme. Yeni doğan bir çocuk ellerini oynatabilecek duruma gelince, büyükler el işaretleriyle ona dans figürleri öğretirler. Buna gözle öğrenme denilir. Sonra bir şarkı mırıldanarak çocuğun ellerini elleriyle tutarak istedikleri duruma getirirler bu da elle öğrenmedir. Babalar şenlik orkestralarında müzik âleti çalarken, daha yürüyemiyen çocuklar babalarının dizlerine oturup müzik âletlerini ellerine sürerler.

GÖLGE OYUNU

Verilen oyunlarda oyuncular ortada kalır, seyirciler bunların etrafını çevirir. En ön halkada çocuklar oturur.

En gözde eğlenceleri gölge oyunudur. Perdede kuklaların yalnız gölgelerini gördükleri halde bunların herbirini deriden keserek boyarlar.

Perde dikdörtgen şeklinde büyük pamuklu bir bezdir. Alt ucuna kocaman bir muz dalı geçirilmiştir. Kuklaları tutan değnekler bu muz dalına sokulmuştur. Kuklacı perdenin arkasında oturur. Yükseğe asılmış bir lâmba perdeye gölgeleri düşürür.

Bali'de halk her şeyin provasını seyretmeye bayılır. Zira insanların nasıl öğrendiklerini görmek hoşlarına gider. Örneğin bir köyde yeni bir dansı öğrenen bir topluluğun etrafı hemen kalabalıklaşır. Bir şenlik için hazırlanan bir müzik topluluğu büyük bir seyirci çeker. Bunlar çalınandan, oynanandan gösterilen hikâyeden çok oynıyanların el ayak hareketleriyle ilgilidirler. Bir şeyi beğendiklerini bizler gibi alkışlıyarak göstermeye kalkışmazlar. Eğer bir şeyi hoşlarına gitmişse oturup saatlerce seyrederler. Hattâ bazen oldukları yerlerde uyuyakalanlara bile raslanır. Beğenmediklerini de alaycı bir şekilde gülerek gösterirler.

Bu toplumda sahne oyunlarına büyük yer verilir. Bunların içinde en çok sevilen bir cadı ve ejderhanın hikâyesidir. Bunun eski bir Hindu oyunu olduğu ve Bali'ye Java'dan geldiği söylenir.

İki kişi biri önde biri arkada durarak canavarı temsil ederler. Öndekinin elinde aslan denilen bir maske vardır. Yalnız bu daha çok kaplan veya domuza benzer. Bu hayatı Cadı da korku ve

ölümü temsil eder.

Oyunda Cadı ülkenin kıralı nın kızıyla evlenemediği için öfkesinden küplere binmiştir. Kendisi ve adamları insanlara ölüm, hastalık saçan canavarlar haline girerler. Bunun üstüne Canavar etrafına gençleri toplıyarak Cadıya saldırır. Fakat Cadı herbirini yakaladığı gibi yere çarpar. Düşenler hemen kendilerinden geçerler. Canavar onları tekrar diriltir.

Genç ihtiyar bütün Balililer için bu oyun hayatlarının bir parçasıdır. Gezici tiyatro kumpanyaları köyleri dolaşarak oyunlarını gösterirler. Küçük çocukların ellerine tahta ziller verilir. Bunlar Canavarı temsil ederler. Daha büyükler aralarında Canavar, Cadı takımları kurarlar. Yetişkiler, çocuklar ve kucaktaki bebekler bu oyunu bıkmadan usanmadan üst üste seyrederler. İZra, en büyük korkulara karşı güveni tiyatroda bulurlar.

Bali Holanda Doğu Hint adalarının bir parçası haline gelince, Balililere uygar dünyanın kapıları açıldı. Ada, herkesin gidip görebileceği bir yer olduğu gibi, adalılar da Holanda okullarında okuyarak yabancı dil ve bugün Endonezya'da konuşulan dili öğrendiler.

Holandalılar, Doğu Hint adaları dedikleri bu adaları, yerli racalar kanalıyla idare ettiklerinden köylerle hemen hiçbir ilişkileri yoktu.

İkinci Dünya Savaşında Balililerin uygar dünyayla ilişkileri oldukça arttı. Bu arada adaları Japonlar ele geçirdiler. Bali, Cava ve Sumatra halkı bunlardan her alanda pek çok şeyler öğdiler.

Harp bitince, Holandalıların elindeki adalar özgürlüğüne kavuştu ve Endonezya adlı yeni bir devlet oldu. Böylece Balililer 9000 adadan meydana gelmiş 80 milyon nüfuslu bir cumhuriyetin vatandaşları oldular.

İki üç okur yazarın bulunduğu köylerde bütün çocuklar okula gitmeğe başladı.

Endonezya bir yandan gelişip ilerlerken bir yandan da bazı yeni yeni güçlüklere sahne oluyordu. Bunlardan biri bütün Asya milletlerinin ortak bir derdiydi.

Tıp biliminden faydalanılmaya başlanınca, nüfusu azaltan salgın ve bulaşıcı hastalıkların önü alındı. 1935'de adanin boş yerlerine doğru bir yayılma başladı. Bugün nüfusu iki katına çıkmıştır. Adalar halkı besliyemiyecek duruma geldiğinden dışardan getirtilmesi zorunluluğu başgöstermiştir.

KIZAMIĞA KARŞI

Bu yıl kış şiddetli oldu, mart hem kapıdan baktırdı, kazma kürek yaktırdı, hem de doğu illerimizde birçok yavrucuklara kıydı; gazeteler, radyolar Erzurum ilçelerinde kızamıktan yüzlerce çocuğun öldüğünü bildirdi. Bütün Anadoluya yayılma istidadını gösterir gibi oldu. Anne, babaları haklı olarak üzüntüye düşürdü. Geçen gün bir hastaya çağrıldım. Çocuğu muayene etmeden, hattâ yüzünü görmeden, bana kapıyı açan annesi:

— İyi ki geldiniz. Kâmran Bey, yavrumun kızamık olmasından korkuyorum! dedi.

— Hele bir muayene edeyim.

Hasta 4 yaşında topaç gibi gürbüz bir erkek çocuğu.

— Kızamık değil, anjin, vücudundaki bu döküntüler de allerjik. Bir ilâç verdiniz mi?

— Evet, kırıklığını görünce kininli bir hap vermiştik.

— Merak etmeyin, kinine karşı allerjisi var, o kızartmış, bazı bünyelerde ilâç allerjisi olur.

— Ağzınıza sağlık! Ürkmemek kabil değil, gazeteler kızamıktan ölenlerin adedini bildiriyor, üç çocuk annesiyim, doğrusu kızamığın öldürücü olduğunu bilmiyordum.

— Haklısınız, kızamık çok bulaşıcı hastalık olmakla beraber, selim seyreden bir rahatsızlıktır. Yalnız tedbir alınmazsa ihtilatları tehlikeli, öldürücüdür.

— Peki, neden çocuklar ölüyor?

— Yollar kapalı, araçlar işlemiyor, ilâçlar yerine gidemiyor. Havalar soğuk, kızamığa tutulanlar, iyi korunamadıklarından «bronkopnömoni» (akciğerlerin iltihabı) ye yakalanıyorlar. İlâç ta alamayınca gözlerini hayata yumuyorlar.

— Peki, diğer hastalıklardan nasıl ayırt edilir?

— Sinsi başlar, ekseriya 1 - 12 yaşındaki çocuklarda görülür, döküntüler, hele ağız içindeki Koplik denen beyaz döküntüler görülünce teşhise varılır.

— İlk gün ateş çıkar mı?

— Çocukta evvelâ bir nezle başlar, gözleri durmadan yaşarır, ışığa bakamaz olur, bulantı, hattâ kusma eksik değildir, huysuz ve uykusuzdur, ateş 38° - 40° a kadar fırlar.

— Tedbir alınmazsa ne olur?

— Kızamığın ihtilatlarından akciğer pnömonisi (zatürree) öldürücüdür. Kızamığa yakalanan yavrular sıcak bir odada muhafaza edilir, ağız ve vücut temizliğine dikkat edilir; bol bol C vitamini, meyva suları verilir; doktorun yazdığı antibiyotikler alınır.

— Tutulmamak için ne yapmalı?

— Bazı ülkeler, aşısını tatbik ediyorlar; aşılanmamış kimseler her gün 500 miligram veya 1 gram C vitamini almalıdır; hastalardan uzaklaşmalıdır.

— Çok teşekkür ederim doktor bey.

— Birşey değil efendim.

Dr. Kâmran ŞENEL

doğan kardeş 20 yaşında

Ümcan KABAKÇIOĞLU

21-ime Basarken...

BÜTÜN ESKİ ve YENİ KARDEŞLERİME

23 Nisan'da 20 yaşımı dolduruyorum.
Memleketimizde böyle 20 yıl sürekli yaşıyabilmiş başka bir çocuk dergisi ne yazık ki, yok...
20 yıl, dile kolay... Bu yaşa gelinceye kadar neler çektim, neler... Büyümek, adam olmak kolay değil!.
Bu geçen 20 yıl içinde yüzbinlerce kardeşle arkadaşlık ettim. Ben, işte bu yüzbinlerce kardeşin sevgisi sayesinde bu günüme erişebildim. Onların hepsine, bu mutlu günümde, candan teşekkürlerimi tekrarlamak borcumdur.
Onların hepsi beni sevdiler, her sayımı sabırsızlıkla beklediler. Her sayımı satır satır okudular, düşündüler, öğrendiler, heyecanlandılar.
Zevkleri yükseldi, bilgileri arttı, görgüleri çoğaldı.
Ana dillerini daha iyi kullanmasını, daha çok sevmesini öğrendiler.
Güzel şeylerden zevk almasını öğrendiler.
İyi'yi kötü'den ayırt etmesini öğrendiler.
Vücutlarına bakmasını, sağlığın değerini öğrendiler.
Güzel yazılar yazmaya, şiirler söylemeye, resim, karikatür yapmaya, müzikle uğraşmaya heveslendiler.
Sonra yayınladığım kitaplarla kitaplıklarını zenginleştirdiler. Okumanın zevkine eriştiler. Onlardan da yine birçok şeyler öğrendiler. İyi insan, iyi vatandaş olmak için kafalarını, ruhlarını işlediler.
İşte, bütün bunları düşünmek, 20 yaşımı doldurduğumu bu günde bana büyük bir haz veriyor, seviniyorum.

•

Bakın, bu sayıda size, bu 20 yıl içinde, Doğan Kardeş'in eski okuyucuları arasından müzik, resim, karikatür, hikâye, şiir, tiyatro, bale, seramik alanlarında ün salmış birçok kardeşten bazılarını tanıtacağım. Kimbilir daha benim bilmediğim ne kadar eski Doğan Kardeş okuyucusu vardır ki, hepsi kendi alanlarında yurduna ve insanlığa yararlı olmak için çalışmaktadırlar. Bir insanın yurduna ve insanlığa yararlı olabilmesi için mutlaka meşhur olması gerekmez. Meselâ, eski okuyucularım arasından bugün Türkiye'nin birçok köy ve kasabalarında «öğretmenlik» edenler var. Bunlar meşhur değil, adsız kahramanlar ama, memlekete iyi insanlar, iyi vatandaşlar yetiştirmek için canla başla çalışıyorlar.
Yine eski okuyucularım arasından bugün doktorluk, mühendislik, subaylık, avukatlık, ustalık gibi çeşitli meslekler de ve işlerde çalışanlar var. Hele kız okuyucularımın birçoğu bugün ödevlerin en gücü ve en kutsalı olan «annelik» yapıyorlar...
Ben, şimdi bugün onların hepsini görür gibi oluyorum.

Hepsinin yüzü, eğer benim 20 yaşımı doldurduğumu hatırlarlarsa, bugün tatlı bir gülümseme ile aydınlanarak bir zamanki arkadaşlarını anacaklardır. Benimle geçirdikleri günleri düşüneceklerdir. Ve benim daha uzun ömürlü olmam için içlerinden dua edeceklerdir. Biliyorum, onlar beni hâlâ seviyorlar.

Yine bugünkü çocuk okuyucularım arasından da, bundan sonraki 20 yıl içinde, ün salacak müzik sanatkârlarını, ressamları, karikatüristleri, hikâyecileri, şairleri ve daha yüzlerce meslekte ve işte «yararlı insanlar» olarak çalışacak yüzbinleri şimdiden görüyorum. Onlara da, bu mutlu günümde, yüreğimin en coşkun dilekleri ile başarılar diliyorum.

Sözlerimi bitirirken de bana adını veren o sevgili bahtsız «Yavru»yu rahmetle anıyorum. Toprağı nur olsun...

YETKİLİ BİR EĞİTİMCİMİZ NELER DİYOR

Sayın
HALİS
KURTÇA

Doğan Kardeş, ilk yayınlandığı günden bu yana eğitimcilerimizin de gözdesi oldu. Küçük okuyucularımızın Devlete ve ulusa yararlı birer insan olarak yetiştirilmelerine büyük bir dikkat gösteren Doğan Kardeş dergisi bu bakımdan eğitim kurumları ile ortak bir amaca yönelmiş oluyor. Hepinize okul dışı faydalı bilgiler vermek, yüksek bir zevk aşılamak Doğan Kardeş'in en çok istediği şeyler. Eğitim'in okul dışında da devam etmesi gerektiğini düşünebilen eğitimcileriniz, öğretmenler Doğan Kardeş'i çok seviyorlar. İşte yetkili bir eğitimci, İstanbul Millî Eğitim Müdürü Sayın Halis Kurtça'nın 20 nci yılımız dolayısile söylediği güzel sözler.

•

Doğan Kardeş 20 yaşını doldurdu. Bu güzel çocuk dergisinin yaratıcısı Sayın Kâzım Taşkent'e; yapıcısı değerli Vedat Nedim Tör'e, özellikle de çocuk dünyasına ilgi gösteren Yapı ve Kredi Bankası'nın sorumlularına sözümüzün başında yürekten teşekkürü ödev sayarım.

Yurdumuzda çocuk dergileri vardır. Birkaçı, bu ilginç âlemin faydasından yanadır. Doğan Kardeş'i bunların başında görüyorum. Olumlu çabaların geliştirdiği Doğan Kardeş'in bu mutlu sayısında neden çocuktan yana olduğunu da açıklamak isterim.

Doğan Kardeş dil ve muhteva bakımından çocuğa göredir. Kulağı tırmalıyan ağdalı deyimlere, anlamsız söz dizilerine yer verilmiyor. Her şeyden önce de bilim temel sayılmış dergide. Vülgarize konular çocuk psikolojisine denk düşürülmektedir. Çocuk dünyasının yapısına uygun seçilen sözler, deyimler, açıklamalar ayrıca tetkik olunuyor. Hayal ve gerçek âlemi, çeşitleri, alanları, yaşlara ve farklı istidatlara göre düzenlenmekte. Başka bir bakımdan da çocuk kendi oluşu içinde bir yaşantı kazanabiliyor.

Derginin tertibinde kâğıt, renk ve baskısında da titizlik görülüyor. Bu çocuğa okuma zevki veren ayrı bir özellik oluyor.

Doğan Kardeş'i bütün yönleriyle de kutlar, çocuklarımıza fayda sağlamakta devamlılığını dilerim.

Halis KURTÇA
İstanbul Millî Eğitim Müdürü

Doğan Kardeş'i Büyüten Kalemler

Doğan Kardeş Dergisi, ilk yayınlanmaya başladığı günden bu yana herhangi bir çocuk dergisi olarak karşılanmayan, aydınlarımızın, yazar ve ressam büyüklerimizin üzerine titredikleri tek çocuk yayını olmak özelliğini hiç kaybetmedi. Onun mümkün olduğu kadar güzel, yararlı ve kaliteli olması için sanatçılarımız, eğitimcilerimiz ellerinden gelen bütün çabayı harcadılar, göz nuru döktüler. Doğan Kardeş onların şükranla karşılanacak destekleri ile büyüdü, serpildi. Bu sayfalarda Doğan Kardeş'e yazı, şiir vererek, onun hazırlanmasına yardım ederek, onu tanıtıp yayarak siz Türk çocuklarına bir kültür ve uygarlık hizmetinde bulunmuş büyüklerimizden sadece bir kısmının adlarını ve 20 nci yıl mesajlarını bulacaksınız. Doğan Kardeş, kaybettiklerinin önünde saygıyla eğilir, öbür kalemlere de teşekkürlerini sunar.

ORHAN VELİ KANIK

Edebiyatımızın bu büyük şairi en güzel kitaplarından ikisini Doğan Kardeş Yayınları için hazırlamıştı. «NASRETTİN HOCA» ve «LA FONTAİNE HİKÂYELERİ», Yediden yetmişe herkesin okumaya doyamadığı bu güzel eserler dilimizde şiir şeklinde yazılmış ve çevrilmiş en tatlı hikâyelerdir. Çok genç yaşta kaybettiğimiz bu değerli şairimizi burada yeniden saygıyla anıyoruz.

CEMAL NADİR GÜLER

Doğan Kardeş'in şimdi artık abla, ağabey olmuş okuyucuları, Cemal Nadir amcamızı, hele onun dergimizde yayınlanmış Tarzan İstanbul'da adlı resimli romanını unutamazlar. Güler en büyük karikatüristlerimizdendi. Dergimize çok, pek çok emeği geçmiş, tatlı çizgileriyle, resimli romanlarıyla Doğan Kardeş okumuş olan ablalarımızı, ağabeylerimizi çok eğlendirmiş, çok düşündürmüş, çok duygulandırmıştı. Bize Selma Emiroğlu ablamızı kazandıran da Cemal Nadir Güler'dir.

Cemal Nadir amcamızı toprağa vereli onsekiz yıl oluyor. Onsekiz yıldır Doğan Kardeş onu kaybetmenin acısını duyuyor, ama kardeşlerimiz arasından Cemal Nadir amca gibi değerli, yararlı, öğretici insanlar çıkacağına da yürekten inanıyor

AVNİ BAŞMAN

Tam Doğan Kardeş'in bu mutlu sayısını hazırladığımız günlerde acı bir haberle karşılaştık. 20 nci yılımız için sizlere güzel bir mesaj yollayan, Doğan Kardeş ailesinin değerli bir büyüğünü, Avni Başman'ı kaybettik.

Avni Başman, Millî Eğitim Bakanlığı görevinde bulunmuş bir büyüğümüzdür. Doğan Kardeş'e uzun yıllar güzel yazılar yazmıştır. Doğan Kardeş yayınları müşavirliği görevini başarı ile yürütürken onun gelişmesi için büyük çabalar harcamıştır.

Acımız büyüktür. Nur içinde yatsın. İşte onun ölümünden önce sizlere yolladığı mesaj:

Sevimli dergimiz önümüzdeki Nisan içinde 20 yaşını dolduruyor. Bir ara bir kaç yıl benim de kendisine yazılarımla hizmet etmek zevkini duymuş olduğum Doğan Kardeş'in o mutlu yıl dönümünü selâmlamak ve ona daha nice nice yıllar hep başarılı çalışmalarında devam etmesi için gönlümden doğan iç dileğimi bildirmek emeli ile bu satırları yazarken kafamı hayli zaman işgal etmiş olan bir vecize üzerinde düşündüklerimi de burada kısaca söylemeye vesile bulduğum için çok memnun oldum.

Vecize şudur: TÜRK ÖVÜN ÇALIŞ GÜVEN. Atatürk tarafından söylenmiş olan, bunu, öyle sanıyorum ki, Ankara'da oturan ve Ankara'ya gitmiş olan her okur Türk görmüş okumuştur. Zira şehrin en merkezî yerinde, Kızılay karşısında Emniyet Âbidesinin yüzünde durmaktadır. Vecizeyi Atatürk bu âbide için söylemiştir.

Beni uzun zaman şaşırtan «övün» kelimesi oldu. «Kendini öv» mânâsına da gelebilen bu kelimeyi ben yersiz sandım. Öyle ya daha ortada bir şey yokken insan kendisini över mi? Ne diye över? Fakat vecizenin Atatürk'ün olması ve bu âbide için söylenmiş bulunması zihnimi çeliyordu. Nihayet meseleyi halletmeye imkân buldum. «Kendini övmek» ile «övünmek» arasında ince bir mânâ farkı vardı. Kendini övmek'in zıddı kendini yermektir, övünmek'in zıddı ise dövünmektir. Yani pişman olmak, pişmanlık alâmetleri göstermektir. Bu hale göre övünmek «iftihar etmek» demektir. Atatürk bu vecizesi ile halka övünülecek işler yapmayı, kıymetler yaratmayı tavsiye ediyor. Yaptığınız şeylerle övünün. Böyle şeyler yapmaya çalışın. Böyle yaparsanız geleceği güvenle karşılarsınız, demek istiyor.

Emniyet Âbidesindeki dört kelimelik söz tam mânâsı ile gerçek bir vecizedir ve Atatürk'ün en güzel sözlerinden biridir. Övünelim. Çalışalım. Güvenelim. AVNİ BAŞMAN

NEBAHAT KARAORMAN

Nebahat Karaorman, Doğan Kardeş'in ilk çıktığı yıllarda, onun hem kuruluşuna hem de yayılmasına, sevilmesine önayak olmuş değerli bir eğitimcimizdir. Uzun yıllar Kız Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsünde pedagoji ve psikoloji öğretmenliği yapmış olan sayın Karaorman'ın Doğan Kardeş okuyucularına mesajı şöyle:

Aziz «Doğan Kardeş» okuyucuları, bundan yirmi yıl evvel Öğretmen Okulu öğrencilerine büyük bir müjde verdik: «Çocuklarınızı yetiştirmeğe gideceğiniz okullarda sizlere tam devamlı bir yardımcı geliyor! Doğan Kardeş Dergisi çıkıyor». Hakikaten o yıl her öğretmen ve öğrenci koltuklarındaki «Doğan Kardeş» le bilgi edinme, okuma zevki veren yazılardan bol bol faydalanmaya başladılar. Sonra sonra bu zevkle yeni iştihalar açıldı ve Doğan Kardeş bugüne kadar kitaplığımızı dolduracak çeşitli eserleri sizlere cömertçe sundu. «Doğan Kardeş» in tadını alan çocuklar orta okulda da ondan ayrılmadılar hele kitaplarından hiç ayrılmayacaklar.

Çocuklar memnun, gençler memnun, ana - babalar memnun, herkes memnun! Var olsun Doğan Kardeş!

Nebahat Karaorman

Bir Eğitimci ve Dört Yazar

FAHRÜNNİSA SEDEN

Fahrünnisa Seden, Doğan Kardeş'in bundan yirmi yıl önce yayın hayatına atılışında ve sonraki yıllar ona büyük emeği geçmiş bir başka büyüğümüzdür.

Şimdi Florence Nightingale Hemşire Koleji tesisi yöneticisi olan Sayın Seden, Doğan Kardeş'in yirminci yılı için şunları söyledi:

«1945'te, ilk doğduğu günlerde, memleketimizin bütün çocukları tarafından sevinç ve sevgi ile karşılanan bu kardeşin, 20'nci yıldönümünü tebrik ederken, daima çocuklarımızın en sevgili arkadaşı olmasını dilerim.

Aynı zamanda, küçük değerleri keşfedip, istidatlarını geliştirmek yolunda yarattığı imkânlardan dolayı da candan tebriklerimi sunarım.

Fahrünnisa SEDEN

EFLÂTUN CEM GÜNEY

Masal Babamız Eflâtun Cem Güney'i tanımayanınız yoktur. Onun ağzından Anadolu masalları bir kaynaktan fışkırır gibi bütün zenginliği ve güzelliği ile dökülür. Eflâtun Cem amcamız en güzel masallarını da yayınlandığı günden bu yana Doğan Kardeş için yazdı. «Az Gittim Uz Gittim», «Gökten Üç Elma Düştü» Türk çocuklarının en güzel masal kitapları oldu. İşte Eflâtun Cem amcamızın anlattığı DOĞAN KARDEŞ MASALI...

•

Gün olur, yıl sanırsın; yıl olur, dün sanırsın. «DOĞAN KARDEŞ yirmi yaşını doldurdu» diyorlar ama, inanamadım; daha dün gibi geldi bana; zaman ne çabuk gelip geçmiş, sabah sabah esen yel gibi...

Doğrusunu isterseniz, DOĞAN KARDEŞ yirmi yaşına değil, benim gibi yetmişine de ayak bassa, gene kocamıyacak; daima çocukla bir yaşta kalacak, abıhayat içmiş gibi...

Böylesi mutlu günde bana da bir çift lâf etmek düşer ama, kelimem yok, dilim yok; sazım kırık, teller perişan. İlle başınızı ağrıtmamı istiyorsanız:

Bence, DOĞAN KARDEŞ bir dergi değil, her kardeşten içeri bir kardeştir. En doğru düşünceler onun başından doğuyor; en güzel duygular onun yüreğinde tomurcuklanıyor ve en iyi dilekler onun gözlerinde tütüyor; daha da yurt sevgisi mi dedin, buram buram... Millet sevgisi mi dedin, burcu burcu... Atatürk sevgisi mi dedin, kucak kucak... Hâsılı, bize bilgi, ülkü ve ışık veren bir kardeş bu...

DOĞAN KARDEŞ bir dergi değil, her evin içinde bir okuldur, bize bizim içimizden seslenen, bize kendimizi öğreten bir okul... Zaman zaman üstün yaradılışlı değerleri bulup ortaya çıkarmasaydı, nice körpe kabiliyetler karanlık sular gibi kaybolup gidecek; bugün o kalemlerden, fırçalardan o dillerden, tellerden öksüz kalacaktık. Kısacası gönüllere derinlik, enginlik, yükseklik veren bir okul bu...

Benim ne payım var bunda, ben sadece sizi bu okulun masal bahçelerinde dolaştırıp durdum, çayır çimen geçerek; lâle, sümbül biçerek... Dilerim Tanrıdan sizin de gönlünüz gül olup açılsın; dilinizde bülbül olup şakısın...

Eflâtun Cem Güney

Sayın Vâlâ Nureddin Vâ-Nû ile eşi Nihal Karamağralı, dergimizin ilk çıktığı günden bu yana gelişmesine yardımcı olmuş, ona yazılar yazmış, kitaplar çevirmiş ve hazırlamış iki büyüğümüzdür. Doğan Kardeş yayınları arasında çıkan ilk kitap V - N, Vâ - Nû'nun Tolstoy'dan dilimize çevirdiği «17 HİKÂYE» dir. Geçen yıl sonuçlanan «Doğan Kardeş Çocuk Romanı Yarışmasında da gene onun yazdığı KORKUSUZ MURAT adlı roman ödül kazandı. İşte Doğan Kardeş'i büyütenlerden bu iki kalem'in bu mutlu günümüz için söyledikleri:

SAĞDUYUNUN DAYANAĞI

Vuruculuğa, kırıcılığa teşvik eden oyuncaklarla çocuk yayınları ve sinemalar, Türkiye'de de azgın ve asî gençler yetiştirirken, Doğan Kardeş, sağduyunun 20 yıldır, korkunç muhasaraya dayanan sağlam bir kalesini temsil ediyor.

Vâlâ Nureddin Vâ-Nû

Çocuklar ve Doğan Kardeş

Torunlarım yedi yaşındaki Murat Önol ile üçbuçuk yaşındaki Gülden Önol'a Doğan Kardeş'i götürmüştüm. Murat, kardeşine derginin resimlerini gösterir, hikâyelerini okur, anlatır. Sevinçle odalarına çekildiler. Biraz sonra Gülden'in ağladığını duyup koştum. «Doğan Kardeş ölmüş, anneanneciğim, ağabeyim söyledi,» diye hıçkırıyordu. Hemen kucağıma aldım, Gülden'i: «Doğan Kardeş ölmedi. Yirmi yıldır yaşıyor. Sizin gibi küçük okuyucuları onu daima yaşatacaksınız. Hiç ölmiyecek Doğan Kardeş,» dedim. Gülden bu sözlerimden bir şey anladı mı bilmem. Ama herhalde bir iyimserlik sezdi. Sezdi de ağlamasını kesti. İki kardeş tekrar derginin üstüne eğildiler.

Nihâl Karamağralı

ŞEVKET RADO

Şevket Rado, Doğan Kardeş dergisinin uzun yıllar Yazı İşleri Müdürlüğü görevinde bulundu. Doğan Kardeş'e çok emeği geçmiş, onun gelişmesi, güzelleşmesi için çalışmış olan Şevket Rado 20 nci yaş günümüz için iyi dileklerde bulundu. Doğan Kardeş'i övdü. İşte onun okuyucularımız için mesajı:

Doğan Kardeş, okul çağındaki gençlerin umumi kültür ihtiyacını karşılamak gayesiyle yayınlar yapan bir müessesedir. Kendisine seçtiği yolda 20 yıldır azimle yürüyor ve gençliğe faydalı olmakta devam ediyor.

Doğan Kardeş'in, üzerine aldığı vazifeyi en iyi şekilde başaran kültür müesseselerinden biri olduğu rahatça söylenebilir. Bilhassa kitabı ve okumayı sevdirmekte başarılı hizmetler görmüş, memlekette kitapların gerek baskı, gerek dış görünüş bakımından güzelleştirilmesi hareketinde öncü olmuştur.

Şimdi «Aydın Okulları»nın kurucu ve yöneticisi olan Münevver Alpar, Doğan Kardeş'in gerek hazırlanışında gerekse daha sonraki yıllarında ona büyük emek harcamıştır. Doğan Kardeş'i büyüten bu şefkatli el şimdi de binlerce başka küçük kardeşi yetiştirmektedir. İşte onun 20 nci yaş mesajı:

MÜNEVVER ALPAR

Müstesna bir varlık olduğu, pek küçük yaşında göze çarpan Doğan Taşkent, İsviçrede tahsilde bulunduğu sırada, korkunç bir tabiat faciasına kurban olmuş, başta anne ve babası olmak üzere, bütün onu sevenleri, geleceği için binbir ümit besleyenleri, sonsuz acılara sürükliyerek, aramızdan ayrılmıştı.

Hâtırasına İsviçrede dikilen âbideden daha mânalı ve mükemmeli, bayrağını küçük ellerinden hiç ayırmadığı vatanında, onun varmasına ömrünün yetmediği hedefin yollarına yüzbinlerce küçük kardeşinin varabilmesini sağlıyacak DOĞAN KARDEŞ'in yayınlanması düşüncesiyle, temelini atmış oluyordu.

Eline ne geçerse okumak ihtiyacında olan Türk çocuğuna kaliteli, medeni bir âlemin parçası olduğunu her an hatırlatacak, her sahada ne kadar çalışması, bilgi edinmesi lâzım geldiğini hatırlatacak, Atatürk'ün kendisine emanet ettiği vatanın, geleceğini şuurla inşa edebilmek için en küçük yaşta, vasıtaları temin edecekti.

O devrede Aydın okulun, bilfiil müdürlüğünü de yaptığım için, Doğan Kardeşin emekleme çağında, ne yazık ki ben ona istediğim kadar vakit ayırıp, yeteri kadar ihtimam gösteremedim. Ama inkişafını fahirle izledim. Okullarımıza girmelerini menettiğimiz diğer yayınlar dışında çocuklarımıza hararetle tavsiye ettiğimiz tek dergi DOĞAN KARDEŞ oldu.

Çocuklarımızla beraber o da büyüdü, gelişti, bugün yirmi yaşında bir delikanlıdır. Yuvalarımızın masal kitaplarından, yetişmekte olan gençliğin bilgi hazinelerinden çoğunu ona borçluyuz. Yarışmaları ile her sahada kabiliyetleri keşfetmek bahtiyarlığına da erdi. Memleket manzaralarının en güzellerini yine onun kucağında bulduk.

Yirmi yıl evvel mütevaziane fakat imanla, dikkatle titizlikle başladığımız bu iş bugün Türkiye'nin tek çocuk, hattâ gençlik yayını haline geldi sevgili Doğan! Sana kaç nesil kardeşlerin çok şey borçlular. Onun için daima aramızda yaşamaktasın. Eserin yirmi senenin tecrübe ve enerjisi ile bundan sonra daha çok genişleyip derinleşecek ve kardeşlerine, insanlık yolunda daha mükemmel bir rehber olacak. Buna bütün kalbimle inanmak istiyorum.

Münevver ALPAR

NİHAL YALAZA TALUY

Nihal Yalaza Taluy, Doğan Kardeş'in ilk çıktığı günden bu yana Dünya Çocuk Edebiyatından yaptığı güzel çevirilerle bütün Türk çocuklarının yakından tanıdığı bir büyüğümüzdür. Doğan Kardeş'e büyük emeği geçmiş, Doğan Kardeş kitaplığına birbirinden güzel eserler, dergi ciltlerine birbirinden hoş hikâyeler kazandırmış olan Nihal Yalaza Taluy yirminci yaş günümüz için şunları söyledi:

Sevgili Çocuklar;

Ayrılmaz arkadaşınız, pek sevdiğiniz Doğan Kardeş 20. yılını dolduruyor. Bizde hiçbir çocuk dergisine nasip olmamış bir ömür bu... Çoğunuz derginin ilk ciltlerini anne, baba, ağabey veya ablalarınızın kitaplıklarından devralmış olmalısınız.

20. yaşını bitiren Doğan Kardeş'iniz başlangıcından bugüne dek, siz kardeşlerine en iyi, en doğru şekilde arkadaşlık görevinden bir an şaşmadı. Yerine göre öğret-

meniniz, zaman zaman da ortağınız, çoğunda da sizi en yararlı halde eğlendiren arkadaşınız Doğan Kardeş, lise sıralarında sizlerle vedalaştıktan sonra, küçük kardeşlerinize hizmete daha yıllarca devam edecektir.

Derginizin, ilkin kardeşlerinize, sonra da kendi yavrularınıza devredeceğiniz en değerli çocukluk hatıranız olacağına inanıyorum.

Kuşaklar boyunca izi kaybolmamak, hatıralarda en tatlı çağların arkadaşı olarak yer etmek... Doğan Kardeş'in imrenilecek, öğünülecek mutluluğu bu!...

NAHİDE TENDAR

Nahide Tendar da arkadaşları ile birlikte Doğan Kardeş'in yayınlanmasına katılmış, güzel yazılar ile o zamanki kardeşlerimizin gönlünde yer etmişti. İşte bu değerli büyüğümüzün sizler için dileği:

Küçük dostlarımızın da «Doğan Kardeş» imiz gibi sebatlı ve başarılı olmalarını sevgi ile candan dilerim.

Nahide TENDAR

NADİDE ARCAN

Sayın Nadide Arcan'ı hepiniz tanırsınız. Radyo Çocuk Saati'nin bu değerli yöneticisi Doğan Kardeş hakkındaki düşüncelerini şöyle özetledi:

Çocuklarımıza bilgi, görgü ve düşünce bakımından büyük bir kaynak olan Doğan Kardeş yayınları; çocuk, büyük hepimizin iftihar edeceği kaliteli bir yayındır. Doğan Kardeş yayınları 20 yıldanberi kaliteli örnek yayınlarile çocuklarımızın minicik kalplerinde büyük bir taht kurdu.

Sevgili çocuklar... Doğan Kardeş'i size tanıtıyorum, onu hepiniz tanıyorsunuz. Doğan Kardeş, ay değil hergün çıksa eminim ki hepiniz sabahı güç beklersiniz. O, sizin bilgi, sanat, görgü yönünüz, neden niçin dünyasında size ışık tutan en güzel yayınınızdır.

Yirmi yılın gerisine bakınca, çocuklar için kaliteli yayınların olmadığını görüyor, bugüne kadar geçen 20 yılın taşıdığı değeri anlıyoruz.

Doğan Kardeş'in özel başarılı çocukları geliştirmek için sarfettiği çalışmalar da ayrı bir yönden önemlidir. Yarını kuracak küçük sanatkârlar, Doğan Kardeş yayınlarının tertiplediği sergilerde, müsamerelerde yarışmalarda gerçek değerlerini buluyor. Geleceğe doğru emin adımlarla yürüyorlar.

Sizler için ne güzel bir övgü kaynağı... Ben de, sizlere Radyo Çocuk Saati programlarını hazırlarken, bu yayınlardan sizin kadar faydalanıyor ve haz duyuyorum.

Hepimiz Doğan Kardeş'e çok şey borçluyuz. 20. yaş yılını kutlamak bizim Doğan Kardeş'e değerini belirten en güzel hediyemiz. Bu mutlu güne en içten duygularımla katılıyorum.

Nadide Arcan

Ayşe Ablanın Mesajı

Radyo Çocuk Kulübü'nün unutulmaz Ayşe Abla'sı Doğan Kardeş'in de Ayşe Ablası'dır. İşte onun yaş yıldönümümüz için yolladığı mektup:

Sevgili Çocuklar,

Doğan Kardeş kaç yaşında? Yirmi olmuş diyorlar. Öyleyse o artık çocuk değil. Ya nedir? Tuhaf birşey. Masal gibi bir şey. Hani nasıl olmayacak, olamayacak şeyler hep rüyalarda, masallarda olursa, bu da öyle. Doğan Kardeş doğar, ama büyümez. Hep çocuk kalır. Yıllar ilerler, Doğan Kardeş doğalı bir çok yıl geçmiş olabilir, ama Doğan Kardeş büyümez, hep çocuk kalır.

Niçin mi? Bunda bilinmeyecek ne var? Çocukların en sevgili arkadaşı olduğu için o büyümez. Bugünkü çocukların, beş yıl, on yıl, yirmi yıl önceki, çocukların, hattâ bir çoğunuzun annesinin, babasının bile çocukluk arkadaşı olduğu için, bundan sonra doğacak çocuklara da arkadaşlık edeceği için o büyümez, hep çocuk kalır. Ne mutlu ona. Bakın, meselâ ben öyle olamadım. 20 yıl önce, Doğan Kardeş'in ilk günlerinde, çocuklara masallar yazar, sorularına cevaplar verir, Hayvanat Bahçesindeki hayvanların gerçek hayat hikâyelerini bir bir anlatır, temsiller yazar, onunla elele birçok çalışmalar yapardım. Ama, dedim ya, ben onun gibi olamadım. O hep çocuk kaldı, ben büyüdüm. Ayşe abla'lık işlerim de artınca, bir gün baktım ki, istemeye, istemeye, Doğan Kardeş'in elini bırakıvermişim. O hâlâ yürüyor, ben geride kalmışım. Ama bugün bir gayret ettim, Dergimizin yirminci yaş gününü sizinle birlikte kutlayabilmek için koşa koşa buraya geldim.

O'nun uzun ömürlü olmasını, sizin de 23 Nisan bayramınızın her zamankinden daha sevinçli ve neş'eli geçmesini dilerim.

Bütün çocukları Doğan Kardeş kadar çok seven

Ayşe Abla'nız

Yalçın Emiroğlu

Doğan Kardeş Çocuklarının en kabiliyetli olanlarından Y. Mimar Yalçın Emiroğlu kendini sizlere anlatıyor.

Sevgili Çocuklar,

Ben, Doğan Kardeş kitaplarının kapaklarını ve içlerini resimleyen Yalyın Emiroğlu ağabeyinizim. Bundan yıllarca önce, bir gün, o zamanlar küçük bir kız olan ablam Selma Emiroğlu yaptığım resimleri beğenerek, beni Vedat Nedim Tör amcaya götürdü. Tabiî yaptığım resimleri de yanıma almıştım. Vedat amcanın odasına girerken ne kadar heyecanlanmıştım, anlatamam. Meğerse, telâşım yersizmiş. Vedat amca beni bir koltuğa oturttu. Resimlerime dikkatle baktı. Sonra da uzun bir «aferin» çekti! O gün, Doğan Kardeş için bir resimli roman yapmama karar verdiler. İşte, o gündenberi, Doğan Kardeş'de resim yapıyorum. Bu arada, tabii derslerime de çalıştım, sınıflarımı takıntısız geçtim. Teknik üniversiteyi bitirdim. Şimdi de mimarım.

Sevgili çocuklar, yaptığınız resimleri ağabeylerinize, ablalarınıza gösterin, onlar da bize getirsinler. İlerde ben amca, sonra dede olacağım. O zaman, siz kardeşlerim de yerime Doğan Kardeş kitaplarını resimliyeceksiniz...

Hepinizi çok çok kucaklarım.

Yalçın EMİROĞLU

Onlar da Birer Doğan Kardeş Çocuğuydu

Bu sayfalarımızda, Doğan Kardeş, bundan 20 yıl önce yayın hayatına atıldığında onun teşvik edici hareketlerine karşılık veren, sayfalarına yazılar, şiirler yazan, resimler. karikatürler çizen, müsamerelerinde görev alan, bale yapan kabiliyetli küçük kardeşlerin şimdi değerli birer ağabey ya da abla olarak sizlere ilettikleri güzel sözleri okuyacaksınız. Ülkemizin bitip tükenmek bilmeyen çocuk zenginliklerinden Doğan Kardeş'in çıkarıp yayın alanına tanıtmaktan zevk duyduğu bu kabiliyetler herbiri kendi alanında büyük başarılar kazanarak örnek birer insan oldular. Onlar nasıl şimdi Doğan Kardeş'in ilk yıllarına katılmaktan zevk duyuyorlar, bunu güzel bir anı olarak unutmuyorlarsa, Doğan Kardeş de onların ilk çalışmalarına kollarını açmış olmaktan büyük bir kıvanç duymaktadır. Bu sayfalarda 20 yıl öncenin Doğan Kardeş çocuklarından küçük bir bölüğünün adlarını bulacaksınız. Sonra sadece sanat alanında değil öbür meslek dallarında da şimdi yetişkin birer insan olan eski Doğan Kardeş çocukları, ülkülerimizi yani iyi'yi, doğru'yu, güzel'i, birer öğretmen, birer memur, birer serbest meslek sahibi olarak Türkiyenin dört bucağında temsil ediyorlar.

Doğan Kardeş Müsamerelerinin unutulmaz küçük piyanisti

ELÇİN KARAMEHMET

17 Şubat 1941 tarihinde İstanbul'da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Şişli Terakki'de yaptı. Konservatuara 5 yaşında iken başladı ve «hazırlık ikiye» alındı. O yaştan itibaren devamlı konserler verdi. Bir yıl Hukuk Fakültesine devam etti, fakat müziğe olan sevgisi galebe çalarak o tarafa yöneldi. Türkiye'deki müzik tahsilini Ferdi Von Slatzer'in rehberliği altında ifa etti. 1960'da Ankara Filârmoni Orkestrası refakatinde Mozart Konçertosunu çaldı. Viyana'da Müzik Akademisine devam etti. Hocası Profesör Yarenski idi. Yüksek kaabiliyet ve istidadı yüzünden iki kere burs aldı. Viyana'da 3 konser verdi. 1963 senesinde Salzbourg ve Amerika'ya davet edildi. 4 Temumz 1963 yılında muvaffakiyet yolunda ilerlerken, babasiyle yurda avdetinde, pek genç yaşında, kaabiliyetli genç piyanistimizi müessif bir trafik kazasında kaybettik. Doğan Kardeş, bu sevgili çocuğunun anısı önünde saygıyla eğiliyor.

Doğan Kardeş Yayınları

Yazan: Tahir ALANGU

«Doğan Kardeş Yayınevi» kurulalı yirmi yıl olmuş. 1945 yılında ilkokula başlayan, okuma yazmayı söküp Doğan Kardeş dergisini, kendi seviyelerine göre hazırlanmış ilk kitapları ellerine alan çocuklar bugün 27 yaşındadırlar. Üniversiteyi bitirip meslek hayatına atılmış olacaklar. Sonra her yıl bir başka nesil onların peşinden geliyor, yirmi yıl

boyunca, bir aşağı yaştan okumaya geçen çocukların gittikçe genişliyen ve çeşitlenen bir çocuk kitaplığına tutunarak, eğitim merdive-

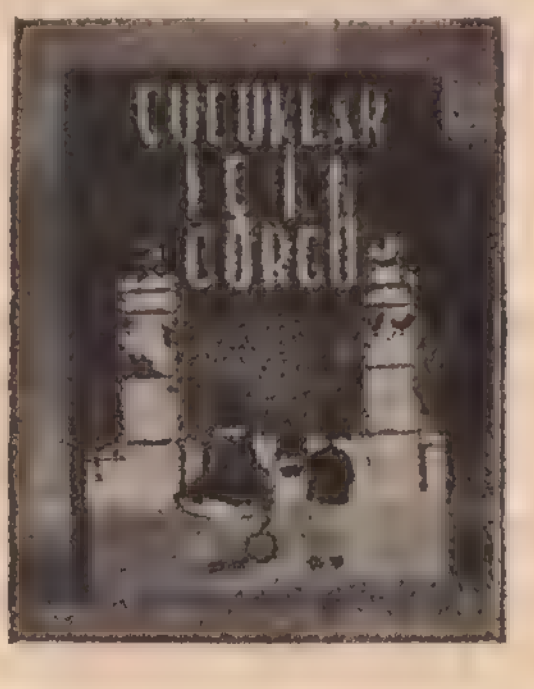

ninin basamaklarını çıktıklarını düşünüyorum. Bir yayınevi için, eğitim ve öğretim basamaklarında çocukların iyiye, doğruya, güzele doğru yöneltilmelerinde yardımcı olmanın, aileler ve okullar için en yararlı okuma kitaplarını hazırlamış olmanın, ne ölçüde gurur ve kıvanç kaynağı olması gerektiğini düşünüyorum. Büyüme çağında çocukların beden sağlıklarının düzenli bir yolda olduğu iştahlı yemek yiyişlerinden anlaşıldığı gibi, kafa ve ruh sağlıklarının yolunda olduğu da, çok okudukları halde «sönük ve bezgin» görünmeyişlerile ölçülür. Çocukların yaş ve ruh basamakları hesaplanarak hazırlanan kalite-

li kitaplardır ki, çok okunurlar, üstelik okuyan çocukları ruhça ve kafaca ezmez, söndürmez, neşe ve canlılıklarını bozmazlar. «Doğan Kardeş» kitaplarının en sadık okuyucularından olan kendi çocuklarımda ve bu kitapları okuyarak yetişmiş öğrencilerimde hep bu nitelikleri buldum.

«Doğan Kardeş» çocuk kitapları, çocukların ihtiyaçları hesabedilerek bir kaç seri

BEŞ YENİ KİTABIMIZ

KÜÇÜK PRENSES

(F. H. Burnett'in bütün dünya dillerine çevrilmiş bu eseri Sara Crewe adındaki bir kız çocuğunun acı ve tatlı anılarını yansıtmaktadır.

Çok zengin bir babanın kızı olarak bir yatılı okula verilen bu kız ilkin okul müdiresi tarafından küçük bir prenses gibi karşılanır. Fakat sonradan babasının ölüm haberinin gelmesi üzerine yürekler paralayıcı en kötü muamelelerle karşılaşır.

Bu kitabı okurken Sara Crewe'nün sevinçlerini, heyecanlarını, üzüntülerini paylaşacak, aynı duyguları siz de yaşıyacaksınız.)

NOKTACIK İLE ANTON

(Asil bir ailenin kızı olan Noktacık, ilgisizlik ve aynı zamanda iyi seçilmemiş bir mürebbiyenin kötü telkinleri sonunda işi dilenciliğe kadar götürür. Sonunda da babası ve annesi tarafından dilenirken yakalanır.

İşte bu kitapta âdeta bir filim seyreder gibi Noktacıkla, arkadaşı Anton'un başlarından geçen birbirinden meraklı ve heyecanlı olaylarla karşılaşacaksınız.)

ŞEHNAMEDEN HİKÂYELER

(Şehname, bütün dünya edebiyatının, özellikle Doğu dünyasının en başta gelen eserleri arasındadır. Burada-

halinde düzenlenmiş. Bunlardan ilki «Masal ve Hikâye» serisidir. Bu serideki çeşitli boyda ciltli ve ciltsiz Türk masalları yanında, dünyanın masal alanında ün bırakmış belli başlı yazarlarının eserlerine de yer verilmiş. Bu serinin daha çok ilkokulun ilk devresindeki çocukları gözeterek hazırlatıldığı anlaşılıyor. Hele bunlar içinde resimli küçük Grimm masallarının, küçük boyda, basit metinli baskıları ile biraz da anaokulu çocuklarını kucaklamak istediği de belli oluyor.

Daha sonra «Dünya Çocuk Romanları» serisi geliyor. Bu serinin ilkokulun son devresi ile ortaokul öğrencilerine yöneldiğini söyliyebiliriz. Okullarda, orta sonuncu sınıfa kadar çocukların ellerinden bu roman serilerinin düşmediği görülüyor. İlkokulda başlayıp ortaokulda da süren okuma ilgilerini doyuran bu kitapların daha çok son yıllarda gelişip çeşitlendiğini, büyük bir ihtiyaca cevap verdiğini görüyoruz. Üçüncü büyük kitap serisi de «Faydalı Kitaplar» adını taşıyor. Bu seride «Nedir? Niçin? Nasıl» serisi, «Fen ve Tabiat Ansiklopedisi» gibi eserler vardır.

«Doğan Kardeş» yayınevinin büyükler için hazırladığı kitaplardan söz etmenin burası yeri değil, bunlar da daha çok sanat eğitimini destekliyecek nitelikte eserlerdir.

«Doğan Kardeş» yayınlarının çocuk kitapları alanında Türkiyede öncülük ettiğini, kitapların muhteviyatı kadar şekillerinin de çocuğu eğittiği prensibinden hareket etmesindeki doğruluğu burada belirtmeliyim. Çocuğun eline verilecek kitapların, dillerindeki güzellik, konularındaki eğitsel değerler kadar, resimli, iyi kâğıda basılmış ve ciltli olmalarına da dikkat edilmeleri gerektiği çoktan bilinen gerçeklerdendi. Bizde bu yolda batı seviyesinde öncülüğü «Doğan Kardeş» yayınlarının yaptığını artık çekinmeden söyliyebiliriz. Öyle ki, bu gün artık kötü baskılı, kalitesi düşük kitapların çocuk kitapları alanından çekildiğini, daha başka yayınevlerinin de aynı kaliteyi tutturmaya çabaladıklarını, kendilerini bu kaliteye zorladıklarını görüyoruz.

«Doğan Kardeş» yayınevi ile bizim kitapçılık dünyamıza gelen bir başka özelik de, diğer endüstri dallarında olduğu gibi, «çocuk kitapçılığının» da artık ayrı bir uzmanlık kolu olduğu, ayrıca örgütlenmesi ve kendi şartlarını arayıp bularak çalışması gerektiğinin anlaşılmasıdır. «Doğan Kardeş» Yayınevi, bizde batı ayarında ilk «Çocuk ve Gençlik Kitapları Yayınevi» niteliği ile ortaya çıkmıştır.

Bugün için bu yayınevinin kitapları 7-16 arasındaki yaş basamaklarını kucakladığını, ortaokula kadar çocuklarımızı desteklediğini, öğretmenlerin de en değerli yardımcıları olduğunu görmüştük. Lise sınıflarından, bilhassa 16 yaşından sonra asıl büyük boşluklar başlıyor. Bu yaştaki çocukların kendileri için hazırlanmamış, büyüklerin eğilimlerine göre yazılmış kitapları okumak yüzünden, akıl ve ruh sağlıklarının geniş ölçüde dengesizliğe yöneldiğini söylemeliyiz. «Doğan Kardeş» yayınevinin 20. yılından sonra serilerini «Gençlik Kitapları»na doğru genişletmesini dileriz.

---

ki hikâyelerden herbirini okudukça açgözlülüğün, kıskançlığın, akılsızlığın ve kin gütmenin acı sonuçlarını görecek ve insanlığın bugünkü duruma gelinceye kadar aşmak zorunda kaldığı engelleri, harcadığı emekleri daha iyi anlıyacaksınız.)

TOBY TYLER

(Ufak ve öksüz bir çocuk olan Toby Tyler Daniel amcanın yanında kalmaktadır. Fakat bir gün oturdukları kasabaya gelen bir sirk, Toby'nin gözlerini kamaştırır. Çocuk nihayet yolunu bulur ve evinden gizlice kaçarak sirk'e katılır.

Günler geçtikçe Toby, sirktekî hahayatın hiç de umduğu gibi olmadığını anlar. Nihayet günün birinde sirkten kaçmak fırsatını bulur ve vaktiyle ayrıldığı kasabaya gelerek gözyaşları aarsında Daniel amcaya kavuşur.)

KLEMENTİNE TEYZENİN ARABALARI

(Magda ile Bruno, bir sabah uyandıkları vakit evlerinin önünde köhne, çok eski model bir araba ile karşılaşırlar. Bu durum karşısında meraka düşerler: bu araba neyin nesidir? Niçin evlerinin önüne bırakılmıştır? Üstelik plâkası da yoktur. Hemen en yakın polis karakoluna haber verirler. Fakat kimse işin içinden çıkamaz.

İşte bu kitap size bu köhne arabaların esrarını, meraklı hikâyesini anlatıyor.)

TARIK ORHAN
ve
SIDDIK YOZGATLI

«Doğan Kardeş» in intişara yeni başladığı sıralarda memlekete çok yararlı olacağını kestirmiş, o zamandanberi aramış ve aratmıştım.

Bugün de küçüklere olduğu kadar her düşünüre yeni ve verimli ufuklar vadeden bir dergi olduğuna inanıyorum.

Başarısının devamını temenni ederim. Saygılarımla.

Sıddık YOZGATLI
Öğretmen

Sevgili Doğan Kardeş,

Seni yirmi yıldanberi tanıyorum. Bugün bile birçok dergiler içinde, benim ve çocuklarımın baş tacı yine sensin. İlk yazdığım şiirlerimi senin sayfalarında görmek ve okumak, beni de, çocuklarımı da her zaman çok sevindirmiştir. O şiirleri yine de heyecanla okuyoruz.

Senin güzel sayfalarında çıkan her yeni şiirim bana yeni heyecanlar, yeni güçler ve başarılar kazandırdı. Sınıfta da çocuklarımı daha iyi yetiştirmemde yardımcı oldu.

Sana çok şeyler borçluyum.

Daha nice yirminci yıllara ulaşmanı dilerim.

Tarık ORHAN

MASAL

Develer tellâl
Horozlar imam
Al bizi götür
Haydi, keloğlan.

Şaklat kırbacı
Seccade uçsun
Dumanlı dağlar
Denizler aşsın.

Göründü işte,
Kafdağı yakın
Karga, anneme
Söyleme sakın!

Tarık ORHAN

SELMA EMİROĞLU - AYKAN

Selma Abla'nızı size tanıtmak lüzumsuz, O'nun adını «Doğan Kardeş Çocukları» arasında mı, «Doğan Kardeşi Büyütenler» arasında mı sayacağımızı biz de şaşırdık. Doğan Kardeş'in hayatı ile Selma ablamızın hayatı o kadar birbirine karışmış ki ikisini birlikte hatırlamamak imkânsız.

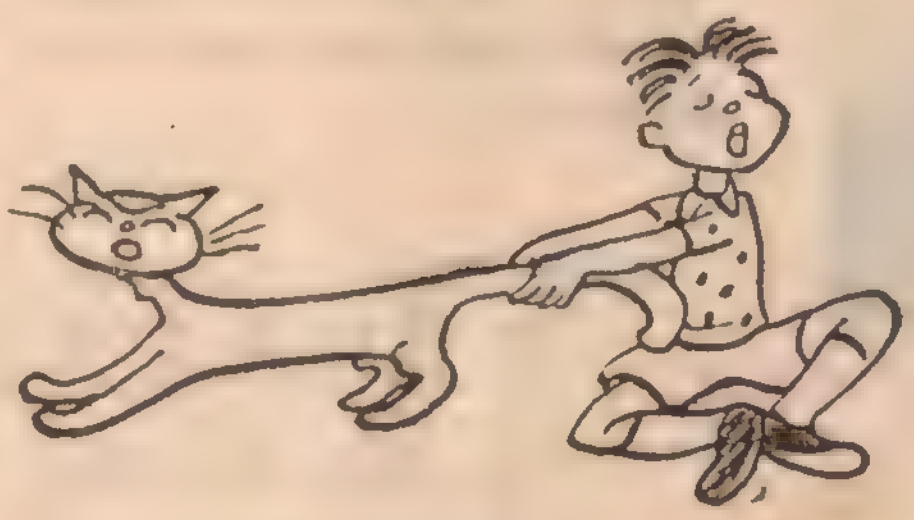

— Kedinin kuyruğunu çekme oğlum.
— Ben çekmiyorum, sadece tutuyorum, kendisi asılıyor!...

«Doğan Kardeş» in sevgili kardeşleri,

Bundan 20 yıl önce, henüz kısa çoraplar giyip, kordeleler taktığım bir yaşta Doğan Kardeş'in ilk sayısı çıkmıştı... İşte ben de o ilk sayıdan itibaren derginizi re-

simlemeye başlamıştım. O zaman okuyucularım sizler gibi çocuklar olan abla, ağabey, teyze ve hattâ anne ve babalarınızdı... O günlerden bu yana epey değişiklikler oldu. Bizler büyüdük, kocaman adamlar olduk, okul sıralarındaki, oyun köşelerindeki yerlerimizi de sizlere bıraktık!... Bu arada «Doğan Kardeş» de boyu bosu, tipi, baskısı bakımından bazı değişikliklere uğradı, fakat esas amacı hep aynı kaldı. Sevgili Türk yavrularına daima iyiyi, güzeli, faydalıyı vermek!

Bu yönden değil midir ki ben de hâlâ aynı hevesle Doğan Kardeş'e resimlerimi yapmaktayım!

Ve aradan yine yıllar geçecek... Doğan Kardeş'e emek veren bütün sanatkârlar ve yöneticilerle beraber ben de ihtiyar olacağım.

Bugün dergimizin şiir, resim yarışmalarına katılan veya onu büyük bir sevgiyle takip eden kabiliyetli, hevesli bazı kardeşler belki de bizlerin yerini alıp, bu cici dergiyi devam ettirecek, gelecekteki küçük okuyuculara faydalı olmaya bakacaklar...

Bunu düşündükçe doğrusu iftihar ve heyecan duyuyorum; zira aranızda gerçekten de öyle kabiliyetler var ki!... Aman kardeşlerim, bu kabiliyetlerinizi körletmeyin! Akıllıca ve doğru yolda çalışmaya bakın; iyi kitaplar okuyup, büyük ressamların resimlerine bakmak, iyi müzik dinlemek ve çalışmalarınızda, öğreniminizde asla kopyacılığa kalkışmamak size bu doğru yolu gösterecek ve kültürlü insanlar olarak gelişmenize yardım edecektir...

Bugüne kadar bu ülküyü gaye edinip, sizlere yüksek bir zevk ve kültür aşılamaya çalışan «Doğan Kardeş'in» kıymetini bilin...

Onun daha nice yıllara erişmesini ben de sizler gibi candan diliyor, hepinize sevgilerimi gönderiyorum!...

Selma Emiroğlu AYKAN

1947 yılında çok genç bir öğrenci Doğan Kardeş'e yolladığı «Dünyayı Dolaşıyorum» adlı çevirinin, derginin 44 üncü sayısında basıldığını görünce çok sevinmişti. Sonra o çevirmen büyüdü. Bir ağabey oldu. Şimal Anadolu Ajansı Genel Müdür Yardımcılığı görevini yapıyor. Dün'ün genç çevirmeni, bugünün önemli bir görevde bulunan basın üyesi Selçuk Emre, genç okurlarımıza şunları iletmemizi istedi:

DOĞAN KARDEŞ'in sevgili genç okuyucuları,

Memleketimizde çocuk yayınları alanında yeni bir çığır açan ve önderlik eden «DOĞAN KARDEŞ» mecmuası basın hayatına katılışının 20 nci yılına basmış bulunuyor.

Türk çocuklarına 20 yıldanberi bilgi ve eğitimlerinde bir ana yardımcı olan Doğan Kardeş, bugün memleketimizin çeşitli sahalarında meslek sahibi olan birçok aydınımıza çocukluk çağında ve tahsilleri sırasında iyi bir arkadaş olmuştur. Zararlı ve kısa ömürlü çocuk yayınları yanında iyiyi ve doğruyu öğretmeye ve yaymaya çalışan elinizdeki mecmuanın yazarları arasında bir süre yer almanın kıvancını 20 nci yılını kutlarken bir kere daha duymaktayım.

Gelecekteki Türkiyenin seçkin aydınları arasında yer almanız ve eğitimleriniz boyunca muvaffak olmanız dileğiyle siz bugünkü Doğan Kardeş okurlarını candan selâmlarım.

Selçuk EMRE

Bir Yönetici...

SUNA KAN

Doğan Kardeş Okuyucularına Büyük bir dost'u tanıtıyor!

Bir Virtüoz...

Ve bir Yazar!

Doğan Kardeş, ünlü keman virtüozumuz Suna Kan için zarını daha 1946 yılında atmıştı. Küçücük bir kız kardeş olan Suna Kan'ın «4-5 yıla kadar büyük bir sanatçı önüne ereceğine, yabancı ülkelerde yüzümüzü ağartacağına» daha o zaman büyük bir inancımız vardı. Suna Kan bu güveni boşa çıkarmadı. Tahminlerin üstünde başarılar gösterdi. Bunu da sanat aşkına ve çalışmasına borçludur. Suna Kan ablanız, 20 nci yılımız dolayısiyle yazdığı yazıda size, ona başarı kazandıran bir dostunu tanıtıyor.

Sevgili Doğan Kardeş,

Sen benim en eski dostlarımdan birisin. Kemana başladığım günlerde seni yanımda bulmuştum; sekiz yaşında karaladığım bir şiire sayfalarını açtın, çocukluk yıllarımda beni hiç yalnız bırakmadın. Şimdi izin verirsen senin aracılığınla bütün «Doğan Kardeş» ailesine seslenmek, küçük çocuklarına küçücük bir öğütte bulunmak istiyorum..

Evet benim sevgili Doğan kardeşlerim... Size sadık, sevimli bir dostun adını vereceğim bugün, ve bu dostla yakın bir arkadaşlık kurmanızı öğütliyeceğim. Öyle bir dost ki hiç yalan söylemez, hiç aldatmaz, samimidir, tatlıdır, sizi oyalar, eğlendirir, sevindirir. Onunla cennet gibi güzel dünyaların kapısını açabilirsiniz. Onun diliyle dünyanın bütün «Doğan Kardeşleri» ile kaynaşırsınız, anlaşırsınız...

Bu dostun adı MÜZİK'tir.

Bana inanırsanız müzik yapın, bir çalgı öğrenin, şarkı söyleyin. İnsanları sevmenin, iyi insan olmanın en iyi yolu budur. Mutluluğun anahtarı müzik'tir.

Hepinizi kucaklarım.

Suna KAN

Tahir Kutsi Makal

Doğan Kardeş'in şiir yarışmasında kazandığı birinciliğin yazı hayatında büyük ve ilk ciddi teşvik olduğunu söyleyen Tahir Kutsi Makal 1937 de Acıpayam'ın Oğuz köyünde doğmuştur. Denizli Lisesi ve Gazetecilik Okulundan sonra gazetecilikte karar kılmıştır. Şimdi Son Havadis'te çalışan Tahir Kutsi Makal «Yılın Gazetecisi» seçilmiş, armağan olarak Avrupa gezisine gönderilmiştir. Eserleri: FAKİR İŞİ (1957), İÇ GÖÇ (1964), ACI YOL (1964), KÖYLÜ GÖZÜYLE AVRUPA (1965).

Doğan Kardeş çocukları şimdi 20 yaşında. Ben, bu ciddi çocuk ve gençlik dergisi ile karşılaştığımda orta okul sıralarında idim. Doğan Kardeş ile sıkı fıkı arkadaş olduk. Çocuklar için Doğan Kardeş'i okumamak büyük talihsizlik. 2,5 yaşındaki Ceyiz ile 1 yaşındaki Çimen kızım resimli hikâyelere bayılıyorlar, «Oku baba» diyorlar. Eminim, onlar büyüyünce Doğan Kardeş'i arkadaş seçecekler... Doğan Kardeş'i yaratanlar ile yaşatanları candan kutlarım...

Bir Virtüoz
Bir Rejisör
Bir Öğretmen...

AYŞEGÜL SARICA
(DİYARBEKİRLİ)

Yıl 1945, Doğan Kardeş'in 13 üncü sayısı. «Merak Ettikleri» sayfasında saçları örgülü şirin bir kız kardeş. Fotoğrafın altında şunlar yazılı: «Bu kardeşin adı Ayşegül Sarıca. Onu ikinci sanat müsameremizde bulunanlar herhalde tanımışlardır. Küçücük olduğu halde ne güzel bir piyano konseri vermişti. Ve ne kadar çok alkışlanmıştı. Böyle çalışmakta devam ederse o, büyüyünce yalnız Türkiye'nin değil bütün dünyanın en tanınmış sanatçılarından biri olacaktır.»

Doğan Kardeş'in yıllarca önce söylediği sözler şimdi gerçek oldu. Uluslararası ün kazanmış bir virtüoz oldu Ayşegül Sarıca. Bu örnek sanatçımız Doğan Kardeş'in yirminci yıldönümü için şunları yazdı:

Sevgili Çocuklar,

Ben de bir zamanlar sizler gibi küçücük ve saçları örgülü bir çocukken Doğan Kardeş'in müsamerelerine katılmıştım. Ayaklarım piyano pedaline zor ulaşırken dinleyicilere konserler vermiştim. Bu müsamerelere katıldığım vakit ne kadar heyecanlıydım, bilemezsiniz. Bu konser dönüşlerinde piyanoma daha çok bağlandığımı, çalışarak ilerleme azmimin kamçılandığını hissederdim.

O günden bu yana birçok yıllar geçti. Ben de uzun örgülerimle başladığım piyanomda durmadan, gayretim eksilmeden çalışarak Paris Konservatuarını bitirdim. Beni birinciliğe lâyık gördüler. 1959 senesinde yine Paris'te yapılan Uluslararası müzik yarışmasında Paris şehri ödülünü almaya muvaffak oldum. O günden sonra Türkiye'den başka Almanya, Fransa, Yugoslavya, İngiltere, Belçika, Bulgaristan, Polonya, Rusya, Tunus, Cezayir, İran ve Lübnan'da konserler vererek memleketime faydalı olmaya çalıştım.

Bu duruma gelinceye kadar yılmadan, usanmadan çalışmak gerektiğini sizlere söylemeliyim. Başarıya ulaşmak için Allah vergisinin yetişmiyeceğini, iyi bir sonuç elde edebilmek için disiplinli ve metodlu bir çalışmanın şart olduğunu biliyor ve buna kuvvetle inandığım için bu yolda çaba gösteriyordum. Günde en az beş saat piyano çalıyor, durmadan çalışıyordum.

Şimdi evliyim, bir de çocuğum var. Onu büyütmek, yetiştirmek için de gayret sarfetmek gerekiyor. Bu gayrete rağmen ne piyanomu ihmal ediyor ne de çalışmalarıma ara veriyorum. İnsan diledikten sonra bu iki işi birlikte yürütebiliyor demek kil

Doğan Kardeş okuyucuları arasında müziğe başlamış bütün miniminilere candan tavsiyem şudur: İstidatlarınızı körlemeyin, disiplinli çalışmalarınızla kabiliyetlerinizi geliştirin, sakın maymun iştahlı olmayın. Devamlı ve metodlu bir çalışma sizlere pek çok şeyler kazandıracaktır. Bütün bunların yanında kültürden yoksun kalmamak için okumak, çok okumak ve yabancı dil öğrenmek şarttır. Ancak o zaman başarıya daha emin adımlarla yaklaştığınızı görecek ve nefsinize olan güveniniz bir kat daha artacaktır.

Ayşegül Sarıca (Diyarbekirli)

HALİT REFİĞ

İşte Doğan Kardeş'in eski küçük şair ve karikatüristlerinden biri. Halit Refiğ artık bir ağabey oldu. Şimdi şiir ve karikatürle uğraşmıyor ama kocaman filmler çeviriyor. Türk Sineması'nın en önde gelen birkaç rejisöründen birisi.

Kardeşlerim,

11 yaşlarındayken Doğan Kardeş'e birkaç şiir, fıkra ve karikatür yollamıştım. Yanlış hatırlamıyorsam bunlardan yalnız bir şiir ile bir fıkra yayınlandı. Epey üzülmüştüm o zaman, öbürleri beğenilip basılmadı diye. Fakat bir süre sonra şiir ve karikatür alanında birşey yapamıyacağımı aklım kesti. Buna rağmen, devamlı olarak, kendi duyuş ve düşüncelerimi başkalarına iletmek için içimde çok kuvvetli bir istek duyuyordum. 17 - 18 yaşlarında sinemaya tutuldum. Rejisörlüğe başlıyabilmem için 10 yıllık sabırlı bir çalışma devresi gerekti.

Mesleğim sinema her ne kadar ilk çıkış noktam olan şiir ve karikatürden çok uzakmış gibi görünüyorsa da aralarında yakın bir bağ vardır. Filmlerimde şairane ve mizahî durumlara çok yer veririm. Bu bakımdan Doğan Kardeş sayfalarındaki ilk çabalarım tamamen boşa gitmemiş sayılabilir.

Sevgilerimle...

Halit Refiğ

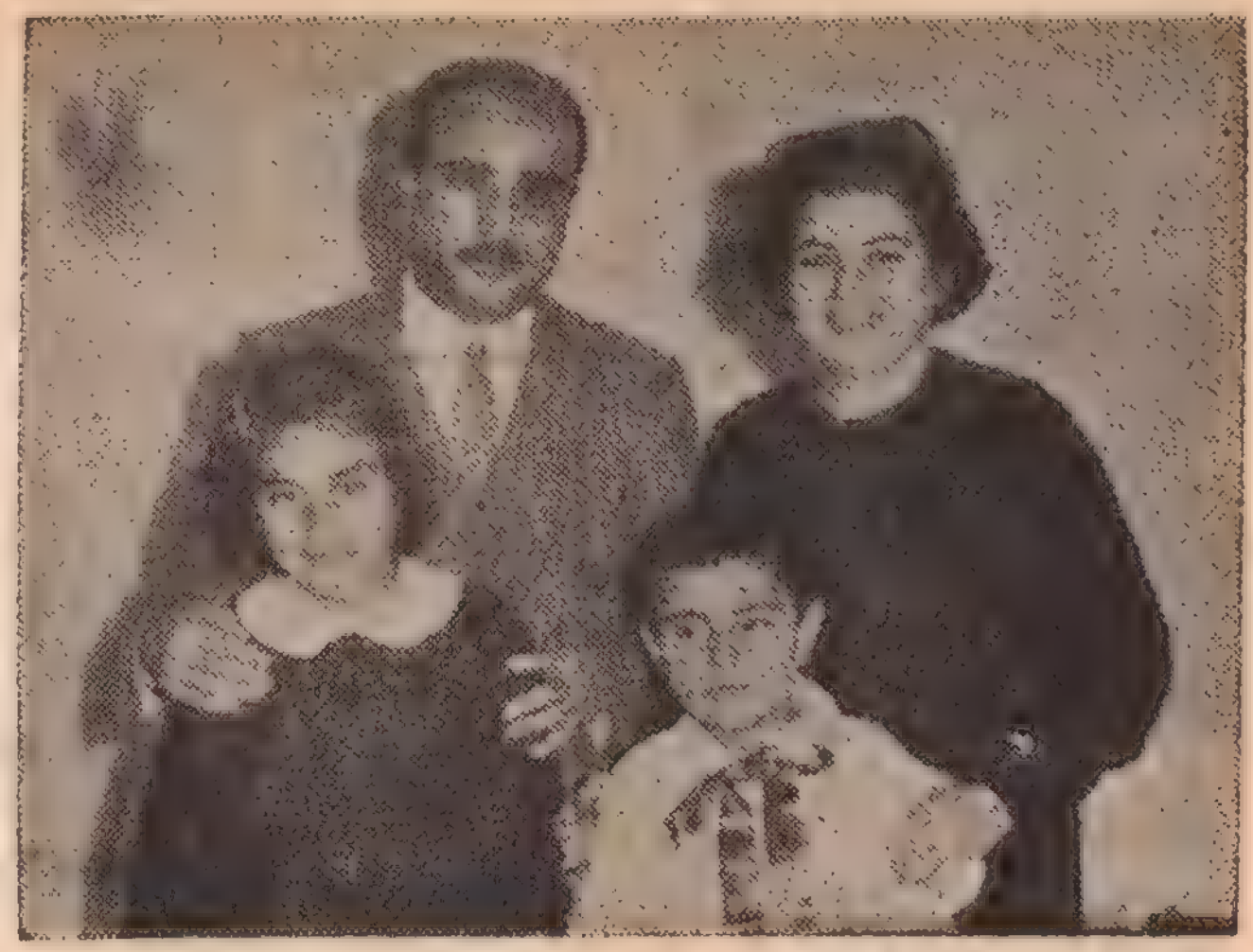

MUKADDER SOFUOĞLU

Sevgili Doğan Kardeş,

Bundan 20 sene evvelki hâtıralar öyle kolay akla gelmiyorlar ki... Fakat bir tanesi dün gibi canlıdır. Kızıma da söylerim. Eskiden bu dergi büyüktü, sayfaları daha azdı ve Karakedi çetesi o zaman da vardı. Bir kapak resmi yapılmıştı; köylü kardeşlerimiz bizi ziyarete geldiler diye. Yerde bir mindere oturan bir kız ve bir erkek çocuk; önlerindeki yemişi yerler; radyotörün üstünde bir minder, üzerinde bir kedi uyur v.s. İşte bu resmi, ben ısınma araçları diye, kalorifer budur diye sınıfıma getirmiştim. Ondan sonra da sınıfa anlattığım bazı hikâyelerinle benimkiler de Doğan Kardeş tiryâkisi oldulârdı. Evdeki iki yeğenim, karşılıklı, okuduklarını birbirlerine sorar anlatırlar; okulda çocuklar yarışma yaparlar; böylece bir Doğan Kardeş konuşması bitmeden sürer giderdi. Hattâ sınıfıma astığım gazetelerimi gören diğer gezici öğretmenler de resim ve bilgilerden çok hoşlanmışlar; nereden bulduğumu sormuşlar, ben de Doğan Kardeş sağolsun demiştim. İşte Doğan Kardeş, böyle...

Şimdi de Ankara Çankaya İlkokulu öğretmeniyim. Sınıfımda senin yazı müsabakanda derece alan çocuklarım var. Ve yine sık sık senden çok faydalanırız, şimdiki kapak resimlerinin de eskisine benzemesi beni çok sevindirdi. Kızım ortaokul ikinci sınıfındadır; iftihara geçmektedir. Oğlum da ilkokulda, 3'te. O da öyle. Sana bir müsamere yaptığım gün çekilen resmimi gönderiyorum.

Selâm ve başarılar dilerim.

Ankara - Çankaya
İlkokulu Öğretmeni
Mukadder Sofuoğlu

Şimdi bir yüksek mimar olan Güngör Kabakçıoğlu, afacan çizgileriyle Doğan Kardeş'i uzun yıllar resimlemişti. Bu sayımızdaki «DOĞAN KARDEŞ YİRMİ YAŞINDA» bölümünün kapağını da o yaptı.

GÜNGÖR KABAKÇIOĞLU

Onbeş yıl önce, onbeş yaşında cılız, çelimsiz bir çocuk, elinde bir tomar kâğıt, Doğan Kardeş'te, Vedat Nedim Tör amcanın karşısında,

«Ben Güngör Kabakçıoğlu, size İzmir'den karikatürler yollayan, bana mektuplar yazardınız hatırladınız mı? İşte o benim» diyor. Hiç unutmam o şefkatli karşılayışı, o ilk acemi çizgilerime rağmen beni teşvik eden insanı, o ufak çocuğa sayfalarını açmak cesaretini gösteren düşünüşü.

Doğan Kardeş bir mektebtir, bulur, çıkarır ve yetiştirir. Ben de bir Doğan Kardeş çocuğuyum. Doğan Kardeş çok çocuklar yetiştirdi, daha çok çocuklar yetiştirecek.

Doğan Kardeş'e nice nice yıllar.

Güngör KABAKÇIOĞLU
Yüksek Mimar

İbrahim Ersaraç

Minikler'in yaratıcısı İbrahim Ersaraç hem bir Doğan Kardeş çocuğu, hem de Doğan Kardeş'i büyütenlerden biridir. Uzun zamandanberi derginizdeki yazıları resimleyen İbrahim Ersaraç ağabey aynı zamanda değerli bir karikatüristtir.

Doğan Kardeş dergisi bu sayısile 20 yaşını dolduruyor. 20 yıl öncesini düşünüyorum, ortaokulu yeni bitirmişim. Doğan Kardeş henüz bir yaşında. Aradığımız dergi olarak bütün içtenliğile sarıyor bizi. Derken çizdiğim bir karikatürü göndermek geliyor içimden. Çocuk heyecanımla yeni sayısını bekliyorum. Bir de bakıyorum karikatürüm basılmış ve «İbrahim Ersaraç kardeşin güzel bir karikatürü» diye de ilâve etmişler. Sevinçten uçuyor, kabıma sığamıyorum.

Belki 20 sene önceki o ilk heyecan, meslek seçmemde rol oynuyor. O zamandan bugüne çeşitli dergi ve gazetelere çizdim. Yine çiziyor ve yazıyorum. Günümün yarısı resim öğretmeni olarak - çoğu Doğan Kardeş okuyucusu olan - sevgili öğrencilerimle, diğer yarısı da ilk karikatürümün basılma heyecanını bana veren Doğan Kardeş'in resim ve karikatür işlerini yönetmekle geçiyor.

Altı yıldır ressamı olarak çalıştığım bu dergi şimdi 20 yaşında. Atatürk ilkelerine bağlı, iyiye, güzele, doğruya yönelmiş olarak yol almaktadır. Siz sevgili okuyucularile sonsuza dek daima yol alacaktır. Hepinize başarı dileklerile candan selâmlar, sevgiler...

İbrahim ERSARAÇ

YAPI ve KREDİ B.

Doğan Kardeş
20. Yıl

İBRİ ERSARAÇ

MUSTAFA EREMEKTAR

Alev'le Ateş'i tanımayanınız yoktur. Mıstık ağabey güzel karikatürleri, resimli romanlarıyla Doğan Kardeş'i süslemeye devam ediyor.

Doğan Kardeş'in ilk sayısını elime aldığım günden bu yana tam yirmi yıl geçti. O zamanlar daha ortaokula giden bir çocuktum. Bu güzel dergide yayınlanan resimlere, karikatürlere bakmaktan, yazıları, hikâyeleri okumaktan zevk duyuyor, büyüdüğüm zaman ben de bunları yapan sanatçılar gibi olmak istiyordum.

Bu dileğim, ben büyümeden, daha o günlerde gerçekleşti. Doğan Kardeş resim yapan, karikatür çizen kardeşlerin eserlerini yayınlıyordu. Çizdiğim karikatürleri götürdüm; yayınladılar. Bu, benim için bir teşvik oldu. Daha iyi karikatürler yapmaya çalıştım.

Dergimizde yalnız ben değildim karikatür çizen. Yalçın Çetin'i, Selma Emiroğlu'nu, Altan Erbulak'ı, Ferruh Doğan'ı, bugün tanınmış birer sanatçı olan birçok karikatüristi orada, çocukluklarında tanıdım.

Yalnız o kadar mı Doğan Kardeş'ten hız alanlar?

Bizlerden başka, yazı ve şiir yazan kardeşlerin eserleri yayınlanıyor, müzik çalışan kardeşlerin piyano başında, keman ve diğer sazları ellerinde çekilmiş fotoğrafları yayınlanıyor, müsamereler tertipleniyor, daha iyi çalışmaları, daha ileri gitmeleri için teşvik ediliyorlardı.

İdil Biret'i, Suna Kan'ı, Ayşegül Sarıca'yı bugün kendileriyle öğündüğümüz daha birçok sanatçıyı küçücük birer çocukken Doğan Kardeş'ten tanıdık.

Bugün de tıpkı yirmi yıl önceki gibi küçük sanatçıların eserlerini görüyoruz Doğan Kardeş'te. Yarın onların da gelişip, varlıklarıyla öğüneceğimiz kişiler olacaklarından eminiz.

Ne mutlu Doğan Kardeş'e.

— Şu Oktay'a şaşıyorum. Ne yapıp eder, okula tam vaktinde gelir!...

Seramikçi
bir
ablanız

Alev Ebüzziya

Doğan Kardeş'in 6 ncı sayısında cici bir kız kardeşin fotoğrafı var. Kordelâlı, yumuk yumuk bir kardeş. Başını önüne eğmiş, parmaklarına bakıyor. Fotoğrafın altında da şunlar yazılı:

«Parmağı uf olmuş galiba da fotoğrafçıya bakamamış! Bu kardeşin öyle ufak tefek olduğuna bakmayın. Hocası onun büyük bir artist olabileceğini söylüyor. Adı: Alev Ebüzziya. Onun da danslarını bu kış alkışlayacağız.»

O zaman güzel danslar yapan Alev Ebüzziya şimdi genç ve değerli bir seramikçi oldu. Uzak bir ülkeden, Danimarka'dan yolladığı mesajında onun Doğan Kardeş'e olan içten sevgisini bulacaksınız.

Sayın Vedat Nedim Tör,

Doğan Kardeş'e böylesine sevinçle tekrar katılmamı sağladığınız için pek çok teşekkür ederim. Yıllar nasıl da geçiyor. Dediğiniz gibi küçükler büyüyor.

Nice mutlu yıllar Doğan Kardeş'e. Çocuk olarak merhabalaştığım Doğan Kardeş'e bunca yıl sonra koskocaman bir abla olarak yeniden katılmak sahiden de duygulandırıyor beni.

Bütün okuyucularınıza candan sevgilerimi sunarım.

Alev EBÜZZİYA

TALÂT SAİT HALMAN

Talât Sait Halman, Doğan Kardeş'in ilk cildinin küçük sairlerinden. Biri 2 nci, öbür ikisi de daha sonraki sayılarımızda çıkmış 3 şiirini yayınlıyoruz. Küçükken şiir yazmayı seven Talât Sait Halman büyüyünce de şiirle uğraşmayı bırakmadı. Çeşitli İngiliz ve Amerikan şairlerinden çevirdiği şiirlerle ün yaptı. Faulkner'dan çevirdiği bir roman «Varlık» yayınlarında, Shakespeare'den çevirdiği şiirler «Yeditepe» yayınlarında kitap olarak çıktı. Talât Halman Devlet Plânlama Teşkilâtında Yayın Müdürlüğü görevinde bulunduktan sonra Amerikan Üniversitelerinden birine öğretim üyesi olarak gitti. Doğan Kardeş, eski küçük şairlerinden birini bugün büyümüş ve değerli bir sanatçı olmuş görmekten büyük sevinç duyuyor.

Talât Sait Halman'ın 20 yıl önce ilk olarak Doğan Kardeş'te yayınlanan iki güzel şiiri:

YÜZÜYORUM

Yüzüyorum, bak altım ne kadar koyu, derin!
Bugün köpüklü sular gayet hoş ve çok serin.
Kaldırıyor beni bu güzel ve serin sular,
Yükseklerden atlarken canlanıyor duygular...
Yüzüyorum etrafa sular sıçratıyorum,
Serin suyun içinde kulaçlar atıyorum.

Bir güzel balık tuttum, hâlâ sıçrıyor, canlı
Denizlerden karaya gelmekle heyecanlı!
İğneleri çıkardım, çok güç nefes alıyor
İşte o güzel, şirin balık cansız kalıyor.
Atıyorum balığı tenekenin içine,
Bir ziyafet olacak bu akşam yemeğine

19 MAYIS

Dayanamadı da yurdum yasına,
Kurtarıcı büyük Ata,
Ayak bastı Samsuna,
Aşarak denizleri, gemisi yata yata.

Talat S. Halman

Sevgili Doğan Kardeş Çocuğu:

Yirmi yıl önce **Doğan Kardeş** ilk yayınlandığında bizler çocukluk çağımızın son günlerindeydik. Okulda geçirmediğimiz saatleri **Afacan, Arkadaş, Ateş Binbir Roman, Yavrutürk** gibi eğlenceli ama yetersiz dergileri okuyarak harcardık. Bu dergilerde inanılması zor kahramanlık hikâyeleri, acayip masallar, kolay bulmacalar, güldürücü karikatürler, uydurma serüvenler ve yarım-yamalak bilgiler vardı. Bir avuç çocuk kitabının yayınlandığı o yıllarda ister istemez, Zoro'nun kırbacını şaklattık, Mandrake kılığına girip mucizeler yarattığımızı sandık, Baytekin'le uzak dünyalarda gezindik, Arsen Lüpen'in marifetlerini soluğumuzu tutarak izledik, Nat Pinkerton'la bir olup azılı suçluları yakaladık, Gene Autry ve Buck Jones'un atlarına atlayıp (o zamanlar Pecos Bill ortaya çıkmamıştı) kızılderililerin peşine düştük... Bu hikâyelerin hemen hepsi ya çalakalem yazılmıştı, ya da başka dillerden bozuk bir Türkçeyle çevrilmişti. Boş vaktimizi doldur-

dular ama, bize birşey öğretmediler. Doğan Kardeş'ten önceki dergiler, öğrenmek isteğimize cevap vermedikleri için, bize haksızlık ettiler doğrusu.

Özlediğimiz dergiyi **Doğan Kardeş** doğunca bulmuş olduk. Abur cubura, uydurma masallara, yalapşap bilgiye yer vermeyen **Doğan Kardeş,** bizi 'çocuk' yerine koymuyordu, gelişmekte olan kafamızdaki türlü merakları doyuruyordu. Öteki dergiler heyecanlarımızla oynarken yeni dergimiz bizi ilgi ve bilgiyle beslemeye and içmişti. **Doğan Kardeş,** eğlendirirken öğreten ve öğrettiklerini sevdiren ilk ve tek dergiydi. Bizler gerçeğin, doğrunun ve iyinin hoş ve ilginç taraflarını ömrümüzde ilk defa **Doğan Kardeş**'te görüp sevdik. Ve o zamana kadar ne talihsiz çocuklar olduğumuzu ansızın anladık. Anlayınca da yeni dergimize dört elle sarıldık.

Türkiye'de dürüst, değerli, gerçek anlamda, öğretici çocuk edebiyatı **Doğan Kardeş**'le başladı ve yirmi yıl **Doğan Kardeş**'le devam etti. **Doğan Kardeş** çocukları, derginin yüzünü ağartmıştır, denebilir. Hele önümüzdeki yıllarda, kimbilir kaç tanesi memleket içinde ve dışında türlü çalışma alanlarında başarı kazanacak? Geleceğin aydınlarının hemen hepsi, **Doğan Kardeş**'in öğretiminden yararlanmış kimseler olacak. Nasıl ki bugün otuz beşine varmamış olan aydınların büyük çoğunluğu, çocukluk çağında **Doğan Kardeş**'i candan bir sevgi ve ilgiyle okumuştur.

Şunu tam bir güvenle söyleyebilirim ki pek az ülkede pek az çocuk dergisi **Doğan Kardeş** kadar yaygın ve değerli bir öğretim hizmetinde bulunmuştur. Türkiyemiz **Doğan Kardeş**'le ne kadar övünse yeridir. Ne mutlu **Doğan Kardeş** çocuğuna.

★ ★ ★ ★

HIKMET ERHAN BENER

Doğan Kardeş'in 1946 yılında çıkan ilk cildinde, 14 üncü sayıda «Merak Ettikleri» sütununda «Büyüyünce tüccar olmak istediğini» söyliyen Hikmet Bener kardeş şimdi büyüdü. Tüccar olmadı ama hem ünlü bir romancı, hem de Hazine Genel Müdürü Yardımcısı oldu. «Acemiler», «Gordium» adlı romanları da yazan Hikmet Erhan Bener şimdi Avrupa İktisadi İşbirliği'nde Türk delegesi olarak bulunmaktadır. İşte Hikmet Erhan Bener'in büyümüş şekli... Bu eski okuyucumuz ve yeni genç sanatçımızı kutlar, bütün Doğan Kardeş okuyucuları için örnek olmasını dileriz.

FERRUH DOĞAN
ve
ZEYNEP

Ferruh Doğan yirmi yıl önce ilk karikatürünü Doğan Kardeş'e getirdiği zaman, Doğan Kardeş'ten başka kimse onun yirmi yıl sonra ünlü bir karikatürist olacağını bilmiyordu. Ama Doğan Kardeş kendi çocuklarına her zaman güvenir. Ferruh ağabey çalışması ve kabiliyetiyle bu güvenin ne kadar yerinde olduğunu ispat etti. Umarız, kızı Zeynep te aynı başarı zincirini devam ettirir.

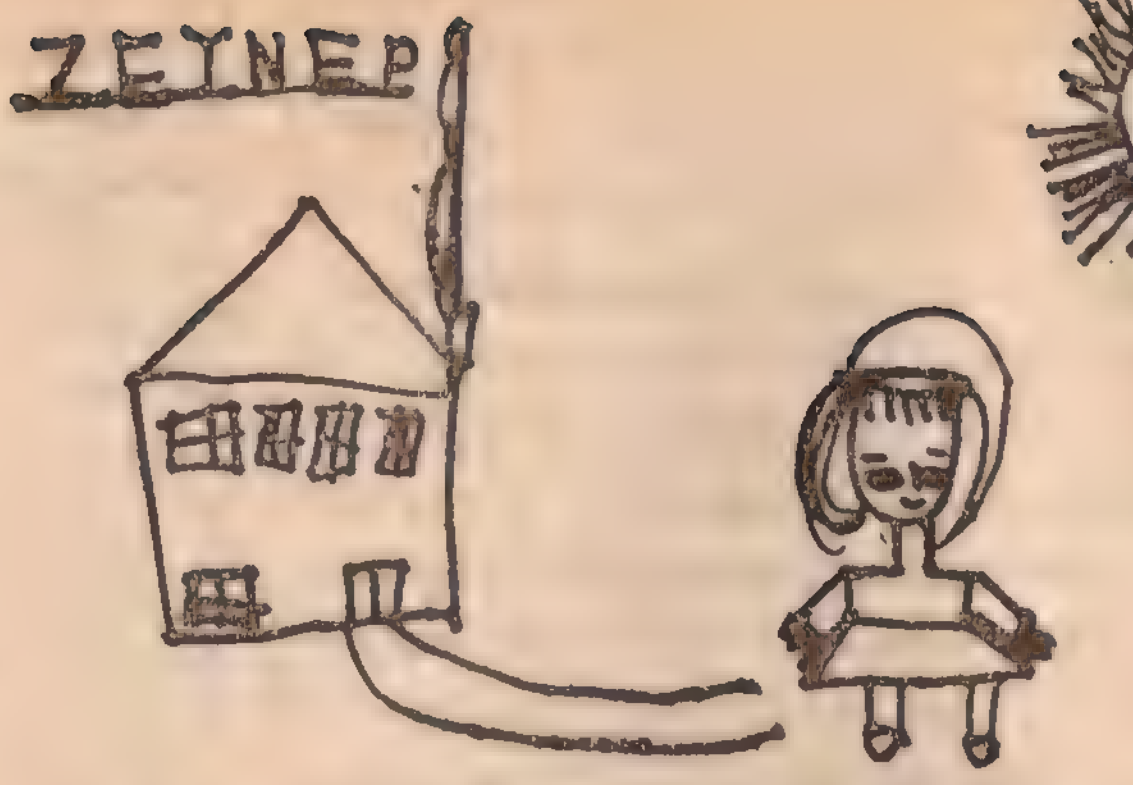

Zeynep'in Doğan Kardeş için yaptığı resim.

Ferruh Ağabey ve kızı Zeynep.

DOĞAN KARDEŞ ÇOCUKLARI ORDUSU

Doğan Kardeş yirmi yaşında... Benim karikatürcülüğümün de yirminci yılı demek bu. Bu yirmi yılda, Doğan Kardeş, değişik alanlarda birçok kabiliyeti ortaya çıkardı; dergisi ve yayınları ile de bir «Doğan Kardeş çocukları ordusu» kuruldu Türkiye'de.

Beş yaşındaki kızımın Doğan Kardeş'e ilgi ile bakması, onun kitaplarını annesine okutup dinlemesi, beni, Doğan Kardeş'de ilk karikatürlerimin basıldığı günlerden daha çok duygulandırıyor artık.

Ben onüç yaşında, yirmi yıl önce karikatürlerimi tarifsiz heyecanlarla Sayın Vedat Nedim'e getirmiştim. Kızım Zeynep de yaptığı resimleri Doğan Kardeş'de basılması için bana verdi. Ben de yirmi yıl sonra aynı heyecanla gene Sayın Vedat Nedim'e getiriyorum.

Ferruh DOĞAN

İDİL BİRET

Dünya çapındaki sanatçımız, bir Doğan Kardes çocuğu olarak yıllarca önce Doğan Kardeş marşını bestelemişti. Bu örnek sanatçımızın başarılarını her zaman heyecanla izlemiş olan Doğan Kardeş, onun varlığıyla ne kadar öğünse azdır.

Doğan Kardeş'in yirmi yaşına erişmesine çok sevindim. Bu güzel ve yararlı dergi ile tâ Ankaradan beri dostuz. Pariste de yıllarca bana arkadaşlık etti, kültürümün genişlemesinde yardımcı oldu. Bu iyiliğini unutamam. Hele daha 6 yaşımda iken, İstanbulda Doğan Kardeş'in düzenlediği verdiğim ilk konserimin heyecanını bugün de duyar gibi oluyorum.

Doğan Kardeş'e her vakit için yürekten uğurlar, başarılar diler, bütün okuyucularına sevgilerimi yollarım.

İdil BİRET

GÜLAY UĞURATA

O da İdil Biret gibi Doğan Kardeş müsamerelerinin olağanüstü kabiliyetli küçük piyanistlerinden biriydi. O da şimdi yetişkin bir sanatçı oldu.

Sevgili Doğan Kardeş okuyucuları,

Daha çok küçük ve devamlı Doğan Kardeş okuyucusu iken Doğan Kardeş'in hazırladığı müsamerelerden birine ben de katıldım. Bu benim ilk defa sahneye çıkmam oldu. Sevincim çok büyüktü. Bundan sonra birkaç müsamereye daha katıldım. Doğan Kardeş bana hem ilk defa sahneye çıkma fırsatını verdi hem de daha çok çalışmak, daha çok konser vermeye teşvik etti. Doğan Kardeş'e çok çok teşekkürler.

Gülay UĞURATA

YILDIZ ALPAR

Küçük Sahne'nin ve Oraloğlu Tiyatrosu'nun sevilen oyuncusu Yıldız Alpar, şimdi Kadıköy'de bir bale okulu açtı. Doğan Kardeş müsamerelerinde bale yaptığı günlere ait en acı anılarından birini de bize gönderdi:

Sizler kadardım yirmi yıl önce, Sizler gibi okula gidiyordum. Piyano dersleri de alıyordum. Rüyalarımda kendimi sahnede dansederken görürdüm. Bu rüyalarımın gerçek olabileceğine, doğrusu inanmıyordum. Kendini beğenmiş demeyin ama, iyi bir öğrenciydim.

Bir gün, bale öğretmenim benim sahnede dansedeceğimi söyledi. Üstelik, Doğan Kardeş'in davetlisi olarak dansedecektim. İnanın çocuklar şaşkınlıktan, sevinçten, heyecandan o güzel rüyalarım yok oldu. Ne korkuyordum, bilseniz! Öyle ya, o kadar insanın önünde dansetmek hiç te kolay değildi... Neyse... O güzel, korkulu gün geldi. Bale öğrencisi bizler, Doğan Kardeş'in müsameresine çıktık. Biz, iki Yıldız'dık. Benimle polka yapan öbür arkadaşımın adı da Yıldız'dı. Birbirimize pek benzerdik. Sıramız gelince sahneye çıktık. Bu arada bir terslik oldu, eteğimin düğmesi kopuverdi!.. Az kaldı düşüyordu. Arkadaşıma yavaşça: «Belimi sıkı tut, eteğim düşecek!» diye sızlanıyordum. Müzik te, dans ta devam ediyordu. Bense eteğim düşer, gülünç olurum diye korkudan ter döküyordum. En sonunda dans bitti. Alkışlara selâmla karşılık verirken, bir yan-

Öztürk Serengil

Öztürk Serengil'in Doğan Kardeş Okuyucuları için imzaladığı resim

Doğan Kardeş'in bundan tam 20 yıl önce çıkan 5 inci sayısında «İLK İNSANLARIN HİKÂYESİ» adlı yazıda küçük okuyucularımızdan birinin yolladığı bir de resim vardı. Şöyle deniyordu resmin altında: «Öztürk Serengil kardeş ilk insanları böyle düşünüyor.» Öztürk Serengil, bu çalışkan Doğan Kardeş okuyucusu sonra büyüdü. Önce ressam, sonra da hepinizin tanıdığı ünlü sinema aktörü oldu. Ama o günleri hiç unutmamış. Bakın 20 nci yılımız için neler diyor:

Yıldız
Alpar
Ablanız

dan da eteğimi tutuyordum. Arkadaşım darılmıştı bana: «Seninle bir daha dansetmem» dedi. İşte böyle... Ama şimdi büyüdüm. Bir okulum var, bir bale okulu. Öğrencilerime bale öğretiyor, onları Doğan Kardeş'in müsamerelerine hazırlıyorum. Eteklerini sıkı sıkı bağlamaları için bu hikâyemi onlara anlatıyorum. Sizleri de gözlerinizden öpüyorum...

Yıldız ALPAR

Sevgili Doğan Kardeş Çocukları,

Bundan 20 yıl önce ben de sizler gibi bir Doğan Kardeş okuyucusu idim. Hafta başlarını nasıl çekerdik bilemezsiniz. Sevgili Doğan Kardeş mecmuasının bilgi hazineme kazandırdıklarını anlata anlata bitiremem sizlere.

İlk defa resme karşı olan ilgi ve sevgiyi bana, Doğan Kardeş aşılamıştır. Hatırladığıma göre galiba 5. sayısında «ilk İnsanların Hikâyesi» adlı konudan ilham alarak birçok resimler göndermiştim.

O zamanlar çok muhterem Vedat Nedim Tör, yaptığım resimleri pek beğenmiş olacak ki 5. sayısında beni teşvik etmek gayesiyle basmıştı. İşte o zamanlar sanki dünyalar benim olmuştu, sevinçten havalara uçuyor resimlerimi basan sevgili Doğan Kardeş'i tanıyan tanımıyan herkese iftiharla gösteriyordum. Aradan uzun yıllar geçti, ortaokul ve Lise hayatımda resim bilgimi oldukça ilerletmiştim, öğretmenlerimin resim konusunda yararlanmam için gösterdikleri her rehberden faydalandım. Tam mânası ile bir ressam olmuştum. Günün birinde hayata emin adımlarımı gene bu yolda atmıştım. Dolayısı ile daha sonraları bir tiyatronun afişlerini yapmak için angaje oldum, böylelikle de Tiyatro ve Sinema muhitine girmiş oldum.

Çocukluğumdan beri resimden başka aynı şekilde de sinema artistliğine merakım vardı, kabiliyetimin ve şansımın yardımı ile şimdiki durumuma geldim. Daha sonraları da hep güldüğünüz ve filmlerinin sözünü ettiğiniz Öztürk amcanız oldum.

En büyük temennim ailenize ve milletimize yararlı bir Türk genci olarak yetişmeniz ve bıkmadan usanmadan çalışmanızdır.

Öztürk Serengil

ALTAN ERBULAK

Tiyatromuzun ve karikatürümüzün bu ele avuca sığmaz sanatçısı en eski Doğan Kardeşçilerden olduğunu söyliiyor. İlgilendiği her alanda, herkesin kısa zamanda sevgisini kazanan Altan ağabey, en güzel fotoğrafını, en güzel imzasını ve en güzel karikatürlerinden birini yirminci yıldönümümüz için yolladı.

Sevgili
Doğan Kardeş
Okuyucuları

Ben Altan Erbulak,en eski Doğan Kardeşçilerden biri olarak,hepinizin gözlerinden öperim. Aşağı yukarı yirmi yıl önce,şu anda elinizde olan bu güzel dergi,benim acemi çizgilerime bir ana gibi sıcak sayfalarını açmıştı.Benim için dünyalar değerinde olan o geçmiş yılları,ömrüm oldukça sevgi ve saygıyla hatırlayacağım.Hepinize Doğan Kardeşler dolusu selâmlar,başarılar.

Altan-65

AYLA ERDURAN

Şimdi uluslararası bir üne sahibolan keman virtüozumuz Ayla Erduran, Doğan Kardeş müsamerelerine çok küçük yaşlarda katılmıştı. Daha dört yaşında keman derslerine başlayan değerli sanatçımızın yurt içinde ve dışında yıllardır vermekte olduğu konserler, uluşça yüzümüzü ağartan birer olay oluyor.

Doğan Kardeş'e ve Sevgili Okuyucularına,

Henüz çocukken, 4 yaşındayken başladığım keman derslerim yaşıtlarımla her zaman birlikte bulunmak fırsatını vermedi bana. Ama on yaşında Çocuk Esirgeme Kurumu yararına verdiğim ilk konserde onlara sevgilerimi seslenebilmekten büyük bir mutluluk duymuştum.

Doğan Kardeş'in teşvik edici müsamarelerine katılışım da bana aynı heyecanı vermişti. Sonraki uzun yıllar boyunca, yurt içinde ve yurt dışında konserler verirken bu hâtıralarımı hiç unutmadım.

1965 yılının ilkbaharında yirmi yaşını dolduran Doğan Kardeş'i ve onun sevgili okuyucularını sevinçle, sevgiyle ve candan kutlarım.

Ayla Erduran

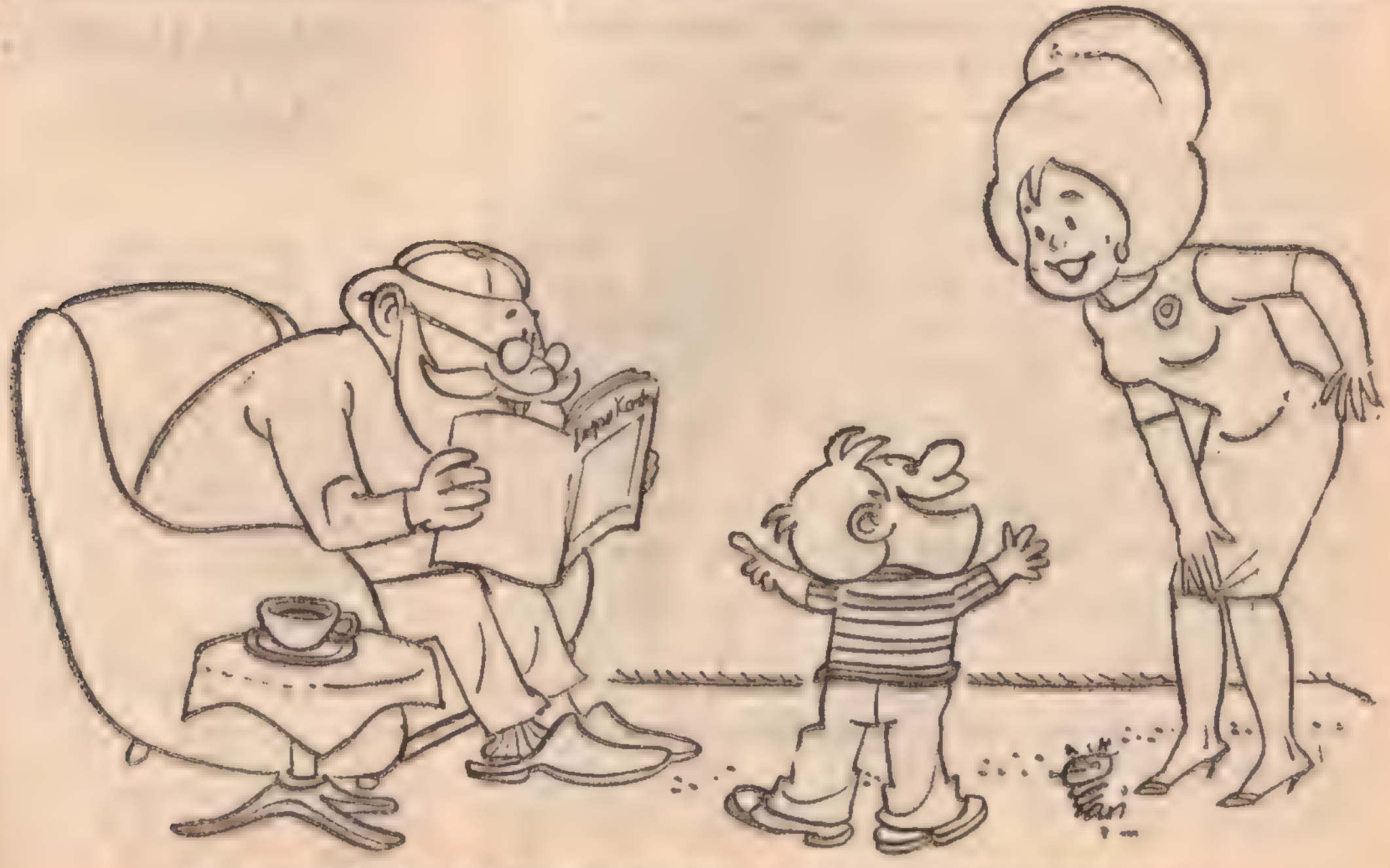

— Anne! Şu dedeye baksana! İlle önce Doğan Kardeş'i ben okuyacağım diye tuttu...

Doğan Kardeş'in Yeni Ümitleri

İşte sizlere, 20 yıl sonra, «ONLAR DA BİRER DOĞAN KARDEŞ ÇOCUĞUYDU» diye takdim edeceğimiz üstün istidatlı küçük kardeşlerden birkaçı. Daha onlar gibi kimler kimler var. Hepsini burada tanıtamadığımız için üzgünüz... Doğan Kardeş bundan 20 yıl önce tanıttığı küçük kardeşlerine güvendiği gibi bu yeni ümitlerine de güveniyor. Sizlere de güveniyor sevgili Doğan Kardeş okuyucuları. İçinizde bizim tanımadığımız ne kabiliyetler vardır. Gelişecek, yetişkin, değerli, ulusunuza yararlı insanlar olacaksınız. Bizler de sizinle övüneceğiz.

Sevgili Doğan Kardeş,

Benim Annem, Babam, Dayım seni küçükken okumuşlar. O kadar severler ki! Anlatayım, bu masal gibi bir şey. Annemler o yıl Samsunda imişler. Dayım ilkokul 5 te, annem ortaokul 2 de öğrenciymiş. Babalarını o yıl kaybetmişler. Kendilerine komşu olan Doğan adındaki babasız arkadaşları ilk defa duyurmuş seni onlara. Çünkü bu Doğan, unutulmayacak Büyük Doğan kardeşin yaşıtı olduğu için sizden yardım ve okul malzemesi dergi almış. İşte o günden sonra bu üç arkadaş aralarında 1 dergiyi ortak okurlarmış. Annem «Bizim Mahalle'nin Çocukları» kapaklısını hiç unutmamış. Daha okumayı öğrenmeden, babam, beni sana abone yaptırdı. Annem okur ben dinlerdim. Doğan Kardeş okumayı öğrenince seninle tatlı vakitler geçirmeye başladım. Yalnız seni temiz olarak saklamak çok güç oluyor bizim evde. Çünkü benim 4 erkek kardeşim daha var. Benim adım Burhan. Benden sonraki, 3 üncü sınıfta okuyor Turhan. Onunla anlaşıp güzel güzel okuyoruz, ama adı Ferzan olan 3 üncümüz, daha okula gitmediği halde seni elinden bırakmak istemiyor. Hele bir de biz okulday ken seni postacı ona verirse halimiz çok fena. Resimlerinden yeni mi eski mi olduğunu anlıyor, kandıramıyoruz.

Şimdi bir de ikizler var: Erhan'la Kayhan! Onlar da Ferzan'a verdiğimiz Doğan Kardeş'lere rahat vermiyorlar. Sen, ben derken kabın sayfalarını tek tek oluyor.

Babam da bana kızıyor. «Hepinize ayrı ayrı alamam, sen abisin, idare et kardeşlerine yırttırma» diyor. Ben ne yapayım?

Burhan TANSU

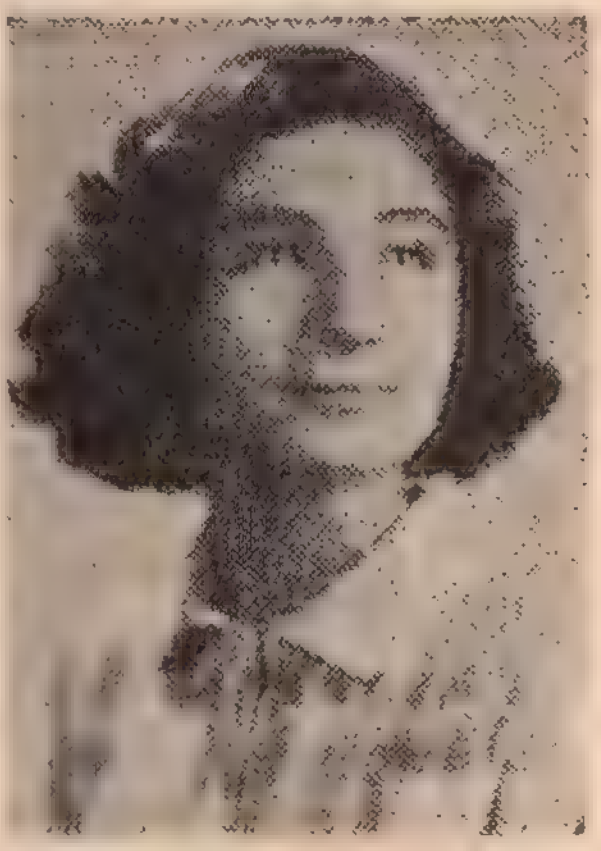

NEVBAHAR AKSOY

Nevbahar Aksoy Batman'da çok küçük bir çocukken yanıp Doğan Kardeş'e yolladığı resimlerle ilk olarak 1961 yılında tatil varışmasını kazandı. Sonraki yıllar da, üstün istidadı sayesinde bu başarılarını devam ettirdi. 6660 sayılı kanun uyarınca İstanbul'da özel bir eğitime tabi tutulmasına karar verildi. Avrıca bu yıl 7 Üstün İstidatlı Çocuk resim sergimize de yaptığı güzel resimlerle katıldı. İnşallah 10 yıl sonra onu büyük bir sanatçı olarak alkışlarız.

Nevbahar Aksoy Kardeş'in Doğan Kardeşe Mektubu

Sevgili Doğan Kardeş,

Sana çoktanberi yazdığım yazılardan bazılarını göndermek istiyorum. Nisanda 20 yaşını bitireceğini de düşünerek bir yazı yazayım diye içimden geçirdiğim sırada senin mektubunu aldım. Benim seni düşündüğüm sırada senin de beni düşünmüş olmana çok sevindim. Bunun için sana teşekkür ederim.

Doğan Kardeş'le ilgili pek çok anılarım vardır. Hepsi güzel, sevinçli ve tabii çoğu da resimle ilgili. Bunlardan birisini hiç unutamam:

Batman'da henüz ilk okulun ikinci sınıfında idim. Yaptığım resimler, yazdığım yazılar ve şiirleri herkes beğeniyordu. Bundan cesaret alarak şiir ve resimlerimden bazılarını Doğan Kardeş'in tatil yarışmasına gönderdim. Kazanacağımdan ümitli değildim.

Bir akşam babam işinden eve dönerken arkadaşlarından biri: «Doğan Kardeş'te okudum. Nevbahar resim ve şiir yarışmasını kazanmış tebrik ederim» deyince babamın şaşırarak «Nasıl olur? Doğan Kardeş henüz gelmedi ki» şeklindeki sorusuna «Gelmez olur mu, biz dün aldık» demiş.

Babam eve gelip bunları bana anlatınca yerimde duramadım. Hemen arkadaşlarımdan, gidip Doğan Kardeş'i aldım, okudum. İlk defa o gece sevincimden uyuyamadım.

Ve her zaman ayın birinde gelen Doğan Kardeş (neden olduğunu bilmiyorum) o ay tam bir hafta sonra elime geçti.

Hoşça kal Doğan Kardeş. Yeni yaşını kutlarım.

Nevbahar AKSOY

ZAFER ATAMER

Zafer Atamer 10 yaşındadır. İzmir'de doğdu. Dört yıldanberi resim yapıyor. Şimdi Yıldız İlkokulunun 4. sınıfında. Daha önce İzmir ve İstanbul'da resim sergileri açmış, Hindistan'da her yıl yapılan Uluslararası Shankar Yarışmasında çeşitli dereceler almıştı. Zafer Atamer kardeş bu yıl da Doğan Kardeş'in tatil yarışmasını kazandı ve resimleri 7 Üstün İstidatlı Çocuk resim sergimizde gösterildi. Yazı yazmayı da çok seven Zafer kardeşin çalışarak ilerde iyi bir sanatçı olmasını dileyelim.

Doğan Kardeş,

Doğan Kardeş okuyanların mecmuasıdır. Çok istiyordum okumayı. Nihayet abone olduktan sonra ona kavuştum. Önce sanat kolundan sadece resimle meşguldüm. Mecmua elime geçince arkadaşlarımın yazdığı şiirler hikâyeler ve çeşitli yazılar benim içime bir heves verdi, kıskandım ve ben de oturup boş vakitlerimde şiir ve hikâyeler yazmaya başladım. Doğan Kardeş'in en güzel tarafı okuyucularını, müsabakaya girenleri biraraya getiriyor, orada hep kardeşler birbirimizi tanıyoruz. Bizlere hediyeler de veriyor tabii Doğan Kardeş. Şimdi benim elimde Doğan Kardeş okuduğumu görenler:

— Aferin Zafere, bak ne güzel, elinde hiç başka çocuklar gibi «Tommiks», «Teksas» okumuyor, deyince annem benimle iftihar ediyor. Babamın kütüphanesinde olan en güzel kitap Doğan Kardeş kitabıdır. Geçen bayram tebrik kâğıdı almıştı. Annemle çok güzel ve komik bulduk. Nasrettinli karagözlüydü. Ne güzeldi hepsi. Geçenlerdeki Yapı ve Kredi Bankası'ndaki sergimizi hiç unutamıyorum. Verdikleri hediye kitabı zevkle hergün okuyorum. Daha kitap bitmedi. Sevgili Doğan Kardeş'i onun için çok seviyorum. Günleriniz neş'eli, yaş gününüz mutlu ve uzun olsun sevgili Doğan Kardeş'im.

Zafer ATAMER

SIDIKA DURMUŞ

Sıdıka Durmuş, Doğan Kardeş Yarışmalarının en parlak yarışmacılarından biri. Şimdi ortaokula devam ediyor. Bir yandan güzel yazılar, şiirler yazıyor, bir yandan da resim yapıyor. Bu çalışma heyecanı ile devam ederse ilerde onun değerli bir sanatçı olacağına inanıyoruz.

O gün çok mutluydum. Bir şeyler vardı içimde söylemek istediğim. Bir kuşla, bir arıyla, yeşillenmiş ağaçlarla, pembe bulutlarla, bir kelebeğin kanadındaki renklerle düşüncelerim değişivermişti birden. Bebeklerimi unutmuştum. Gözlerim parlıyor, duygularımı bir şarkı gibi mırıldanıyordum.

O zamanlar altı yaşındaydım. Henüz okuma yazma bilmiyordum. Fakat okumaya, bir şeyler öğrenmeye çok meraklıydım. Ablam bana her zaman küçük şiirler öğretir, sonra da bir öğretmen gibi dinlerdi. Şiir okumayı çok severdim. Beni bu yola ablam teşvik etmişti. İlk yazdığım şiir arılar oldu.

Okumayı öğrenmiş ona öyle bağlanmıştım ki elime geçen parayla yeni kitaplar almayı düşünürdüm. Oyuncaklarımla her çocuk gibi komşuculuk oynamazdım. Bebeklerimi dizer onlara masal anlatır, şiirler okurdum. Ama bu hikâyeleri çok

okumuştum. Bambaşka konular arıyordum. Bir gün okul dönüşü ablamın getirdiği Doğan Kardeş dergisi tam istediğim gibiydi. Onu çok sevmiştim. Satır satır okumuştum. Öyle çok şeyler vardı ki içinde yine de en çok şiirler beni sarmıştı. Bir Serpil Kember Başak, bir Alev Konuşur vardı o zamanlar. Küçücüklerdi. Ama duygularını ne kadar güzel anlatmışlardı. Onlara ne özenmiştim bilemezsiniz.

İlkokulun V inci sınıfındaydım. Arkadaşlarımla konuşup bir sınıf gazetesi çıkarmayı düşündük. Bu istediğimizi öğretmenimiz de çok beğendi. Burada yazdığım şiirler, yaptığım resimler öğretmenlerin ilgisini çekmiş olacak, şiirlerimin bir dergide yayınlanmasını istediler. Ben de Doğan Kardeş'in Tatil Yarışmasına katılacağımı söyledim.

O günkü sevincimi anlatamam. İçim içime sığmıyordu. Herkesin okumasını, görmesini istiyordum elimdeki dergiyi. İşte nihayet en çok istediğim şey olmuştu. Tatil Yarışmasının şiir bölümünde kazanmıştım. Evde herkes sevinçliydi. Bir bayram günü gibiydi evimiz. O günden bugüne dek içinde aradığımı bulduğum, başarımı borçlu olduğum Doğan Kardeşimi ne kadar anlatsam olmaz. Onu okumak, onu yaşamak, onu duymak lâzım.

Sıdıka DURMUŞ

Doğan'dan
kalan
bir hâtıra.

Doğan'ın Çiçekleri

Çiçekler açtı bahçelerde
Pembe
Sarardılar bir zaman sonra
Bir çiçek kaldı
Doğanın bahçesinde
Solmıyan.
Sonradan sığmadı bahçeye
Çoğaltı, taştı.
Işık oldu, sevinç oldu.
En kapalı kalblere bile sızdı.
Doğan İsimler taktı onlara
Şiir çiçekleri, masal çiçekleri
Renk çiçekleri diye.
Sulandı göz yaşlarıyla annesinin
Yeşerdi boy boy
Yayıldı dört bucağına dünyanın.
Yeni çiçekler açtı bahçesinde
Kutladılar yaş gününü
Masallarda,
Şiirlerde,
Renklerde.

Sıdıka Durmuş

Mehmet Ali & Akşamsefası

★

İDİL ÖZERDEM

★

Doğan Kardeş tatil yarışmalarının büyük istidatlı şair ve ressam kardeşi İdil Özerdem. O artık çok sevilen bir şiir kitabının da yazarıdır. Yapı ve Kredi Bankası 20. yıl yayınları arasında çıkan GÜNEŞLERİN ŞARKILARI.

İdil Özerdem geçen yıl Yapı ve Kredi Bankası Galatasaray sergi salonunda «7 Üstün İstidatlı Çocuk Resim Sergisi» ne de katıldı. İşte bu büyük kabiliyetli kardeşimizin bir şiiri ve 20 nci yaşımız için yolladığı mektup.

Sevgili Doğan Kardeş,

Seninle beş buçuk yaşımdan beri arkadaşız. Masallarını, hikâyelerini okudum. Bilgilerinden faydalandım. Doğan Kardeş, seni çok seviyorum. Sonraki senelerde başka dergiler de almaya başladım. İçlerinde en güzeli sensin.

Yarışmalarına katıldım. Şiirlerimi sende okumak çok hoş oldu.

Benim gibi, şiirler yazan, resimler yapan başka kardeşleri de tanıdım seninle. Ben büyüyüp ihtiyarlayınca başka çocuklar seni hasretle bekleyecek. Çünkü sen hiç ölmeyeceksin.

Sen benim en iyi arkadaşımsın Doğan Kardeş. Yirmi yaşını dolduracağın Nisan ayı için sana yeni şiirlerimden armağan ediyorum.

Gözlerinden öperim sevgili Doğan Kardeşim.

İdil ÖZERDEM

AY

Işık ver bize;
Yüzünü göster,
Yağmur yağıyor aydede
Yine sen gülümse.

Sabaha kadar otur bizimle
Konuşalım seninle
Şiir konusu ver bana
Konuşsana aydede.

Başka dünyadan gelen
Başka bir güneşsin
Gülümsiyen, somurtan
Kaybolan bir hayalsin.

İdil ÖZERDEM

ZERRİN YAŞAR

DOĞAN AĞABEY ve DOĞAN KARDEŞ

Hiç unutmam. İlkokul 5 inci sınıfta idim. Bir arkadaşım, Doğan Kardeş'te yazımın yayınlandığını bildirdi. Evvelâ inanmak istemedim. Kalbim küt küt çarpıyordu. Heyecanla, dergiyi açtım:

«Öksüz Can» başlığı iri harflerle yazılmıştı. Bu öksüz buzağının, şişeden süt emerken babamın çektiği fotoğrafı da birlikte yayınlanmıştı.

Bunları gördüğümde, içimi sonsuz bir sevinç kapladı. Bir an kendimi çok büyük bir insan gibi görmeye başladım. İçim enerjiyle dolmuştu. Yeni yeni yazılar yazmayı düşündüm...

O günden bu yana 5 sene geçti. Şu anda, bize bu dergiyi kazandıran Doğan Ağabeyi düşünüyorum. 20 yıl evvel, güzel bir Nisan sabahında, koca bir kaya parçasıyla yok olan Doğan Ağabeyi... Neş'eli bir grup çocuğun, karlı ve dumanlı dağların eteklerinde, insana cenneti hatırlatan yeşillikler arasından geçtiklerini, ellerindeki paketleri, sevimli yüzlerini görür gibi oluyor, cıvıl cıvıl seslerini duyuyorum.

Biraz sonra, koca bir dağ, hızla kayıyor... çocuk sesleri kesiliyor... Korkunç uğultu, çığla birlikte aşağılara doğru gidiyor... tıpkı masallardaki gibi...

Bunları düşünürken, içim acı acı burkuluyor. İnanmak istemiyorum. Gözlerim doluyor. Doğan Ağabeyin hayali, ışıl ışıl parlayan zeki gözleri, tatlı gülümseyişi, tekrar gözümün önünde beliriyor. Daha fazlasını düşünemiyorum...

Fakat bir yönden de teselli oluyorum, Sevgili Doğan Ağabey. İsmini taşıyan «Doğan Kardeş» ile daima kalblerimizde yaşıyorsun. Onda, seni buluyor, seni okuyorum.

Zerrin YAŞAR

Zerrin Yaşar kardeş de artık Filiz Başaran gibi çok genç bir sanatçı oldu. Yazdığı hikâyeler çocuklardan çok büyüklerin okuyacağı cinsten. Zerrin kardeş'in büyük kabiliyeti her gün biraz daha çelişiyor, zenginleşiyor. Bu örnek kardeşimizin Doğan Kardeş için yazdığı yazıyı zevkle okuyacaksınız.

İKİ RESSAM BİR DE ŞAİR KARDEŞ

★

NEVESER AKSOY

Neveser Aksoy da ablası Nevbahar gibi Batmandayken Doğan Kardeş'in tatil yarışmalarını kazandı. Sonraki yıllar da yarışmaları üstüste kazanmaya devam etti. O da şimdi 6660 sayılı kanun uyarınca büyük istidadını özel bir eğitimle geliştiriyor. Bu yıl 7 Üstün İstidatlı Çocuk resim sergimize katılan Neveser Aksoy'un da yaptığı güzel resimlerle bir gün büyük bir ressam olacağına inanıyoruz.

Sevgili Doğan Kardeş,

20. seneni bitiriyorsun. Yeni senen hayırlı, uğurlu olsun.

Sana ait çok anılarım vardır. Saymakla bitmez. Bunlardan birini dinlemek ister misin?

Biliyorsun ben ablamdan bir yaş küçüğüm. Onun için Doğan Kardeş'e önce ablam abone oldu. Ben daima onunkileri okudum. Ablamla unutamadığım çekişmemi de bu yüzden yaptım. Anlatayım:

Ablamla beraber Doğan Kardeş resim yarışmasını kazanmıştık. Eve gelen tek mecmuayı ben hâtıra olarak saklamak istiyor, «Doğan Kardeş benim» diyor, ablam ise «Doğan Kardeş benim, ben saklıyacağım» diyordu. Çekişmemiz bir türlü bitmiyor, mecmua parçalanma tehlikesi geçiriyordu ki annem aramıza girdi «Bu Doğan Kardeş ne senin, ne de onun, bu benim olacak» deyince şaşırdık. Annem devam etti: «Kızlarımın mecmuasını ben de kendim için hâtıra olarak saklamak istiyorum. Yarın sizin ikinize de ayrı ayrı Doğan Kardeş getireceğim» diyerek meseleyi halletti. Böylece ben de ilk defa o zaman kendime ait bir Doğan Kardeş'e sahip oldum.

Hoşça kal, iyi seneler Doğan Kardeş.

Neveser Aksoy

İki yıl önce «AYÇE» adlı çok güzel bir şiir yazarak Tatil Yarışmamızı kazanan ve bir adres karışıklığından ötürü güçlükle bulabildiğimiz Çiğdem kardeşi hepiniz tanıyorsunuz. Çiğdem Sarısözen gene güzel şiirler yazmaya devam ediyor.

Vedat Nedim Tör Amcacığım

Bu isim bana Babam gibi, Amcam gibi, Doğan Kardeş gibi geliyor. Sonra büyük bir şeymiş gibi. Fazla bir şey bilmiyorum. Hayalimde öyle bir amca. Doğan Kardeş te öyle. Hep hatırıma dergi geliyor.

Derginin, ben mi büyüdüm, her nedense kâğıdı yazıları biraz daha iyi olsun istiyorum.

İdil Özerdem'in kitabı ne kadar güzel. Amcacığım kitaba ve ilişik duran kartınıza o kadar çok sevindim ki hâlâ sevinçliyim.

Son gelen yazınız ise evimizde benim için çok iyi oldu.

Bu sene iyi şiir hiç yazamadım. Mektep, dersler, sık sık hastalıklar, tatillerde ikmaller... Sınıfımı geçtim ama bir rahat edip Doğan Kardeşe birşeyler yazamadım. Bu sene çok istiyorum. Hele sizin mektubunuz beni gayretlendirdi.

Bunun için beğenmediğim halde Doğan Kardeşe de uyacak bir şiir gönderiyorum.

Bir de hiç beğenmediğim resmim geliyor.

Haydi bol, bol sevgiler, saygılar Vedat Nedim Tör Amcacığım.

MEZAR TAŞLARI

Mezar taşları,
Sessizler, sessizler
Size bakan gözler.
Acılar, dualar, kederler.

Çiğdem SARIGÖZEN

DOĞAN KARDEŞ'E

Doğan Kardeş,
Kalk karlar altından
Bak canlılar ülkesine
Gör, duy olanları
Doğan Kardeş...

Deniz Başaran

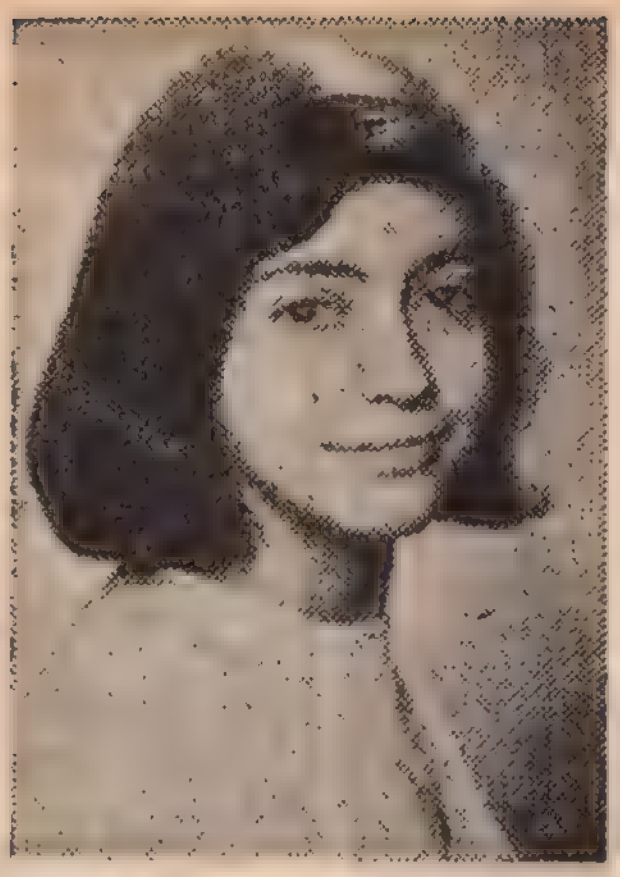

FİLİZ BAŞARAN

Filiz Başaran kardeş artık genç bir sanatçı oldu. Yaptığı resimlerin bir kişiliği, bir özelliği var. Bu yıl 7 Üstün İstidatlı Çocuk Resim Sergisinde gösterilen tablolarını herkes çok beğendi. Artık onun için ilerde iyi bir ressam olacak demiyoruz. Kabiliyet ve çalışmasına güvendiğimize göre onu şimdiden çok genç bir sanatçı sayıyoruz.

Sevgili Doğan Kardeş,

Doğan Kardeş küçüklüğümden beri severek okuduğum bir dergidir. 1960 ta «Tatil Yarışması» açtığında ilkokula gidiyordum. Yarışmaya resimlerimle katıldım. Kazananların açıklanacağı sayıyı beklerken duyduğum heyecanı anlatamam. Kazananlar arasında adımı görünce çok sevindim. Dergiyi bütün arkadaşlarıma gösterdim. Onlar da sevinmişlerdi. Bu yarışmaları sonraki yıllar da kazandım.

1963 yılında açık kalb ameliyatı geçirdim. Üç aya yakın hastanede yattım. Resim yapamadım. Tatil Yarışmalarına katılamıyacağım diye çok üzülüyordum. O sırada Doğan Kardeş'ten bir mektup aldım. Vedat Nedim Tör amca geçmiş olsun diyor, hastane anılarımı yazmamı istiyordu. Buna çok sevindim. Hiç aklıma gelmemişti bu. Anılarımı yazdığım defteri gözden geçirdim, beğendiklerimi yolladım.

Kasım sayısı geldiğinde annem fazla heyecanlanmamın doğru olmıyacağını söyledi. Dayanamadım açtım. «AÇIK KALB AMELİYATI» başlığını görünce çok sevindim. Yazımı evdekilere okudum.

Doğan Kardeş benim gibi daha nice okuyucusunu sevindiren bir dergi. Bu yıl yirmi yaşına basıyor. Onu bütün kardeşler severek okumuş, bundan sonra da okuvacak. Heyecanla yarışmalarına katılacak.

Doğan Kardeş ömrün bol olsun.

Filiz Başaran

Cin Hakkı'nın Maceraları: ÇİZEN • FERİT
ADAPTE EDEN • ÖNGÖREN

Adamların sandala koydukları sandığı açtık. İçinden çizmeler, dürbün, kitaplar çıktı.

Kitaplar hep kırallardan söz açıyordu. Kitaplar hep prenslerden, kırallardan söz ediyordu. Kuzgun un aklı bir türlü bunları almıyordu.

Kuzgun kırallara iyice merak salmıştı.

Kuzgun kitapları unutmuş durmadan soruyordu.

Kuzgun sordukça soruyordu. Kıralların bir yiğin karıları olduğunu, buna harem denildiğini anlatmaya çalışıyordum. Her kıralın bir milyon karısı olurdu.

Meselâ Hazreti Süleyman'ın bir yığın karısı varmış. Dünyanın en akıllı adamı olduğunu boşuna anlatmaya çalıştım. Kuzgun'a lâf anlatmak çok zordu. Onu kendi haline bırakmak en iyisiydi.

İki gece sonra Taşpınar'da olacağımızı umuyordu. Taşpınar zenci ticaretinin yasak olduğu tek yerdi. Bu Kuzgun için bir kurtuluştu. Orada salı satıp bir vapur ile İstanbula gidecektik. İki gece sonra yoğun bir sis bastı.

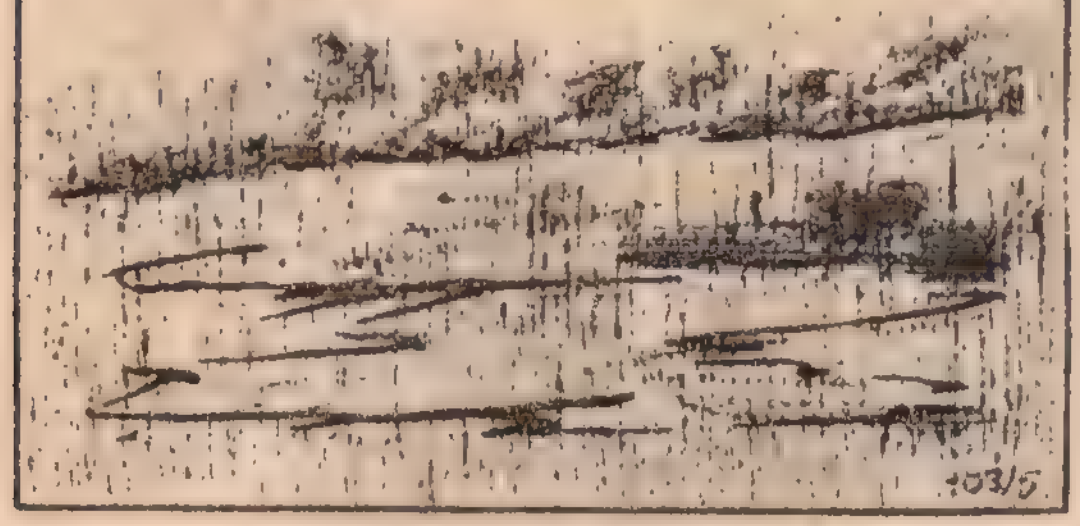

Salı kıyıya bağlamak lâzımdı. Kuzgun'u salda bıraktım. Halatı kayığa aldım. Kıyıya gittim. Bir ağaç köküne bağladım.

Akıntı öylesine kuvvetli idi ki; sal, kökü koparıp sürükledi. Birkaç dakikada gözden kayboldu. Ne yapacağımı şaşırdım. Seslendim.

Sese doğru kürek çektim. Tekrar seslendim. Artık birbirimizi kaybetmiştik. Kayığım kıyıya çarptı. Karaya çıkıp uyudum. Uyandığımda etraf pırılpırıldı. Biraz ötede salı gördüm.

Sala gittim. Kuzgun uyuyordu. Uyandırdım. Ona oyun oynamak istiyordum. Olanların onun gördüğü bir rüyadan başka bir şey olmadığını söyledim, önce inandı.

Ama salın durumunu görünce, işin bir rüya olmadığını, dolayısıyla kendisi ile alay ettiğimi anladı. Müthiş kederlenmişti. Bu oyundan dolayı pek üzüldüm, pek utandım.

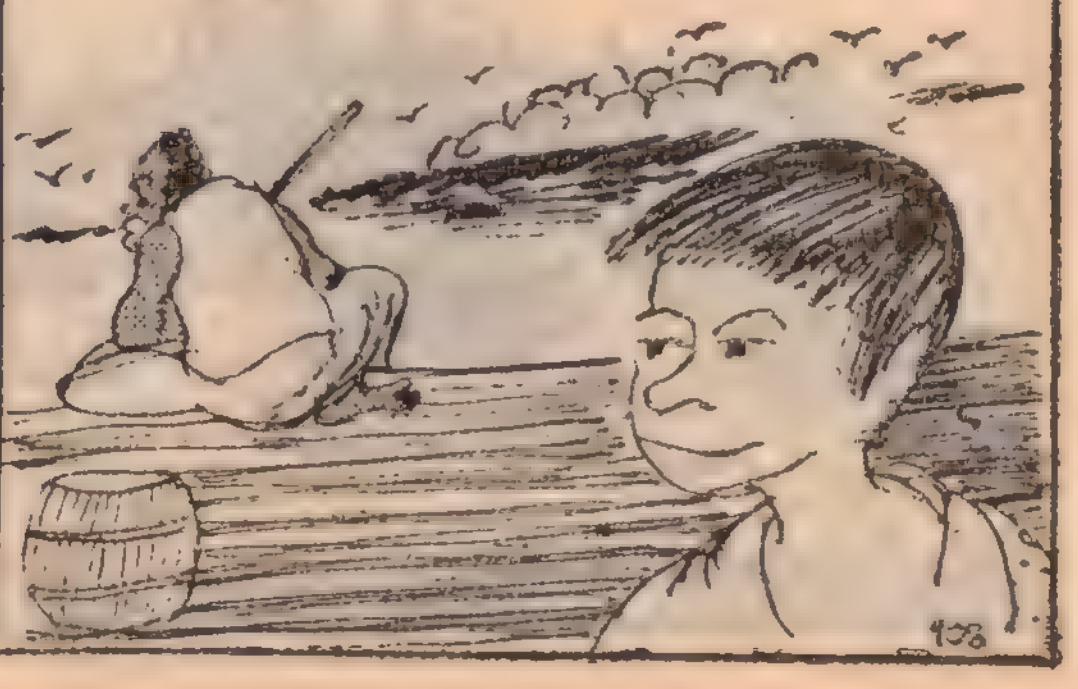

Bütün gün uyuduk. O gece Taşpınar'a varacağımızı umuyorduk. Nihayet kıyıda ışıklar gördük.

Biraz ilerde bir kayık gördüm. İçinde iki adam vardı. Adamlar Taşpınar'ın çok gerilerde kaldığını söylediler. Demek ki o sisli gecede Taşpınar'ı görmeden geçmiştik.

Adamların derdi başka idi. Beş kaçak zenci arıyorlardı. Bizim sala da bakacaklardı. Bir yalan atmak gerekiyordu. Salda babamın bulunduğunu, çiçek hastalığından yattığını ve yardım etmelerini söyledim.İnandılar ve hastalığa bulaşmamak için hemen yanımdan kaçtılar.

Sala döndüm. Kuzgun'un ödü patlamıştı. Kendisini suya atmıştı. Yalnız burnu gözüküyordu.

Ağır bir duman bastırdı. Birden üzerimize gelen bir yandan çarklı gördük. Bağırdık, duymadılar. Yandan çarklı büyük bir gürültü ile sala çarptı.

İkimiz de suya uçtuk. Pervaneye takılmamak için iyice derine dalmıştım. Suyun yüzüne çıktığımda Kuzgun'u göremedim. Sal tuzlabuz olmuştu. Kıyıya çıktım.

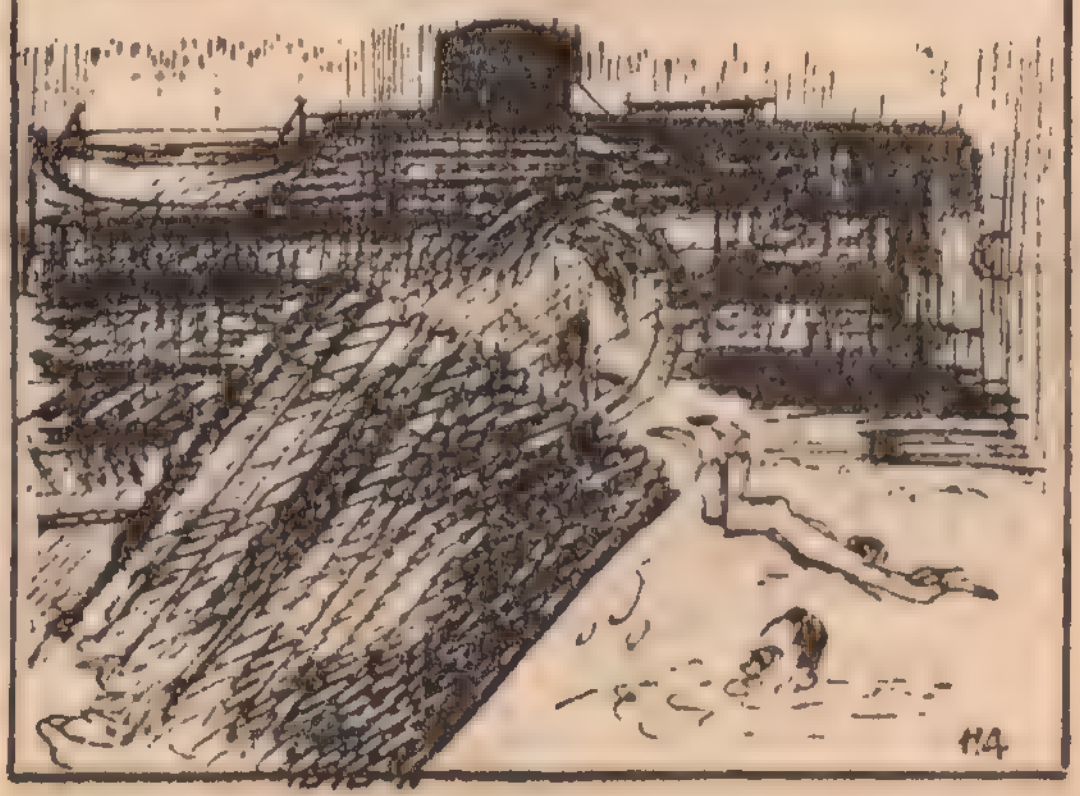

Uzakta büyük bir köşk gördüm; oraya yöneldim. Köpekler üstüme saldırdı. Balkondan birisi kim olduğumu sordu, nehirde bir yandan çarklıdan düştüğümü söyledim. Aktakkalar ile bir ilgim olup olmadığını sordular. İlgim olmadığından beni içeriye aldılar.

Kapıdan girince, mum ışığında devleşmiş üç iriyarı adamın beni süzdüklerini gördüm. Üçü de silâhlı idi. Birisi oldukça yaşlı, diğer ikisi otuz yaşlarında idi. Arkamdan bir kadın kapıyı sürgüledi. Yanında iki genç kız vardı.

Beni oturma odasına aldılar. Aktakkalar ile bir ilgim olmadığını öğrenince rahatladılar. Onlara kimsesiz olduğumu, yandan çarklı vapurdan nehre düşerek, anne ve babamı kaybettiğimi söyledim. Bana acıdılar.

O gün evin küçük oğlu Hayrullah'ın odasında kaldım. Onlara adımın Cengiz olduğunu söylemiştim. Uyanınca bu takma adımı unutmuştum. Hayrullah'a okuma yazma bilip bilmediğini sorarak, bu bahane ile adımı yazmasını istedim. Kâğıda Cengiz yazdı. Böylece takma adımı gene hatırladım.

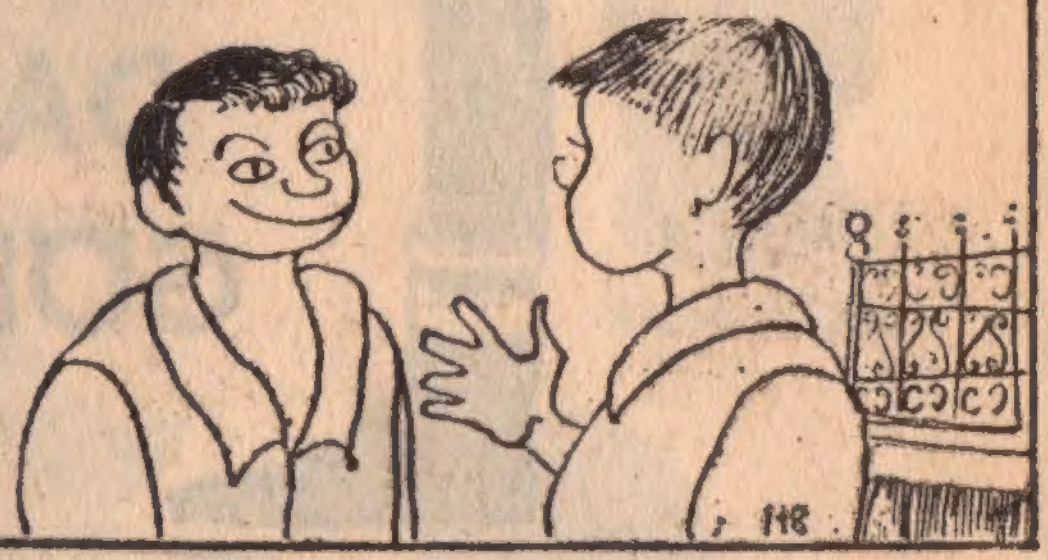

Kocakafalar'ın evinde çok mesut ve rahattım. Hayrullah ile arkadaş olmuştuk. Onunla her gün oynuyorduk.

Birkaç yıl önce ölen kız kardeşleri Keziban'ın odasını olduğu gibi koruyorlardı. Keziban resme istidatlı birisi imiş ve hep mezarlık resimleri yapmış; şiir de yazarmış. Hayrullah'ın iki erkek kardeşi daha varmış, onları Aktakkalar öldürmüş. Kimdi bu Aktakkalar; merak ediyorum.

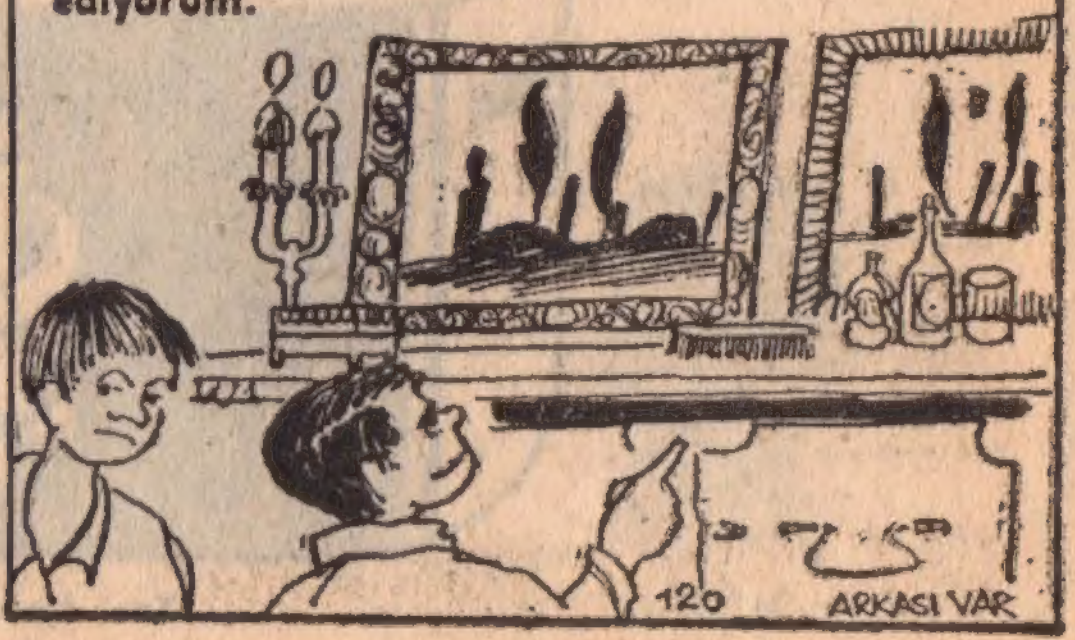

Mehmet Ali & Akşamsefası

DAMLIYA
DAMLIYA
GÖL OLUR

Yeni Ajans 1419

HAYVAN DOSTLARI

Doli Benhabip

Akif Tunaboylu

Semra Berkal

Nazmi Kaçar

Melisande Sezer

Ayşe Kardeş

Nadi Çiftçi

Bülent Ergüven

Ferhan Sözer

Mehmet Çetin

Halime Aynibal

Vedia Uydan

Semra Yener

Tomris Baykal

Cengiz Becan

Mehmet Ali & Akşamsefası

KARAKEDİ çetesi

YAPAN :
SELMA
EMİROĞLU
AYKAN

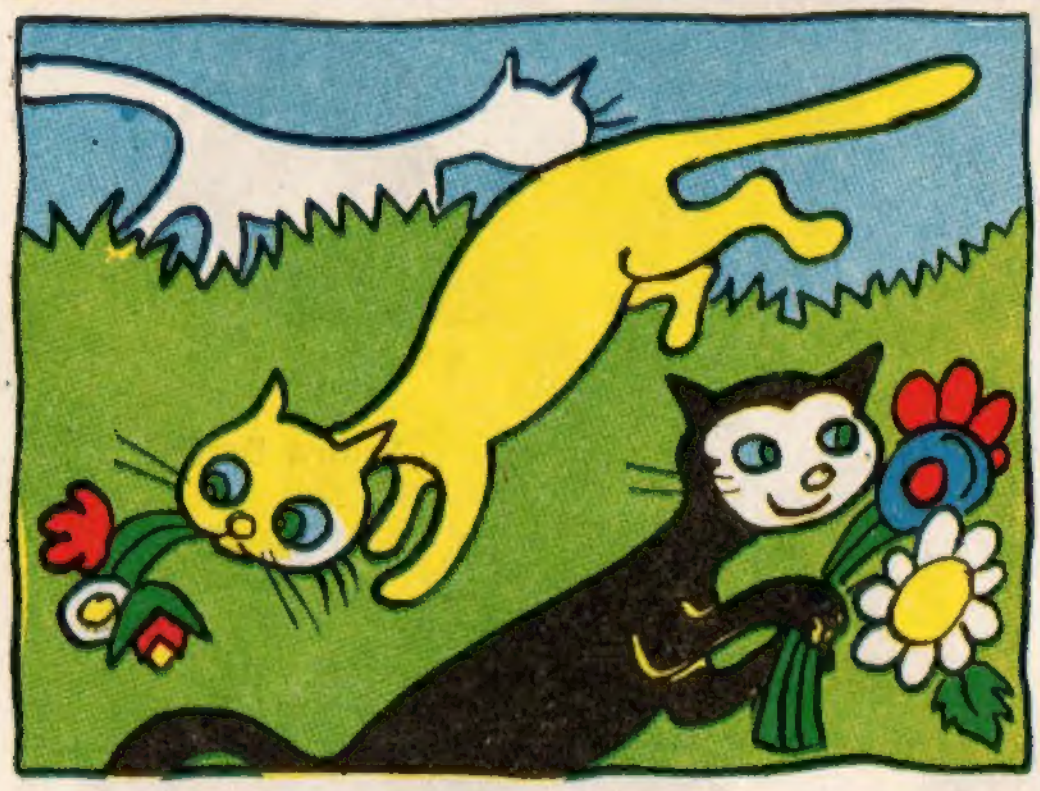

Karakedi — **Fazla gecikmeyelim, biraz çabuk olalım,**
En güzel çiçekleri ayırıp, toplayalım...

Aşçıbaşı — **Bu pasta başka pasta, çok candan yapıyorum,**
En iyi dilekleri hamura katıyorum...

Güllü bile süslenmiş, şalvarı ütülemiş,
Pervine diyecek yok, paketleri yüklenmiş!

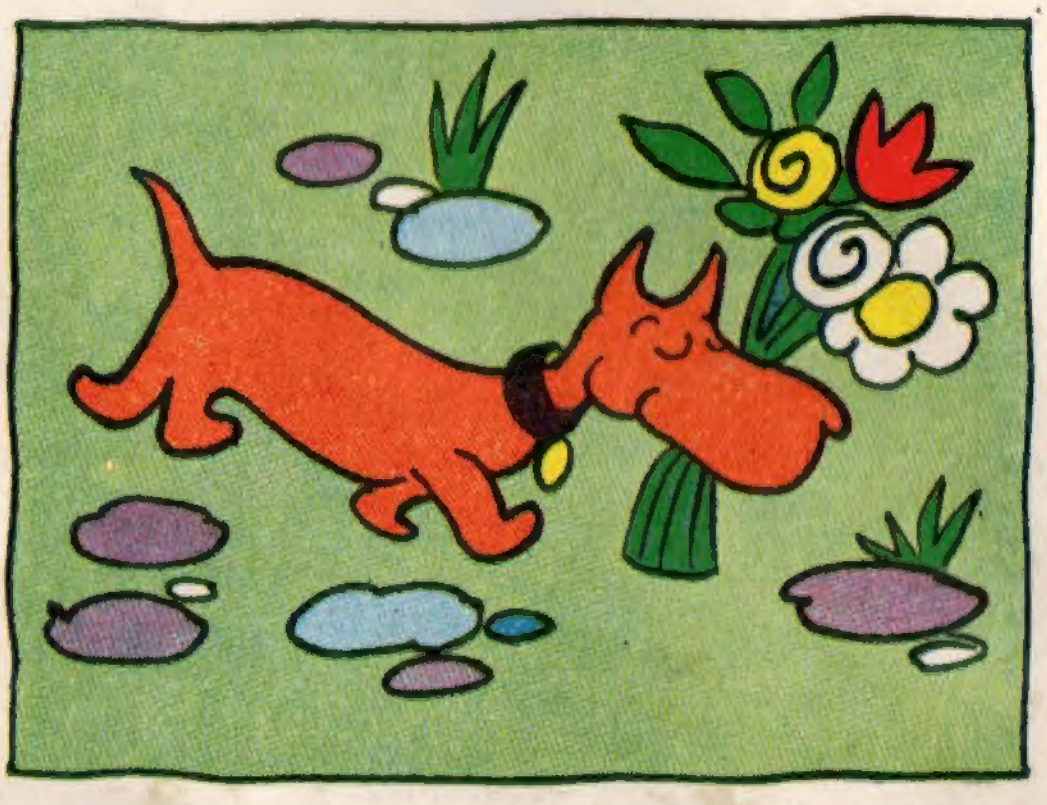

Fındık ayrı kalır mı böyle güzel bir günde?
En renkli çiçekleri doldurmuş buketine!

Karakedi — **Fındıkla bile dostuz bugünün şerefine;**
Sevgili Doğan Kardeş basıyor yirmisine...

Bir ağızdan — **Biricik Doğan Kardeş, seni tebrik ederiz,**
Nice 20 yıllara, başarılar dileriz!...

Doğan Kardeş Yapı ve Kredi Bankasının bir kültür hizmetidir.